

**Poziom przygotowania absolwentów
do poruszania się na rynku pracy**

—

wyniki porównawcze dla
ponadgimnazjalnych szkół zawodowych
województwa podkarpackiego

Kraków, styczeń 2007 r.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

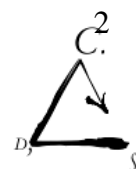
„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	7
II. SYSTEM PRZYGOTOWANIA UCZNIÓW DO PORUSZANIA SIĘ NA RYNKU PRACY	10
2.1. Wprowadzenie	10
2.2. Poradnictwo zawodowe w procesie kształcenia	11
2.3. Zadania szkoły w obszarze poradnictwa zawodowego – aspekty prawne.....	13
2.4. Instytucje i programy wspierające poradnictwo zawodowe w edukacji.....	17
III. METODOLOGIA BADAŃ NAD PRZYGOTOWANIEM ABSOLWENTÓW PONADGIMNAZJALNYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DO PORUSZANIA SIĘ NA RYNKU PRACY	19
3.1. Wybór szkół jako przedmiotu badań	19
3.2. Rola szkoły zawodowej w przygotowaniu do poruszania się na rynku pracy – dobór parametrów	21
3.3. Zakres stosowalności parametrów	22
3.4. Opis parametrów	22
3.5. Sposób określenia wag parametrów.....	27
3.6. Wartości wag parametrów uzyskane w wyniku procesu AHP.....	29
3.7. Sposób zbierania danych – opis narzędzi.....	31
IV. DZIAŁANIA SZKÓŁ W ZAKRESIE PRZYGOTOWANIA ABSOLWENTÓW DO PORUSZANIA SIĘ NA RYNKU PRACY – WYNIKI BADAŃ.....	35
4.1. Formy przygotowania absolwentów szkół zawodowych do wejścia na rynek pracy.....	35
4.2. Organizacja zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.....	39
4.3. Realizacja programów zewnętrznych finansowanych ze środków Unii Europejskiej jako wsparcie dla rozwoju ucznia.....	49
4.4. Aktywność szkoły w organizacji imprez promujących umiejętności zawodowe absolwentów szkoły wśród pracodawców	54
V. PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADAŃ.....	59
5.1. Obliczenie wskaźnika R - poziomu przygotowania absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego do poruszania się na rynku pracy	59
5.2. Ranking powiatów wg wartości wskaźnika R – poziomu przygotowania absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego do poruszania się na rynku pracy	62
VI. CZYNNIKI WPLYWAJĄCE NA PRZYGOTOWANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ ZAWODOWYCH DO PORUSZANIA SIĘ NA RYNKU PRACY - OPINIE DYREKTORÓW SZKÓŁ	64
6.1. Sposoby przygotowania absolwentów szkół zawodowych do wejścia na rynek pracy.....	64
6.2. Przedsiębiorstwo jako miejsce realizacji kształcenia praktycznego	70
6.3. Formy współdziałania Powiatowych Urzędów Pracy ze szkołami zawodowymi.....	72
6.4. Formy współpracy przedsiębiorstw ze szkołami zawodowymi.....	74

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

VII. PRZESŁANKI DO TWORZENIA OPTYMALNYCH WARUNKÓW PRZYGOTOWANIA UCZNIÓW DO WEJŚCIA NA RYNEK PRACY.....	77
7.1. Wnioski i rekomendacje.....	77
7.2. Rola organów prowadzących szkoły	80
7.3. Standaryzacja usług doradztwa szkolnego i zawodowego.....	81
7.3.1. Podstawowe problemy orientacji i poradnictwa zawodowego	81
7.3.2. Konieczne zmiany w obszarze doradztwa zawodowego	83
7.3.3. Programy i inicjatywy rządowe w zakresie poradnictwa zawodowego	84
7.3.4. Możliwości wsparcia szkolnego systemu doradztwa w ramach EFS.....	87
VIII. RANKING PONADGIMNAZJALNYCH ZESPOŁÓW SZKÓŁ ZAWODOWYCH WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO WG WARTOŚCI WSKAŹNIKA - POZIOM PRZYGOTOWANIA ABSOLWENTÓW DO PORUSZANIA SIĘ NA RYNKU PRACY	88
BIBLIOGRAFIA.....	94
Załącznik 1. Opis projektu pn. „Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR).”	96
Załącznik 2. Kwestionariusz ankiety dla dyrektorów szkół.....	103
Załącznik 3. Surowe (niestandaryzowane) wartości parametrów składowych.....	112

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

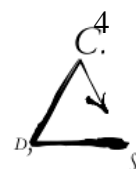
„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

SPIS TABEL

Tabela 1. Parametry składowe poziomu przygotowania przez szkołę absolwentów do poruszania się na rynku pracy.	22
Tabela 2. Skala ocen AHP.	29
Tabela 3. Wartości wektora priorytetów dla poszczególnych ankiet ekspertów.	30
Tabela 4. Zestawienie wartości wag dla parametrów składowych.	30
Tabela 5. Realizacja programów promocji przedsiębiorczości w szkołach ponadgimnazjalnych województwa podkarpackiego.	50
Tabela 6. Parametry składowe opisu stopnia przygotowania absolwentów do poruszania się na rynku pracy w ponadgimnazjalnych szkołach zawodowych województwa podkarpackiego.	59
Tabela 7. Zestawienie wartości parametrów elementarnych dla powiatów, określonych na podstawie badań 123 zespołów szkół województwa podkarpackiego.	60
Tabela 8. Zestawienie wartości wag dla parametrów składowych.	61
Tabela 9. Wartości iloczynów wag i standaryzowanych parametrów składowych oraz wartości wskaźnika R dla poszczególnych powiatów.	61
Tabela 10. Ranking powiatów wg wartości wskaźnika R – poziomu przygotowania absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego do poruszania się na rynku pracy.	62
Tabela 11. Ranking zespołów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego w poziomie przygotowania absolwenta do poruszania się na rynku pracy.	89

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Formy przygotowania uczniów do poruszania się na rynku pracy.....	36
Wykres 2. Standaryzowana wartość Ar - parametru przygotowania absolwenta do wejścia na rynek pracy w poszczególnych powiatach województwa podkarpackiego dla n= 123 zespołów szkół zawodowych.....	38
Wykres 3. Miejsce realizacji zajęć praktycznych w zasadniczych szkołach zawodowych województwa podkarpackiego (dla N = 77 zespołów szkół zawodowych).....	41
Wykres 4. Miejsce realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w technikach województwa podkarpackiego (dla N = 98 zespołów szkół zawodowych).....	41
Wykres 5. Miejsce realizacji praktyk zawodowych w szkołach policealnych województwa podkarpackiego (dla N = 21 zespołów szkół zawodowych).....	42
Wykres 6 Zestawienie porównawcze realizacji praktyk i zajęć praktycznych w zespołach szkół zawodowych województwa podkarpackiego.....	42
Wykres 7. Realizacja zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w zasadniczych szkołach zawodowych województwa podkarpackiego w ujęciu powiatowym.....	44
Wykres 8. Realizacja zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w technikach województwa podkarpackiego w ujęciu powiatowym.....	45
Wykres 9. Standaryzowana wartość Dr - doświadczenia ucznia w kontakcie z rynkiem pracy w poszczególnych powiatach województwa podkarpackiego dla n= 123 zespołów szkół zawodowych.....	46
Wykres 10. Realizacja programów zewnętrznych wspierających uczniów i szkoły - w ponadgimnazjalnych szkołach zawodowych województwa podkarpackiego w okresie od 2002 do 2006 r.....	51
Wykres 11. Udział uczniów w programach zewnętrznych wspierających szkoły i młodzież - w ponadgimnazjalnych szkołach zawodowych województwa podkarpackiego w okresie od 2002 do 2006 r.....	52
Wykres 12. Standaryzowana wartość Sf - parametru aktywności szkoły w pozyskiwaniu środków finansowych na realizację projektów rozwijających uczniów w poszczególnych powiatach województwa podkarpackiego dla n= 123 zespołów szkół zawodowych formatowanie.....	53
Wykres 13. Formy współpracy szkół zawodowych z pracodawcami.....	55
Wykres 14. Standaryzowana wartość Pp - parametru aktywności szkoły w organizacji imprez promujących umiejętności zawodowe absolwentów szkoły wśród pracodawców w poszczególnych powiatach województwa podkarpackiego dla n= 123 zespołów szkół zawodowych.....	57
Wykres 15. Ranking powiatów wg wartości wskaźnika R – poziomu przygotowania absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego do poruszania się na rynku pracy.....	63
Wykres 16. Rozkład odpowiedzi – „W ramach osobnego przedmiotu w szkole”.....	65
Wykres 17. Rozkład odpowiedzi – „W ramach różnych przedmiotów w szkole”.....	66
Wykres 18. Rozkład odpowiedzi – „Poprzez porady pedagogów szkolnych i doradców zawodowych zatrudnionych w szkole”.....	66

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Wykres 19. Rozkład odpowiedzi – „Poprzez porady oferowane przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne” 67

Wykres 20. Rozkład odpowiedzi – „Poprzez wykorzystywanie służb poradnictwa zawodowego znajdujących się w urzędach pracy” 68

Wykres 21. Rozkład odpowiedzi – „Poprzez informacje oferowane przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w ‘otoczeniu’ szkoły”. 68

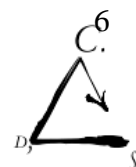
Wykres 22. Rozkład odpowiedzi – „Poprzez inne programy realizowane w ramach działalności pozalekcyjnej”. 69

Wykres 23. Rozkład odpowiedzi na pytanie o sposoby i formy przygotowania absolwentów do wejścia na rynek pracy. 70

Wykres 24. Rozkład odpowiedzi na pytanie o przedsiębiorstwo jako miejsce kształcenia praktycznego. 71

Wykres 25. Ocena skuteczności form współpracy powiatowych urzędów pracy ze szkołami zawodowymi..... 73

Wykres 26. Rozkład odpowiedzi na pytanie o skuteczność form współpracy przedsiębiorstw ze szkołami zawodowymi. 75

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

I. WSTĘP

Poniższy raport powstał w oparciu o badanie ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego przeprowadzone w ramach projektu pn. „**Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR)**” finansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz środków budżetu państwa, realizowanego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, Działanie 2.1. W myśl projektu, ponadgimnazjalne szkoły zawodowe są jednym z czterech - obok uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych, instytucji rynku pracy oraz ofert pracy - czynników determinujących szanse na zatrudnienie absolwentów tych szkół w województwie podkarpackim. W ramach przedmiotowego projektu, w oparciu o badania socjologiczne (jakościowe i ilościowe) oraz analizy dokumentów źródłowych, każdy ze wspomnianych elementów zostanie zdiagnozowany a wyniki zostaną skorelowane i posłużą stworzeniu Indeksu Gotowości Rynkowej – instrumentu pozwalającego na monitorowanie szans na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego. Szczegółowy opis przedmiotowego projektu znajduje się w załączniku nr 1 do niniejszego raportu oraz na stronie internetowej www.cds.krakow.pl w dziale Aktualności.

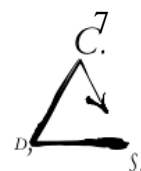
Realizacja badań terenowych w szkołach przypadła na okres od marca do czerwca 2006 r. a jej podstawowym celem było skonstruowanie wskaźników pokazujących:

- w jakim stopniu oferta edukacyjna szkół jest adekwatna do wymogów rynku pracy;
- jaka jest jakość kształcenia zawodowego w szkołach;
- jaki jest stopień przygotowania absolwentów do poruszania się na rynku pracy (*stanowi to przedmiot niniejszego raportu*).

Badaniami zostały objęte wszystkie publiczne zespoły szkół, które posiadały w roku szkolnym 2005/2006 przynajmniej jeden ostatni oddział w szkole innego typu niż liceum ogólnokształcące. W badaniach wzięły udział także szkoły niepubliczne, które wyraziły zgodę na uczestnictwo w projekcie. Całkowita liczba zespołów szkół, które objęto badaniem niemal pokryła się z liczbą zespołów szkół, których uczniowie (w ramach przedmiotowego projektu)

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

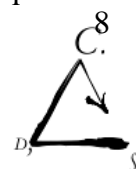
„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

objęci zostali badaniem z wykorzystaniem ankiety audytoryjnej i wyniosła 123. Głównym źródłem informacji w badaniu szkół uczyniono ich dyrektorów, kierując do nich kwestionariusz ankiety pocztowej. Dodatkowo, w celu pogłębienia uzyskanych za pomocą tej metody wyników, badaniu poddani zostali mianowani przez Wykonawcę projektu, a wskazani przez dyrektorów poszczególnych szkół, szkolni koordynatorzy prac badawczych. Ponieważ nie we wszystkich placówkach osoby takie zostały powołane, a część z powołanych nie czuła się w obowiązku wypełniania przeznaczonych dla nich kwestionariuszy, liczba zrealizowanych ankiet (dostarczanych zarówno drogą pocztową jak i mailową) wyniosła 61. Istotnym materiałem badawczym uzupełniającym uzyskane za pomocą wspomnianych narzędzi wyników, pozwalającym formułować mocniejsze i bardziej adekwatne do lokalnej specyfiki wnioski, był szereg informacji pozyskanych przez Wykonawcę z takich źródeł jak Kuratorium Oświaty w Rzeszowie, Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie, Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie oraz wszystkie Powiatowe Urzędy Pracy i Starostwa Powiatowe z terenu województwa podkarpackiego.

Przedmiotowy raport stanowi analizę czynników mających wpływ na **poziom przygotowania absolwentów do poruszania się na rynku pracy**. Jego pierwsza część stanowi wprowadzenie do zagadnienia poradnictwa zawodowego w procesie kształcenia. Przybliżyła ona także szczegóły prawnego umocowania obowiązków i zadań jakie stawiane są szkole w procesie przygotowania ucznia do odnalezienia się na rynku pracy po zakończeniu edukacji. Prezentuje ona dodatkowo instytucje wspierające oraz programy nakierowane na poradnictwo w edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym. Kolejne rozdziały przedstawiają metodologię oraz wyniki badań nad poziomem przygotowania absolwentów do poruszania się na rynku pracy, jaki jest udziałem ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego. Ostatnia część opracowania to podsumowanie zawierające przesłanki do tworzenia optymalnych warunków przygotowania uczniów do wejścia na rynek pracy oraz ranking zespołów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego w poziomie tego przygotowania. Celem szczegółowym opisanego w niniejszym raporcie badania jest przekazanie instytucjom mającym wpływ na kreowanie działań dotyczących ponadgimnazjalnego szkolnictwa zawodowego, informacji ułatwiających podjęcie decyzji i wypracowanie planu działań podnoszących umiejętności uczniów w zakresie poruszania się na rynku pracy, a w konsekwencji zdolność absolwentów do podejmowania trafnych i

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

świadomych decyzji odnośnie miejsca zatrudnienia. Zakres przeprowadzonego badania pozwala – na tak zdefiniowanej płaszczyźnie tematycznej – formułować wnioski i rekomendacje odnośnie szkół w skali zarówno powiatowej jak i wojewódzkiej.

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

II. SYSTEM PRZYGOTOWANIA UCZNIÓW DO PORUSZANIA SIĘ NA RYNKU PRACY

2.1. Wprowadzenie

Zmieniające się obecnie wymagania rynku pracy, zjawisko bezrobocia oraz niepewność – właściwa osobom pracującym - dotycząca dalszej przyszłości zawodowej, zwiększa zapotrzebowanie na poradnictwo zawodowe, które stało się nowym elementem polityki edukacyjnej, a także polityki rynku pracy.

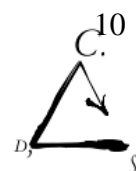
”W drugiej połowie XX wieku problematykę aktywności zawodowej zaliczono do ważnych zagadnień polityki społecznej państw rozwiniętych. Rozwój poradnictwa, zwłaszcza zinstytucjonalizowanego, wiąże się z powstawaniem społeczeństw zamożnych i wykształconych o wysokiej i zróżnicowanej kulturze i cywilizacji.”¹

W Polsce zapotrzebowanie na profesjonalne usługi doradcze oraz zainteresowanie poradnictwem wynika z kilku czynników. Do najważniejszych zaliczyć można:

- zjawisko bezrobocia wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, a od niedawna również absolwentów szkół wyższych, które wymaga od instytucji rynku pracy stworzenia profesjonalnego poradnictwa zawodowego;
- zmiany w polityce edukacyjnej - szkoły i placówki oświatowe potrzebują doradców zawodowych, którzy pomogliby młodzieży znaleźć się na rynku pracy;
- wejście Polski w struktury Unii Europejskiej, w której jedną z „kluczowych kwestii w warunkach nieustających zmian metod i technik wytwarzania jest zdolność bycia zatrudnionym i zdolność do utrzymania zatrudnienia”²;
- coraz mniej przewidywalna przyszłość spowodowana przez szybkie zmiany gospodarcze, społeczne i polityczne.

¹ „Model zintegrowanego poradnictwa zawodowego. Nowe problemy i zadania”, Warszawa 2001. Źródło: <http://www.bkkk-cofund.org.pl/download/model.doc>.

² Narodowa Strategia Zatrudnienia – Narodowy Plan Rozwoju 2004 -2006 przyjęty przez Radę Ministrów 14.01.2003 r.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Zapotrzebowanie na usługi doradcze wynika, z przeobrażenia mentalności Polaków. Wzrost odpowiedzialności, szczególnie młodych ludzi, za własną przyszłość zawodową jest obecnie wymogiem czasu.

2.2. Poradnictwo zawodowe w procesie kształcenia - cele i zadania

Do zadań poradnictwa zawodowego należy przede wszystkim udzielenie uczniowi pomocy w osiągnięciu należytego poziomu dostosowania zawodowego z punktu widzenia społecznego, ekonomicznego i profesjonalnego. Pomoc dostarczana jest uczniowi w taki sposób, aby umożliwić mu rozpoznanie trudności, na które natrafia. Orientacja i poradnictwo zawodowe w szkole koncentruje się więc głównie na przygotowaniu ucznia do podejmowania samodzielnych życiowych decyzji. Realizowana jest w różnych formach w trakcie procesu dydaktycznego, w których tematyka zajęć dydaktycznych zorientowana jest na następujące bloki tematyczne:

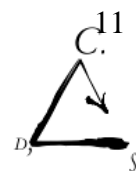
1. Poznanie siebie - to działania związane z oceną własnych możliwości i predyspozycji, poznaniem systemu wartości istniejących w poszczególnych sferach życia, określeniem zainteresowań i kierunków aktywności, stopnia rozumienia ról społecznych i zaangażowania w te role.
2. Poznanie świata edukacji i pracy – to przekazanie wiedzy o możliwościach edukacyjnych, o świecie pracy oraz informacje o preferowanej grupie zawodów.
3. Planowanie kariery - to podniesienie umiejętności wykorzystywania informacji, planowania i podejmowania decyzji, poznanie metod poszukiwania pracy, metod i standardów rekrutacji pracowników oraz umiejętności utrzymania pracy.³

Odpowiednie wdrożenie tych zagadnień - wobec braku określonych zasad w ramowych planach nauczania - wymaga wielu zabiegów komisji przedmiotów zawodowych i dyrektorów szkół w tworzeniu odpowiednich ścieżek edukacyjnych. Wydział Orientacji i Poradnictwa Zawodowego w Krajowym Ośrodku Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej w Warszawie (KOWEZiU) koncentruje swoje działania na przygotowywaniu programów kształcenia i doksztalcenia szkolnego doradcy, opracowywaniu materiałów

³ Podręcznik – Warsztaty innowacyjności szkół Phare 2003 RZL – ECORYS - 2006

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

metodycznych dla szkolnych doradców zawodowych oraz współpracy i wymianie doświadczeń z instytucjami krajowymi, realizującymi zadania z zakresu poradnictwa zawodowego. W KOWEZiU są opracowywane i realizowane przedsięwzięcia edukacyjne związane z kolejnymi etapami przemian edukacyjnych w Polsce. W ramach prac specjalnego zespołu Krajowego Ośrodka Wspierania Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego opracowano szereg materiałów metodycznych. Określono również cele i zadania szkolnego doradcy zawodowego.

Celem działania doradcy zawodowego w szkole ponadgimnazjalnej jest:

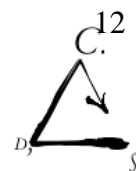
- przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru zawodu i drogi dalszego kształcenia oraz opracowania indywidualnego planu kariery edukacyjnej i zawodowej;
- przygotowanie ucznia do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, takich jak bezrobocie, problemy zdrowotne, adaptacja do nowych warunków i mobilności zawodowej;
- przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- pomoc nauczycielom w realizacji tematów związanych z wyborem zawodu w ramach lekcji przedmiotowych⁴.

Funkcja doradcza nauczyciela jest potrzebna na każdym etapie kształcenia, a w szczególności na etapie gimnazjum i szkoły średniej. Obecne działania zmierzają w tym kierunku, aby każdy nauczyciel uczestniczył w procesie tworzenia kariery zawodowej ucznia, poprzez treści zawarte w programach nauczania, a dostarczające informacji na temat różnych zawodów istniejących na rynku pracy. Istotne jest też rozwijanie świadomości młodzieży co do własnych zdolności, umiejętności zainteresowań poprzez różne ćwiczenia, przeprowadzane między innymi na lekcjach wychowawczych. Nauczyciel, powinien rozwijać w uczniach świadomość wagi problemu, jakim jest wybór dalszego etapu kształcenia. Powinien on być świadomy, celowy, zgodny z jego zainteresowaniami, zdolnościami, a nie przypadkowy.

⁴ Typologia stworzona w oparciu o ‘Wychowawca – miesięcznik nauczycieli i wychowawców katolickich. Źródło: http://www.wychowawca.pl/miesiecznik_nowy/2005/01-2005/01.htm

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

W większości krajów Unii Europejskiej, w szkołach każdego poziomu nauczania, funkcjonują doradcy zawodowi, realizujący specjalne programy orientacji zawodowej. Głównym celem jest rozwijanie świadomości własnych zdolności i umiejętności, ukazanie możliwości podejmowania zatrudnienia po określonych szkołach, kształcenie umiejętności podejmowania decyzji, radzenia sobie ze zmianą, adaptacje w nowych warunkach oraz uświadomienie konsekwencji wyborów. Programy te mają formę zajęć warsztatowych, a nie tradycyjnych zajęć zakończonych oceną wiedzy.

2.3. Zadania szkoły w obszarze poradnictwa zawodowego – aspekty prawne

Wśród zadań kształcenia zawodowego niezmiernie ważnym staje się pomoc uczniom w możliwie trafnym wyborze ścieżki dalszego kształcenia lub zawodu. Znalazło to swój wyraz w zapisach ustawy o systemie oświaty⁵. Między innymi art. 1, ust. 13 mówi, że system oświaty, oprócz dostosowania treści kształcenia do wymogów rynku pracy także przygotowuje uczniów do wyboru kierunku kształcenia i zawodu. O ważności problemu trafności wyboru zawodu stanowią następujące czynniki:

- większa motywacja uczniów do nauki, a po ukończeniu szkoły - do aktywnego poszukiwania pracy;
- zmiana niekorzystnej obecnie sytuacji, gdy niemal połowa uczniów szkół zawodowych deklaruje, że nie zamierza pracować w wyuczonym zawodzie ze względu na brak zainteresowania jego wykonywaniem⁶;
- skutki finansowe w postaci wypłacanych zasiłków dla absolwentów szkoły zawodowej lub nakłady na przekwalifikowanie, co oznacza dwukrotnie ponoszone koszty na kształcenie zawodowe znacznej części młodzieży.

W rozporządzeniu (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół [Dz. U., z 2001 r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416]) w sprawie

⁵ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329)

⁶ Jak wynika z badań uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego przeprowadzonych przez Wykonawcę w ramach projektu „Indeks Gotowości Rynkowej (IGR)”, 43,2% uczniów szkół publicznych oraz 12,9% uczniów szkół niepublicznych nie zamierza szukać pracy w wyuczonym zawodzie.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

ramowych statutów szkół ponadgimnazjalnych znajduje się wymóg określenia przez szkołę zasad funkcjonowania szkolnego systemu doradztwa i orientacji zawodowej, czyli sposobu koordynacji działań w zakresie poradnictwa i doradztwa zawodowego dla młodzieży, prowadzonych na poziomie Powiatowego Urzędu Pracy, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i samej szkoły. System powiązań funkcjonalnych szkoły z innymi placówkami i instytucjami jest silnie akcentowany przy okazji planowania rozmieszczenia oferty edukacyjnej w sieci szkół ponadgimnazjalnych na poziomie lokalnym i regionalnym.

Konstrukcja prawa oświatowego nie reguluje w sposób jednoznaczny zadań dotyczących przygotowania uczniów do wejścia na rynek pracy. Poniżej przedstawiono akty prawne, na których należy bazować programując działania w szkołach i placówkach oświatowych.

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r., Nr 67, poz. 329 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz. 1304, Nr 203, poz. 1966, Nr 228, poz. 2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2003 r., nr 11, poz. 114 z późniejszymi zmianami);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 11 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2003 r., Nr 5, poz. 46 z późniejszymi zmianami);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U., z 2001 r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416) wprowadzające funkcjonowanie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, realizowanego we współpracy z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi;

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2002 r., Nr 15, poz. 142 oraz z 2003 r. Nr 39, poz. 337 i Nr 116, poz. 1093);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2001 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do publicznych przedszkoli i szkół oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych (Dz. U. z 2001 r., Nr 97, poz. 1054, z 2002 r. Nr 14, poz. 131 oraz z 2003 r. Nr 2, poz. 21);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 13 czerwca 2003 r. w sprawie rodzajów, organizacji oraz sposobu działania publicznych placówek kształcenia ustawicznego i publicznych placówek kształcenia praktycznego, w tym publicznych ośrodków dokształcania i doskonalenia zawodowego (Dz. U. z 2003 r., Nr 132, poz. 1235);
- Strategia Rozwoju Kształcenia Ustawicznego do roku 2010 przyjęta przez Radę Ministrów 8 lipca 2003 r. jako jeden z priorytetów uznaje tworzenie zasobów informacyjnych w zakresie kształcenia ustawicznego i rozwój usług doradczych.

„Realizacja rozporządzenia ministerstwa w sprawie zatrudniania szkolnych doradców zawodowych (Rozporządzenie z dnia 7 stycznia 2003 r.) w szkołach tak naprawdę zależy od stopnia zrozumienia przez decydentów, społecznych wartości tego obszaru działalności edukacyjnej i jej skutków, zazwyczaj odległych w czasie. Zmiany w świadomości społecznej zachodzą wolno, dlatego nieustannie należy wyraźnie podkreślać, że praca szkolnego doradcy zawodowego oraz szkolnych ośrodków kariery to działania z obszaru długofalowej profilaktyki bezrobocia.”⁷

Zmieniająca się polska rzeczywistość, zmiany w gospodarce oraz stan bezrobocia wymaga od systemu edukacji szybkich decyzji i konkretnych działań w dziedzinie poradnictwa zawodowego. W budowaniu systemu edukacji orientacja i poradnictwo zawodowe powinny obejmować młodzież na wszystkich etapach kształcenia. Reforma systemu wymaga stworzenia poradnictwa zawodowego, które umożliwi każdemu uczniowi profesjonalne wsparcie w wyborze kariery edukacyjno-zawodowej. Jednakże bez odpowiedniego przygotowania kadry, zweryfikowania programów nauczania oraz zapewnienia zaplecza

⁷ „Szkolny doradca zawodowy - oczekiwania a rzeczywistość”. Źródło: <http://www.koweziu.edu.pl/edukator/print.php?sid=178>.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

metodycznego dla doradców zawodowych, system edukacji nie zdoła sprostać temu zadaniu. Światowe standardy gwarantują uczniom dostępność i powszechność usług doradczych na terenie szkoły. Podkreślenie wagi, jaką Komisja Europejska przywiązuje do sprawy doradztwa zawodowego znalazło miejsce w Traktacie z Maastricht z 7 lutego 1992 r. W dokumencie tym formalnie rozszerzono pole działania doradztwa zawodowego o zagadnienia związane z edukacją (art.126), wiążąc je silnie z kwestiami kształcenia zawodowego i przygotowania do wejścia na rynek pracy (art. 127).⁸

Memorandum dotyczące kształcenia ustawicznego opracowane przez Komisję Europejską w roku 2000, w punkcie 5 zawiera zalecenia dotyczące profesjonalnej pomocy doradczej dla uczniów i studentów. Państwa Unii Europejskiej stosują te zalecenia w praktyce. Szczegółowe korzyści społeczne międzynarodowych regulacji prawnych można sprowadzić do czterech grup:

- złagodzenie problemu startu zawodowego młodzieży;
- zmniejszenie dystansu między podażą siły roboczej a wymaganiami rynku pracy;
- wzmocnienie motywacji pracowników;
- podwyższenie kwalifikacji pracowników.

Kierując się powyższymi wytycznymi, kraje członkowskie wybrały własne style rozwiązania kwestii organizacji doradztwa zawodowego. Różnice dotyczą struktury doradztwa i kwalifikacji osób wykonujących działania doradcze przy zachowaniu wspólnej koncepcji. Obecnie polska młodzież staje przed koniecznością, a jednocześnie szansą samodzielnego projektowania własnego życia. Tworzony w Polsce system doradztwa winien zapewnić poznanie procesu podejmowania decyzji, stylów decyzyjnych oraz uświadomić konsekwencje dokonywanych wyborów. Powinien też stworzyć możliwość kształcenia umiejętności radzenia sobie ze zmianami poprzez wychodzenie naprzeciw nowym sytuacjom i nowym wyzwaniom. Dostępność i powszechność usług doradczych w szkole może zagwarantować jedynie szkolny doradca zawodowy.⁹

⁸ Podręcznik – Warsztaty innowacyjności szkół Phare 2003 RZL – ECORYS – 2006.

⁹ Za „Szkolne Doradztwo Zawodowe”, ‘Uczyć lepiej – dwumiesięcznik ośrodka doskonalenia nauczycieli w Poznaniu’ nr 5/2003. Źródło: http://devel.odn.poznan.pl/ul/ul_23/article07.htm.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

2.4. Instytucje i programy wspierające poradnictwo zawodowe w edukacji

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

Zadania poradnictwa zawodowego były do niedawna realizowane jedynie przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne, które wykonują zadania związane z udzielaniem młodzieży pomocy w wyborze zawodu, wykorzystując przede wszystkim testy psychologiczne badające osobowość, zainteresowania, uzdolnienia oraz testy preferencji zawodowych. Oprócz poradni psychologiczno-pedagogicznych zadanie realizowane jest przez szkoły oraz inne placówki resortu edukacji.

Młodzieżowe biura pracy, kluby pracy, mobilne centra informacji zawodowej, młodzieżowe centra kariery, ośrodki szkolenia zawodowego.

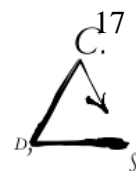
Od roku 2005 Ochotnicze Hufce Pracy pod hasłem Platforma Programowa „OHP dla Szkoły” wystąpiły z inicjatywą wsparcia i udostępnienia swoich zasobów metodycznych, doradcom zatrudnionym w 361 Szkolnych Ośrodkach Kariery (SzOK). Platforma Programowa OHP dla Szkoły to ogólnopolski portal tematyczny zawierający informacje o targach i giełdach edukacyjnych, zajęciach warsztatowych dla młodzieży i doradców zawodowych, wsparcie merytoryczne oraz techniczne dla doradców zawodowych z resortu edukacji, wspólne programy i akcje promujące posiadane zasoby z dziedziny poradnictwa zawodowego, cykliczne wojewódzkie i ogólnopolskie spotkania doradców zawodowych i SzOK, konferencje, seminaria.¹⁰

Szkolne programy wyboru i planowania kariery zawodowej – ścieżki międzyprzedmiotowe.

Pomoc dostępna w szkołach polega między innymi na wspieraniu uczniów w dokonywaniu wyboru dalszego kształcenia, zawodu i planowania kariery zawodowej. Pomocy tej może udzielać pedagog, psycholog lub nauczyciel posiadający specjalistyczne przygotowanie. Jednak w praktyce doświadczenia są bardzo różne. Brak specjalistycznej kadry, sprzętu oraz narzędzi pracy powoduje, iż uczniowie rzadko mają okazję korzystać z profesjonalnych porad zawodowych na terenie swoich szkół.¹¹

¹⁰ Podręcznik – Warsztaty innowacyjności szkół Phare 2003 RZL – ECORYS – 2006.

¹¹ Tamże.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

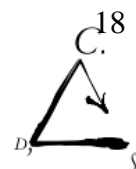
„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

W wielu programach wychowawczych brakuje elementów przygotowania młodzieży do dalszego kształcenia i wyboru zawodu. Najczęściej działania związane z orientacją i poradnictwem zawodowym są okazjonalne, nie tworzące spójnej całości z jasno określonym celem i sprecyzowanymi działaniami. Przykładami są niektóre lekcje w ramach przedmiotu: „Podstawy przedsiębiorczości”, „Wiedzy o społeczeństwie” lub godzin wychowawczych. „Wydaje się, że nie jest błędem „rozsianie” treści dotyczących kariery edukacyjno-zawodowej młodego człowieka w różnych przedmiotach oraz kierowanie nimi z rozlicznych źródeł. Jednak klamrą spinającą powinien być wspólny front wychowawczy wszystkich podejmujących tematykę nauczycieli oraz jeden nauczyciel koordynujący ich działania - inspirujący, kontrolujący i odpowiadający za ich jakość.”¹²

¹² „Szkolny doradca zawodowy - oczekiwania a rzeczywistość”. Źródło:
<http://www.koweziu.edu.pl/edukator/print.php?sid=178>.

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

III. METODOLOGIA BADAŃ NAD PRZYGOTOWANIEM ABSOLWENTÓW PONADGIMNAZJALNYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DO PORUSZANIA SIĘ NA RYNKU PRACY

3.1. Wybór szkół jako przedmiotu badań

Zespół działań i aktywności szkoły zawodowej jawi się jako jeden z zasadniczych wyznaczników determinujących pozycję absolwenta na rynku pracy. Niezależnie od preferencji wyboru zawodu przez ucznia (na poziomie gimnazjum) działania szkoły zawodowej mają zasadniczy wpływ na jego los zawodowy, nawet w przypadku wyboru przez ucznia zawodu nadwyżkowego na rynku pracy. Szkoła posiada bowiem wiele narzędzi i sposobów oddziaływania, kreowania aktywnej postawy absolwenta na rynku pracy oraz dostosowania jego wykształcenia do aktualnych potrzeb tego rynku.

Rozwój szkolnictwa zawodowego praktycznie nie ma alternatywy i powinien być podporządkowany potrzebom gospodarki, strukturze popytu bieżącego i perspektywicznego, uwzględniać także możliwości powiatowych instytucji rynku pracy oraz nastawienia i aspiracje uczącej się młodzieży. Co jednak istotne, rynek pracy oczekuje absolwentów, którzy będą się na nim sprawnie poruszać. Młodych pracowników, znających rządzące nim reguły i postrzegających siebie jako jego świadomi gracze. Takie podejście do problematyki kształcenia zawodowego w systemie szkolnym stanowi o wyborze szkół zawodowych jako przedmiotu badań w aspekcie poziomu przygotowania absolwentów do poruszania się na rynku pracy.

Badaniami objęto wszystkie ponadgimnazjalne szkoły zawodowe województwa podkarpackiego. Wśród nich znalazły się:

- zasadnicze szkoły zawodowe;
- zasadnicze szkoły zawodowe specjalne;
- technika na podbudowie gimnazjum;
- technika na podbudowie zasadniczej szkoły zawodowej;
- szkoły policealne.

Wymienione szkoły zorganizowane są zazwyczaj w Zespoły Szkół Ponadgimnazjalnych.

Zamysł realizacji projektu powstał w okresie realizacji programów Phare 2001, Phare 2002
Rozwój Zasobów Ludzkich – Programy Modernizacji Oferty Edukacyjnej Szkół

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Zawodowych w województwie podkarpackim. Zauważono interesujące mechanizmy rynku pracy w kontekście aktywności działań szkół zawodowych. Powstało wiele pytań:

- Dlaczego w ramach jednego organu prowadzącego istnieją szkoły: realizujące wiele działań w kierunku modernizacji oferty edukacyjnej oraz szkoły bez żadnych aktywności, (szkoły „aktywne” i „pasywne”)?
- Dlaczego absolwenci, w tym samym zawodzie z różnych szkół mają inne szanse na rynku pracy?
- Dlaczego istnieją tak duże nadwyżki absolwentów w określonych zawodach w kilku powiatach?
- Czym kierują się organy prowadzące planując i organizując sieć placówek kształcenia zawodowego w powiecie?
- Jak można optymalizować i stymulować kształcenie zawodowe adekwatne do potrzeb rynku pracy?

Konsultacje w Departamencie Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, Ministerstwie Edukacji, radzenie się pracowników Krajowego Ośrodka Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej w Warszawie, pracowników Kuratorium Oświaty w Rzeszowie, doradców zawodowych, dyrektorów Powiatowych Urzędów Pracy, dyrektorów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych oraz przedstawicieli organów prowadzących szkoły, pozwoliły wyróżnić trzy sfery, w których szkoła może wpływać - i zazwyczaj faktycznie wpływa - na szansę uzyskania przez ucznia pracy po jej ukończeniu. Określono, że na poziomie szkół, szczególnie istotną staje się potrzeba określenia wskaźników pokazujących w jakim stopniu szkoła zawodowa kształci adekwatnie do potrzeb rynku pracy, co determinuje jakość kształcenia zawodowego w szkole, oraz – co jest przedmiotem niniejszego opracowania – wyjaśniających:

- **jaki jest stopień przygotowania przez szkołę absolwentów do poruszania się na rynku pracy.**

Wykonawca założył, iż wskaźniki muszą być porównywalne z innymi elementami badań prowadzonych w ramach projektu „Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

województwa podkarpackiego (IGR)” – oceną uczniów tych szkół, działaniami instytucji rynku pracy oraz potrzebami lokalnych pracodawców.

Analizy dokonano na podstawie badania 794 oddziałów kształcenia w 123 zespołach szkół zawodowych województwa podkarpackiego. Pytanie badawcze dotyczyło aktywności szkół w okresie od roku szkolnego 2000/2001 do 2006/2007.

3.2. Rola szkoły zawodowej w przygotowaniu do poruszania się na rynku pracy – dobór parametrów

Uszczegółowienie zasadniczego wskaźnika – **poziomu przygotowania absolwentów do poruszania się na rynku pracy** - nastąpiło w wyniku określenia czynników składowych mających wpływ na badany problem. W toku dyskusji z ekspertami, podpartej analizą literatury przedmiotu, do opisu przyjęto następujące elementarne aktywności i działania szkoły oraz sytuację na rynku pracy:

1. **Mobilność i aktywność szkoły w pozyskiwaniu środków finansowych** na realizację projektów rozwijających uczniów, udział szkoły w projektach zewnętrznych przeznaczonych dla młodzieży.
2. **Formy i sposoby przygotowania absolwenta do wejścia na rynek pracy** zarówno w ramach obowiązkowych zajęć lekcyjnych jak również poprzez inne innowacyjne działania szkół we współpracy z zakładami, instytucjami rynku pracy.
3. **Realizacja typowych form szkolnych** (praktyki, zajęcia praktyczne), **pozaszkolnych** oraz innych - **wspólnych z pracodawcami** - przedsięwzięć zwiększających doświadczenia ucznia w kontakcie z rynkiem pracy.
4. **Aktywność szkoły w promocji uczniów i absolwentów** wśród pracodawców w oparciu o ich umiejętności zawodowe.

W oparciu o każdy z nich zbudowano **parametr składowy**¹³. Listę parametrów składowych przedstawia Tabela 1.

¹³ Słowo ‘parametr’ w odniesieniu do parametrów składowych jest w niniejszym opracowaniu używane w znaczeniu potocznym – jako pewna zmienna, czynnik, rodzaj wskaźnika. Jego stosowanie nie nawiązuje do znaczenia słownikowego, mówiącego o parametrze jako wartości constans, jednoznacznie przypisanej natężeniu pewnych cech.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju RegionalnegoWojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Tabela 1. Parametry składowe poziomu przygotowania przez szkołę absolwentów do poruszania się na rynku pracy.

Symbol	Nazwa parametru składowego
S_r	Aktywność szkoły w pozyskiwaniu środków finansowych na realizację projektów rozwijających uczniów
A_r	Wskaźnik przygotowania absolwenta do wejścia na rynek pracy,
D_r	Doświadczenie ucznia w kontakcie z rynkiem pracy
P_p	Aktywność szkoły w organizacji imprez promujących umiejętności zawodowe absolwentów szkoły wśród pracodawców

3.3. Zakres stosowalności parametrów

Przyjęte składowe parametry oceny aktywności, procedur i organizacji swym zakresem stosowalności obejmują całościowy segment działań szkoły zawodowej, ogniskujący się na przygotowaniu absolwenta do poruszania się na rynku pracy.

Parametry obrazują stan działań:

- **organizacyjnych** prowadzonych przez szkoły w zakresie organizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w instytucjach pozaszkolnych, gdzie uczniowie mogą doświadczyć zasad funkcjonowania na rynku pracy;
- **innowacyjnych** prowadzonych przez szkoły, w tym: udziału w programach zewnętrznych wspierających rozwój uczniów, nabywanie nowych umiejętności, pracy zespołowej stymulujących ich rozwój prozawodowy;
- **promocji szkoły i absolwentów** na rynku pracy.

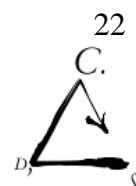
Przyjęte parametry składowe zostały skonsultowane z praktykami, organizatorami i metodykami szkolnictwa zawodowego oraz rynku pracy.

3.4. Opis parametrów

Wartość wskaźnika głównego **R** – poziomu przygotowania absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych w województwie podkarpackim do poruszania się na rynku pracy obliczono jako funkcję wymienionych wcześniej zmiennych (parametrów składowych):

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Wzór 1.

$$R = f(a_{13} * S_f, a_{14} * A_n, a_{15} * D_r, a_{16} * P_p)^{14}$$

gdzie:

a_n – waga wskaźnika

S_f - Aktywność szkoły w pozyskiwaniu środków finansowych na realizację projektów rozwijających uczniów.

Młodzież uczestnicząc w projektach zdobywa nowe umiejętności, w tym umiejętność poruszania się na krajowym i zagranicznym rynku pracy. Przez wykorzystanie swoich umiejętności na konkretnych stanowiskach pracy zwiększa się świadomość własnej wartości - przyszli pracownicy nabierają pewności w kontaktach zawodowych. Realizując w szkole liczne projekty z przedsiębiorczości - w tym biznesplany swojej firmy - u uczniów kształtują się postawy przedsiębiorcze, zmierzające do samozatrudnienia. Aktywność szkoły na tym polu jest w stanie tego typu zachowania stymulować.

W celu dokonania pomiaru tej kwestii, przyjęto parametr S_f - aktywności szkoły w pozyskiwaniu środków finansowych na realizację projektów rozwijających uczniów. Obliczono go jako sumę pojedynczych udziałów szkoły w projektach. Wartość parametru S_f na poziomie powiatu obliczono jako średnią arytmetyczną wartości z poszczególnych szkół w powiecie.

Przy sumowaniu wzięto pod uwagę projekty, programy oraz wymiany uczniów finansowane ze środków Unii Europejskiej. Informacje zebrane w toku badań pokategoryzowano w następujący sposób:

— PHARE Rozwój Zasobów Ludzkich (RZL) 2001, 2002, 2003;

¹⁴ Aby poszczególne wagi miały rzeczywisty wpływ na ostateczną wartość wskaźnika głównego (system wag utworzono metodą AHP, opisaną w podrozdziale 3.5), parametry składowe zostały uprzednio wystandaryzowane, tj. sprowadzone do zakresu od 0 do 1 poprzez zastąpienie konkretnych wartości wskaźników wartościami dystrybuanty rozkładu normalnego przy założeniu, że średnia i odchylenie standardowe parametru obserwowane w analizowanych powiatach odpowiadają średniej i odchyleniu standardowemu w hipotetycznej populacji generalnej, dla której rozpatrywane powiaty można traktować jako próbę losową.

Operacja ta pozwoliła oszacować, jak konkretny powiat sytuuje się na danym wskaźniku na tle ogółu powiatów (populacji powiatów, dla których analizowane powiaty mogłyby stanowić próbę reprezentatywną). Przykładowo wartość 0,8 oznacza, że pod danym względem powiat uzyskuje wynik wyższy od 80% wszystkich powiatów. Tak przetworzone parametry zostały następnie zsumowane, dając ostateczną wartość wskaźnika głównego.

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

- Sokrates;
- Leonardo da Vinci;
- Comenius;
- Szkoła Marzeń;
- Młodzież;
- Interreg 3C;
- SPO RZL;
- wymiany międzynarodowe uczniów;
- inne programy finansowane lub współfinansowane ze środków UE.

A_r - Wskaźnik przygotowania absolwenta do wejścia na rynek pracy.

Jak wykazano w Rozdziale 2, ponadgimnazjalna szkoła zawodowa nie ma wprost sprecyzowanych form programowych i dydaktycznych dla przygotowania absolwenta do wejścia na rynek pracy. Posiłkuje się w tym zakresie współpracą z instytucjami rynku pracy, bierze udział w programach zewnętrznych, organizuje doradztwo zawodowe z udziałem pracowników PUP i poradni psychologiczno-pedagogicznych. Wszystkie te formy są działaniami ponadprogramowymi, nie stanowią obowiązku szkoły. Trudno wymagać od szkół realizacji zadań, które nie posiadają zabezpieczenia finansowego i nie zostały ujęte w ramowych planach nauczania. Ponieważ stanowią one jednak o losach zawodowych absolwentów, w realizowanych badaniach zdecydowano się przyjąć parametr A_r będący wskaźnikiem przygotowania absolwenta do poruszania się na rynku pracy.

Zebrany materiał badawczy dotyczący form przygotowania absolwentów do wejścia na rynek pracy zdecydowano się pokategoryzować w następujący sposób:

- organizacja Dnia Przedsiębiorczości;
- zatrudnienie w szkole doradcy zawodowego;
- utworzenie Szkolnego Ośrodka Kariery (SzOK);
- przygotowanie uczniów do tworzenia dokumentów związanych z poszukiwaniem pracy (cv, list motywacyjny, itd.);
- organizowanie spotkań z pracodawcami, wycieczki do zakładów pracy;
- organizowanie warsztatów aktywnego poszukiwania pracy;
- sesje doradztwa zawodowego;

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

- wizyty uczniów w PUP - Klub Pracy;
- szkolne programy dotyczące poruszania się uczniów na rynku pracy;
- promocja wyższych uczelni.

Parametr A_r obliczono jako sumę pojedynczych udziałów uczniów w w/w formach. Dla działań: *utworzenie Szkolnego Ośrodka Kariery, organizacja spotkań z pracodawcami, wycieczki do zakładów pracy*, jako – wedle opinii pracodawców i ekspertów - bardzo istotnych, przyjęto wagę 2. Dla działań o mniejszej wartości z punktu widzenia badanego problemu tj. *promocja wyższych uczelni*, i inne programy przypisano wagę 0,5. Pozostałe działania otrzymały wagę równą 1. Wartość parametru A_r na poziomie powiatu obliczono jako średnią arytmetyczną wartości z poszczególnych szkół w powiecie.

D_r - Doświadczenie ucznia w kontakcie z rynkiem pracy.

Organizacja kształcenia zawodowego to ciągły proces łączenia teorii z praktyką. Ponadto kontakt ucznia ze środowiskiem pracy w zakładzie kształtuje jego wyobrażenia o zadaniach zawodowych, relacjach między pracownikami, kształtuje postawy odpowiedzialności i konsekwencji za decyzje podejmowane w procesie pracy. W ramach przeprowadzonych badań, przeanalizowano zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe w poszczególnych typach szkół i zawodach w ciągu całego cyklu kształcenia. Wyniki pozwoliły zdiagnozować 4 typowe miejsca organizacji zajęć: warsztaty szkolne, zakłady pracy, Centra Kształcenia Praktycznego (CKP) oraz organizację zajęć w ramach wymiany zagranicznej. Dyrektorów szkół poproszono o określenie procentowego stopnia realizacji zajęć we wskazanych miejscach. Określone wielkości uśredniono dla typów szkół.

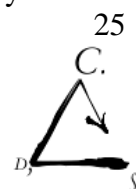
Zebrane dane umożliwiły obliczenie wartości parametru D_r jako udziału praktyk organizowanych w zakładach pracy w ogóle zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w zasadniczych szkołach zawodowych i technikach w poszczególnych powiatach.

P_p - Aktywność szkoły w organizacji imprez promujących umiejętności zawodowe absolwentów szkoły wśród pracodawców.

Promocja szkoły i jej absolwentów wśród pracodawców jest jednym z zasadniczych elementów wsparcia absolwentów wchodzących na rynek pracy. Stanowi ona o jakości pracy

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

szkoły zawodowej, mogącej pochwalić się umiejętnościami i osiągnięciami swoich uczniów - buduje pozytywny wizerunek szkoły. Naturalną konsekwencją takiej aktywności ze strony szkoły jest zabieganie pracodawców o zatrudnianie absolwentów.

W ramach prowadzonych badań przeanalizowano formy i zakres współpracy szkół z zakładami pracy. Analiza materiału badawczego pozwoliła pokategoryzować zebrane informacje dotyczące tej współpracy w następujący sposób:

- organizacja praktyk zawodowych;
- wycieczki przedmiotowe;
- sponsoring materialny i finansowy - wsparcie w rozwoju bazy szkoły;
- udział pracodawców w życiu szkoły - zaproszenia na imprezy szkolne;
- zasięganie opinii pracodawców w tworzeniu nowych kierunków kształcenia;
- udział w Targach Edukacyjnych i Dniu Przedsiębiorczości;
- wspólne seminaria, szkolenia i pokazy;
- inne działania.

Parametr P_p obliczono zatem jako sumę pojedynczych udziałów uczniów w w/w formach. Formom uznanym za szczególnie ważne w kontekście przygotowania absolwentów do poruszania się po rynku pracy: udziałowi pracodawców w życiu szkoły (zaproszenia na imprezy szkolne), udziałowi w Targach Edukacyjnych i Dniu Przedsiębiorczości, wspólnym seminarium, szkoleniom i pokazom, przypisano wagę równą 2. Pozostałe formy otrzymały wagę równą 1. Wartość parametru P_p na poziomie powiatu obliczono jako średnią arytmetyczną wartości z poszczególnych szkół w powiecie.

Wszystkie, przedstawione powyżej, parametry składowe zostały obliczone w oparciu o dane ilościowe uzyskane w badaniu dyrektorów zespołów szkół z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety pocztowej. Wartości parametrów prezentowane w rozdziale IV są wartościami standaryzowanymi zgodnie z metodą przedstawioną w przypisie nr 14. Wartości surowe poszczególnych parametrów obliczone zgodnie z zasadami zastosowanymi w rozdziale III prezentowane są w załączniku nr 3.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

3.5. Sposób określenia wag parametrów

Przedstawione powyżej parametry składowe dotyczą wielu obszarów działania szkoły. Trudno jest w sposób obiektywny ocenić ich doniosłość dla określenia wskaźnika podstawowego **R – poziomu przygotowania absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych w województwie podkarpackim do poruszania się na rynku pracy.**

Dla określenia wag zmiennych (parametrów składowych) zastosowano metodę zwaną Analityczno – hierarchicznym Procesem Decyzyjnym (AHP).

Metoda AHP opracowana przez amerykańskiego matematyka Saaty'ego jest jedną z metod heurystycznych mających zastosowanie przy wspomaganie wielokryterialnych procesów decyzyjnych w każdej dziedzinie. Ułatwia dokonywanie optymalnych wyborów poprzez redukcję ich do serii porównań parami. Ma charakter interdyscyplinarny, ponieważ opiera się na matematyce jak również psychologii (naturalna tendencja umysłu ludzkiego do sortowania i budowy hierarchii). Metoda AHP jest wykorzystywana przy badaniu ekspertów (znawców badanej problematyki).

Na AHP składa się kilka etapów postępowania, przedstawionych na poniższym schemacie:

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

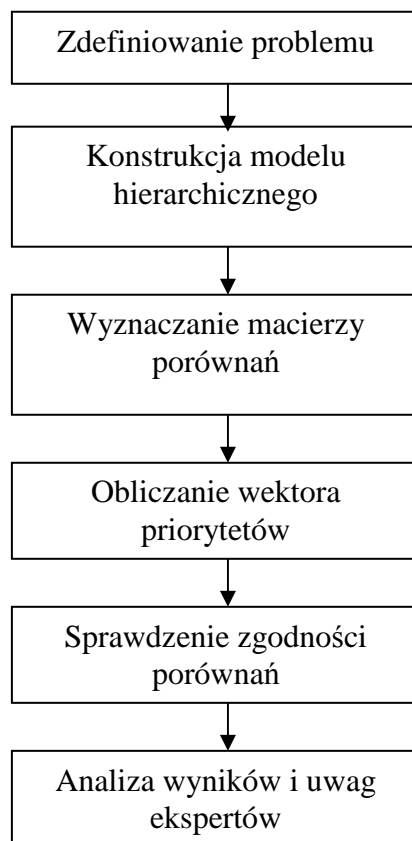
ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Algorytm Analityczno – hierarchicznego Procesu Decyzyjnego¹⁵.

Źródło: Saaty T. L. *The Analytical Hierarchy Process*, RWS Publications, Pittsburgh, PA, 1990.

Budowa struktury hierarchicznej jest najważniejszym elementem AHP, bowiem od niej w istotny sposób zależy rozwiązanie problemu. Jest zalecane, aby w strukturze hierarchicznej nie wprowadzać więcej niż 8 poziomów, a na każdym poziomie uwzględniać nie więcej niż 8 elementów.

W AHP stosuje się 9-cio punktową skalę ocen. Znaczenie przyporządkowane poszczególnym liczbą prezentuje Tabela 2:

¹⁵ Saaty T. L. *The Analytical Hierarchy Process*, RWS Publications, Pittsburgh, PA, 1990.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju RegionalnegoWojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Tabela 2. Skala ocen AHP.

Waga – skala numeryczna	Waga – skala werbalna
1	Jednakowo ważne (<i>brak dominacji</i>)
3	Niewiele ważniejsze (<i>słaba dominacja</i>)
5	Dużo ważniejsze (<i>średnia dominacja</i>)
7	Znacznie ważniejsze (<i>silna dominacja</i>)
9	Absolutnie ważniejsze (<i>absolutna dominacja</i>)
2,4,6,8	Wartości pośrednie
$\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{6}$, $\frac{1}{7}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{9}$	Dla relacji odwrotnych

Źródło: Saaty T. L. *The Analytical Hierarchy Process*, RWS Publications, Pittsburgh, PA, 1990.

Zaletą AHP jest możliwość jednoczesnego użycia czynników mierzalnych jak również niemierzalnych. Skala werbalna zostaje przełożona na język liczb, który pozwala na dokonywanie obliczeń wag poszczególnych czynników¹⁶.

W niniejszym raporcie zostały wykorzystane elementy AHP, w postaci macierzy porównań parami oraz wyznaczenia wektora priorytetów, które pozwolą na zobrazowanie preferencji badanych ekspertów.

O określenie wag skali werbalnej między elementami (parametrami składowymi) poproszono 9 ekspertów. W zespole znaleźli się: dyrektorzy PUP, dyrektorzy szkół zawodowych i centrów kształcenia praktycznego, nauczyciele kształcenia zawodowego, eksperci rynku pracy, pracodawcy (Kraków, Nowa Sól, Zielona Góra, Leżajsk, Niepołomice, Warszawa, Chrzanów, Sanok).

3.6. Wartości wag parametrów uzyskane w wyniku procesu AHP

Zestawienie odpowiedzi ekspertów w specjalnie przygotowanych kwestionariuszach ankiety AHP oraz realizacja algorytmu Analityczno – hierarchicznego Procesu Decyzyjnego

¹⁶ Saaty T. L. *The Analytical Hierarchy Process*, RWS Publications, Pittsburgh, PA, 1990.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju RegionalnegoWojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

pozwołała na uzyskanie wektora priorytetów. Wartość wektora przyjęto jako współczynniki wagi dla poszczególnych parametrów składowych (Tabela 3).

Tabela 3. Wartości wektora priorytetów dla poszczególnych ankiet ekspertów.

Element procesu	Ankieta eksperta nr									Suma	Średnia wartość wagi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Pozyskiwanie środków finansowych na realizację projektów	0,0793	0,0404	0,0519	0,0426	0,0447	0,0777	0,0402	0,1362	0,3396	0,8525	0,0947
Przygotowanie absolwenta do wejścia na rynek pracy	0,3964	0,1299	0,2736	0,2500	0,2575	0,5599	0,2479	0,2374	0,3263	2,6788	0,2976
Doświadczenia ucznia w kontakcie z rynkiem pracy	0,4321	0,5969	0,5313	0,1249	0,1078	0,2513	0,3972	0,3638	0,3127	3,1181	0,3465
Udział szkoły w organizacji imprez promujących absolwentów	0,0921	0,2328	0,1432	0,5825	0,5900	0,1111	0,3148	0,2626	0,0214	2,3507	0,2612

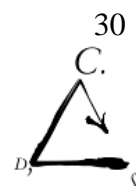
Na podstawie przedstawionych zestawień tabelarycznych metody AHP określono wagi parametrów składowych. (Tabela 4)

Tabela 4. Zestawienie wartości wag dla parametrów składowych.

Symbol parametru składowego	Nazwa parametru składowego	Symbol wagi parametru	Wartość wagi parametru składowego
S_f	Aktywność szkoły w pozyskiwaniu środków finansowych na realizację projektów rozwijających uczniów	a_{13}	0,0947
A_r	Wskaźnik przygotowania absolwenta do wejścia na rynek pracy,	a_{14}	0,2976
D_r	Doświadczenie ucznia w kontakcie z rynkiem pracy	a_{15}	0,3465
P_p	Aktywność szkoły w organizacji imprez promujących umiejętności zawodowe absolwentów szkoły wśród pracodawców	a_{16}	0,2612

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

3.7. Sposób zbierania danych – opis narzędzi

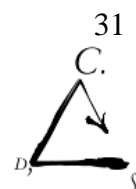
Dysponując szczegółowymi danymi pochodzącymi ze starostw powiatowych oraz organów prowadzących właściwych dla szkół niepublicznych, a dotyczącymi zawodów/profilu każdej ze szkół, zdecydowano o zbadaniu każdego zespołu szkół ponadgimnazjalnych skupiającego przynajmniej jedną ze szkół zawodowych tj. zasadniczą szkołę zawodową, technikum oraz szkołę policealną (zarówno jeśli chodzi o szkoły publiczne, niepubliczne jak i specjalne).

Badaniami objętych zostało 117 zespołów szkół publicznych, 4 specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, 1 zespół szkół specjalnych oraz 17 szkół niepublicznych z 25 powiatów województwa podkarpackiego:

- bieszczadzkiego;
- brzozowskiego;
- dębickiego;
- jarosławskiego;
- jasielskiego;
- kolbuszowskiego;
- krośnieńskiego grodzkiego;
- krośnieńskiego ziemskiego;
- leskiego;
- leżajskiego;
- lubaczowskiego;
- łańcuckiego;
- mieleckiego;
- nizańskiego;
- przemyskiego grodzkiego;
- przemyskiego ziemskiego;
- przeworskiego;
- ropczycko-sędziszowskiego;
- rzeszowskiego grodzkiego;
- rzeszowskiego ziemskiego;
- sanockiego;
- stalowowolskiego;

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

- strzyżowskiego;
- tarnobrzeskiego grodzkiego;
- tarnobrzeskiego ziemskiego.

Podstawowym narzędziem zastosowanym do badania szkół był kwestionariusz ankiety dla dyrektora szkoły¹⁷. Gwarantował on z jednej strony bardzo wysoki stopień standaryzacji danych, umożliwiając łatwe dokonywanie porównań pomiędzy poszczególnymi powiatami, typami szkół, kategoriami zawodów, itp., z drugiej zaś strony stanowił najefektywniejszy sposób dotarcia do badanej populacji. Kwestionariusze wypełniane były przez kadrę kierowniczą zespołów szkół. Ankieta zorientowana była na rozpoznanie działań szkoły w obszarze rynku pracy, jakości kształcenia oraz przygotowania uczniów do wejścia na rynek pracy. Składała się z 2 bloków:

- 1. Wymagającego od wypełniających opisu elementów kształcenia zawodowego w szkole.**
- 2. Zasięгаjącego opinii na wybrane tematy (organizacja kształcenia zawodowego i przygotowania uczniów do wejścia na rynek pracy).**

Kwestionariusz ankiety osobiście dostarczyli dyrektorom szkół ankieterzy badający za pomocą ankiety audytoryjnej uczniów tychże placówek. Prosilili oni jednocześnie o odesłanie wypełnionego kwestionariusza pocztą bądź faksem. Większość dyrektorów¹⁸ wypełniła i przesała ankiety w okresie 2 tygodni od czasu doręczenia. Do około 30% szkół po okresie miesiąca wysłano ponownie ankiety drogą elektroniczną oraz powiadomiono telefonicznie o potrzebie wypełnienia i przesłania na adres Biura Projektu. W okresie maja i czerwca wykonano około 60 interwencji telefonicznych oraz wysłano ponownie 43 ankiety w wersji papierowej. Na koniec czerwca - mimo wielu interwencji - pozostało jeszcze około 22 zespołów szkół, które nie przekazały danych. Po raz kolejny powtórzono apel do dyrektorów

¹⁷ Kwestionariusz ankiety dla dyrektorów szkół stanowi załącznik nr 2 do niniejszego raportu.

¹⁸ Pod pojęciem 'dyrektor' należy tu rozumieć jedynie osobę, której dostarczone ankietę oraz, która była odpowiedzialna za jej przekazanie Wykonawcy. Ponieważ pytania zawarte w ankiecie dotyczyły różnych działań i procedur, zgodnie z którymi funkcjonuje szkoła, ankieta była w większości przypadków wypełniana przez osoby wchodzące w skład ogólnie pojętej kadry zarządzającej, odpowiedzialne za szkołę na poszczególnych odcinkach jej działalności. W związku z tym, za każdym razem gdy w niniejszym raporcie pojawia się stwierdzenie o 'odpowiedziach dyrektorów' na poszczególne pytania, Wykonawca ma na myśli odpowiedzi udzielone w ankiecie, których autorstwo nie może być przyporządkowane konkretnej osobie.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

szkół, ponownie wysyłając kwestionariusze. Ostatecznie, mimo wielu zabiegów zespołu projektu, 18 szkół nie przekazało zrealizowanych kwestionariuszy.

Do biura projektu do dnia 1.09.2006 r. trafiły ogółem kwestionariusze ankiet z 123 zespołów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego.

Narzędziem służącym uzupełnieniu, ale też pogłębieniu wyników uzyskanych za pomocą kwestionariusza wypełnianego przez dyrektorów, była ankieta skierowana do szkolnych koordynatorów prac badawczych, a więc osób, współpracujących z Wykonawcą na płaszczyźnie:

- zainteresowania wynikami badań członków organów szkoły;
- wykorzystania wyników i analiz z badań jako pomocnego i wartościowego instrumentu dla kreowania oferty edukacyjnej szkoły dla potrzeb rynku pracy;
- kontynuacji badań w następnych okresach z wykorzystaniem projektowych narzędzi badawczych;
- pomocy i wsparcia w badaniach na terenie szkoły.

Koordynatorzy zostali poproszeni o odpowiedź na szereg pytań otwartych, dotyczących inicjatyw i działań w zakresie kreowania edukacji dla potrzeb rynku pracy w szkole, w której pracują. Mimo wielokrotnie ponawianych próśb o wypełnienie kwestionariusza, ilość zwrotów nie spełniła oczekiwań Wykonawcy i ukształtowała się na poziomie 61 ankiet, a więc nie pozwalającym na wyciąganie reprezentatywnych w skali poszczególnych powiatów - a przede wszystkim województwa – wniosków. Obliczanie poszczególnych parametrów składowych jak i wskaźnika głównego oparto się zatem w głównej mierze o wyniki z ilościowego badania dyrektorów szkół. Nie bez znaczenia były też opinie ekspertów, którzy rangowali poszczególne parametry, nadając im jednocześnie odpowiednie wagi. Uzupełnieniem tych metod była opisana powyżej ankieta skierowana do szkolnych koordynatorów prac badawczych a także:

- analiza dokumentów źródłowych (list rankingowych szkół, wyniki zewnętrznych egzaminów zawodowych w OKE w Krakowie);
- analiza dokumentów źródłowych w zakresie stopnia pozyskiwania przez szkołę środków finansowych na modernizację bazy dydaktycznej (Phare 2001, 2002, 2003);
- analizy dokumentów źródłowych dotyczących udziału szkoły w programach przedsiębiorczości, aktywności absolwentów na rynku pracy.

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

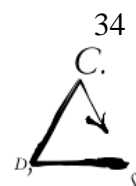
Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Zastosowanie tych narzędzi umożliwiło zdobycie informacji dających możliwie pełny obraz sytuacji szkół zawodowych w kontekście poziomu przygotowania absolwentów do poruszania się na rynku pracy.

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

IV. DZIAŁANIA SZKÓŁ W ZAKRESIE PRZYGOTOWANIA ABSOLWENTÓW DO PORUSZANIA SIĘ NA RYNKU PRACY – WYNIKI BADAŃ

4.1. Formy przygotowania absolwentów szkół zawodowych do wejścia na rynek pracy

Proces rozwoju kariery rozpoczyna się już w okresie edukacji wczesnoszkolnej. W sytuacji dużego bezrobocia bardzo ważne jest profesjonalne wsparcie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych. Szczególnie istotne w kontekście poradnictwa dotyczącego przyszłej kariery jest wyposażenie uczniów w umiejętności przydatne w racjonalnym podejmowaniu decyzji, które pomogą mu rozwiązać problemy zawodowe. Z punktu widzenia rynku pracy najistotniejsze w reformie systemu edukacji jest przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy tak, aby pierwszy kontakt z aktywnym życiem zawodowym nie musiał rozpoczynać się od wizyty w urzędzie pracy i zarejestrowania się jako osoba bezrobotna.

W ramach prowadzonych badań, przeanalizowano działania ponadgimnazjalnych szkół zawodowych w zakresie przygotowania uczniów do poruszania się na rynku pracy. W rezultacie wyodrębniono różne formy, które pogrupowano w 10 zasadniczych działań przedstawionych na Wykresie 1. Spektrum przedstawionych odpowiedzi wykazało niską świadomość dyrektorów szkół zawodowych w obszarze tej problematyki. Koniecznym wydaje się przeprowadzenie odpowiedniego doskonalenia zawodowego kadry kierowniczej szkół, mającej kluczową rolę w programowaniu działań na styku szkoły - rynek pracy,

W wielu szkołach wymieniano kilka form aktywizacji uczniów do poruszania się na rynku pracy. W 59 szkołach zawodowych realizowane są szkolne programy dotyczące poruszania się uczniów na rynku pracy opracowane przez nauczycieli w ramach ścieżek międzyprzedmiotowych. Znaczącą formą - wskazaną przez 52 szkoły – są także zaplanowane, uzgodnione we współpracy z Powiatowymi Urzędami Pracy zajęcia prowadzone z uczniami przez doradców zawodowych w Klubie Pracy PUP. Ta forma ma szczególne znaczenie z uwagi na miejsce realizacji - w odmiennych od szkoły warunkach lokalowych, z

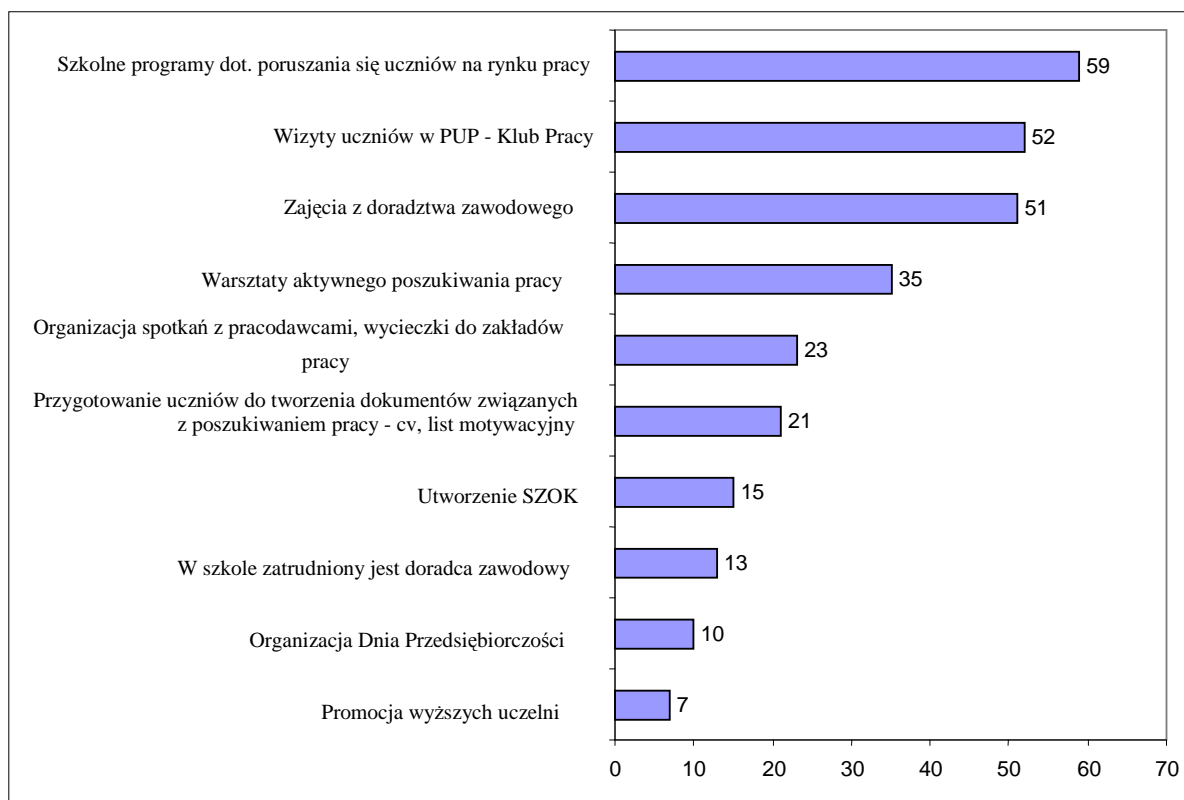
Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR nr Z/2.18/II/2.1/136/05)” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

odpowiednim wyposażaniem. Pozwala ona dodatkowo uczniom zapoznać się z funkcjonowaniem urzędu pracy jako potencjalnego miejsca zdobywania ofert pracy czy też korzystania z usług doradcy zawodowego po ukończeniu szkoły. Nieodłączną formą poruszania się absolwentów po rynku pracy jest nabycie umiejętności tworzenia dokumentów związanych z aktywnym poszukiwaniem pracy. Tę formę doszkalania realizuje 21 szkół. Z kolei w 51 szkołach prowadzone jest doradztwo zawodowe, świadczone zazwyczaj przez zatrudnionych w szkołach zawodowych doradców (13 szkół), doradców z PUP, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Organizację warsztatów z zagadnień aktywnych metod poszukiwania pracy dla uczniów deklaruje 35 dyrektorów szkół w województwie.

Wykres 1. Formy przygotowania uczniów do poruszania się na rynku pracy.

Poznanie zasad funkcjonowania zakładów - spotkania z pracodawcami w formie wycieczek zawodoznawczych i przedmiotowych organizowane są w 23 szkołach. Szczególnie wartościową formą pozwalającą uczniom na pracę w wybranym zakładzie przez jeden dzień (w formie asystenta pracowników zakładów na różnych szczeblach produkcji, usług i zarządzania) jest Dzień Przedsiębiorczości (10 szkół). Inną formą

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

aktywizacji uczniów i samej szkoły są utworzone w 15 szkołach tzw. Szkolne Ośrodki Kariery (Szok). Podjęcie utworzenia SzOK-ów w szkołach zawodowych świadczy o dostrzeganiu przez dyrekcję szkoły oraz organ prowadzący konieczności przygotowania uczniów do poruszania się na rynku pracy.

Zgodnie z przyjętą - przedstawioną powyżej – metodologią, dokonano obliczenia parametru składowego A_r - przygotowania absolwenta do wejścia na rynek pracy. Standaryzowane wartości osiągnięte w ponadgimnazjalnych szkołach zawodowych w ujęciu powiatowym przedstawia Wykres 2.

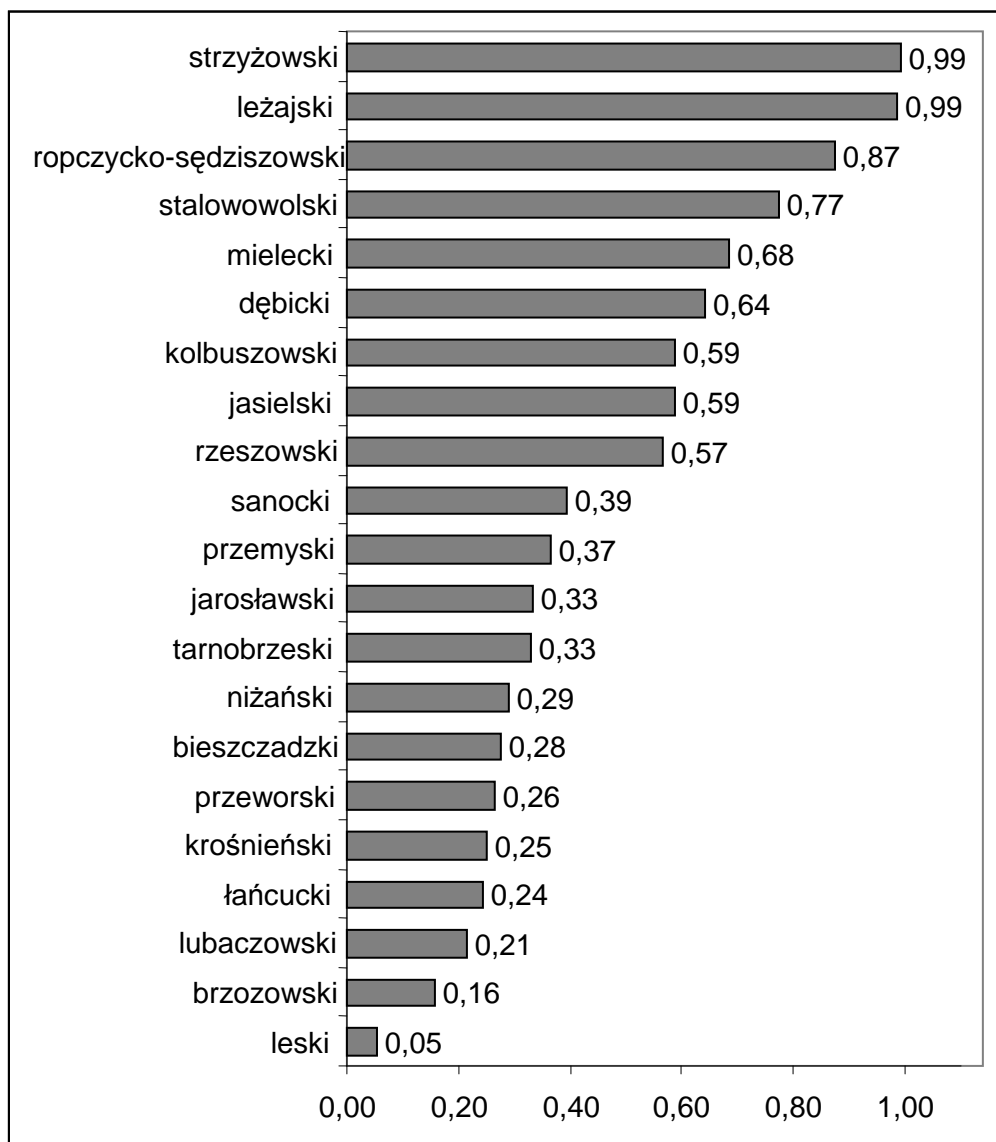
Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Wykres 2. Standaryzowana wartość A_r - parametru przygotowania absolwenta do wejścia na rynek pracy w poszczególnych powiatach województwa podkarpackiego dla $n=123$ zespołów szkół zawodowych.

Połączono dane z powiatów grodzkich i ziemskich dla Rzeszowa, Krosna, Przemyśla i Tarnobrzega.

Najmniejszą wartość osiągnęły szkoły powiatu leskiego i brzozowskiego. Największą aktywność wykazały natomiast szkoły powiatu strzyżowskiego i leżajskiego. Ich dobry wynik wpisuje się w tendencje, która widoczna jest po lekturze dwóch raportów będących dopełnieniem przedmiotowego opracowania – dotyczących jakości oraz adekwatności kształcenia. Szkoły te w wielu zestawieniach zajmują w skali województwa czołowe miejsca. Wysoki parametr przygotowania absolwentów do wejścia na rynek pracy w powiecie leżajskim jest dodatkowo zdeterminowany dużą aktywnością lokalnego

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Powiatowego Urzędu Pracy. Leżajski PUP realizuje na terenie swojej placówki projekty stymulujące kontakty a w konsekwencji współpracę uczniów miejscowych szkół z pracodawcami.

Podsumowanie

Problem przejścia absolwentów ze świata edukacji do świata pracy stał się w ostatnim dziesięcioleciu przedmiotem wielu badań, w tym prowadzonych przez takie organizacje międzynarodowe, jak OECD. Zainteresowanie tym problemem wynika z niepokojącego wzrostu wskaźników bezrobocia ludzi młodych, wychodzących po raz pierwszy na rynek pracy (są one na ogół dwukrotnie wyższe niż wskaźniki bezrobocia ogółem), oraz z zainteresowania badaniem samego zjawiska przejścia ze sfery edukacji do sfery pracy, które coraz trudniej zdefiniować i opisać.¹⁹

Analiza tego zagadnienia na osi szkoła – organ prowadzący – organ sprawujący nadzór pedagogiczny – samorząd wojewódzki wymaga ciągłego dialogu i współpracy z uwagi na uwarunkowania edukacyjne i społeczno-gospodarcze regionu. Wszyscy udziałowcy tej struktury powinni mieć świadomość szczególnej roli w przygotowaniu do wejścia na rynek pracy uczniów szkół zawodowych. Wyposażenia absolwentów w niezbędną wiedzę i umiejętności ułatwiający start zawodowy.

4.2. Organizacja zajęć praktycznych i praktyk zawodowych

Zdaniem profesora W. Okonia „teoria daje młodzieży poznanie świata, praktyka uczy oddziaływania najskuteczniejszego, bo opartego na poznaniu jego właściwości.”²⁰ Realizacja zasady wiązania teorii i praktyki w toku kształcenia zachodzi przede wszystkim w przedsiębiorstwach. W krajach Unii Europejskiej zbliżenie szkoły i przedsiębiorstwa uznaje się za priorytetowe działanie w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego²¹. Oczekuje się od szkoły, aby otworzyła edukację na świat pracy, to jest uwzględniała w celach nauczania

¹⁹ U. Peruszka *Efektywność kształcenia zawodowego – kształcenie zawodowe a rynek pracy*. IPiSS Warszawa, 2000 r.

²⁰ W. Okoń *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej* – PWN Warszawa, 1987 r.

²¹ U. Peruszka *Efektywność kształcenia zawodowego – kształcenie zawodowe a rynek pracy*. IPiSS Warszawa, 2000 r.

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

czynniki wyznaczające aktywność produkcyjną. Od przedsiębiorstw oczekuje się większej aktywności, niż to się dzieje do tej pory, w zakresie uczestnictwa w procesie kształcenia nie tylko swoich pracowników, ale młodzieży i dorosłych spoza przedsiębiorstwa.²²

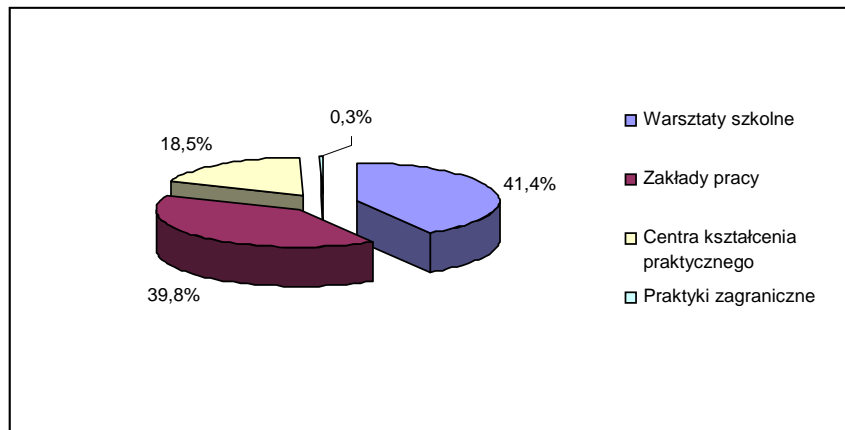
W ramach prowadzonych w projekcie badań zadano między innymi pytanie o informacje dotyczące miejsca organizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w poszczególnych typach szkół i w odniesieniu do poszczególnych zawodów. Wskazano 4 typowe miejsca organizacji zajęć: warsztaty szkolne, zakłady pracy, Centra Kształcenia Praktycznego oraz organizację zajęć w ramach wymiany zagranicznej. Zadanie respondentów polegało na określeniu procentowego stopnia realizacji zajęć we wskazanych miejscach. Określone wielkości uśredniono dla typów szkół (Wykres 3, 4, 5, 6) i powiatów (Wykres 7, 8).

Przedstawiony na Wykresie 3 rozkład procentowy miejsca realizacji zajęć praktycznych obrazuje średnią wojewódzką dla zasadniczych szkół zawodowych. Wyniki badań wydają się optymalne dla kształcenia praktycznego. Udział zajęć w warsztatach szkolnych na poziomie 41,4% pozostaje w zasadzie w równowadze z zajęciami w zakładach (39,8%). Coraz istotniejsze stają się Centra Kształcenia Praktycznego (18,5%) jako placówki oświatowe powstałe na bazie kilku warsztatów szkolnych, zazwyczaj dobrze wyposażone w sprzęt techno-dydaktyczny. W większości CKP ulokowane są centra egzaminacyjne Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie. Świadczy to o dobrze przygotowanej i uznanej bazie dydaktycznej, spełniającej standardy nauczania i egzaminów zewnętrznych. Niewielki odsetek (0,3% w zasadniczych szkołach zawodowych i 2% w technikach) stanowią praktyki zagraniczne, realizowane w ramach wymiany młodzieży. W każdym powiecie zasadą jest odbywanie zajęć przynajmniej w niewielkim stopniu w zakładach pracy.

²² Biała Księga *Nauczanie i uczenie się. Na drodze do uczącego się społeczeństwa*. Komisja Europejska 1995 r.

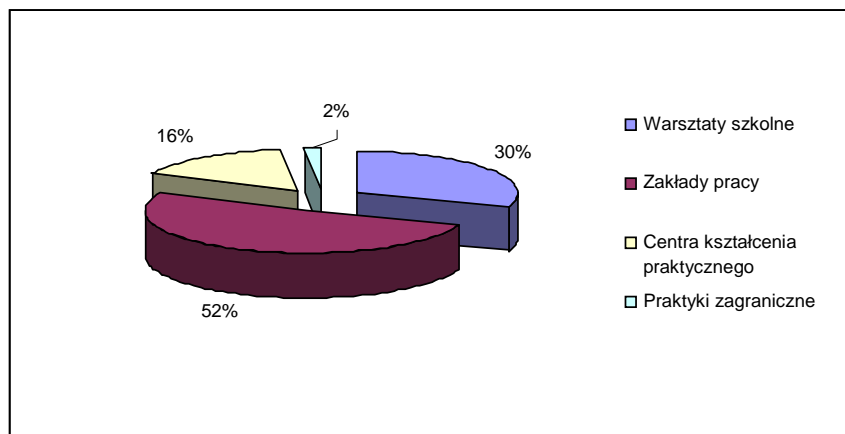
„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Wykres 3. Miejsce realizacji zajęć praktycznych w zasadniczych szkołach zawodowych województwa podkarpackiego (dla N = 77 zespołów szkół zawodowych).

Wykres 4 przedstawia rozkład procentowy miejsc odbywania zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w technikach województwa podkarpackiego. Wyraźnie dominują zajęcia i praktyki zawodowe w zakładach pracy (52%). Udział warsztatów szkolnych i CKP wynosi odpowiednio 30% i 16%. Taka dominacja zakładów wynika z realizacji w programie technikum tzw. praktyk zawodowych w wymiarze od 2 do 4 tygodni w cyklu nauczania, które szkoła ma obligatoryjnie realizować przynajmniej w części wymiaru w zakładach pracy. Ta forma znakomicie przyczynia się do poznania zakładu i warunków pracy w zawodzie. Niejednokrotnie jest okazją do dostrzeżenia przez pracodawcę umiejętności jakie posiada uczeń i skutkuje propozycją zatrudnienia po ukończeniu szkoły. Praktyki zagraniczne realizowane na zasadzie wymiany uczniów stanowią 2% udział.

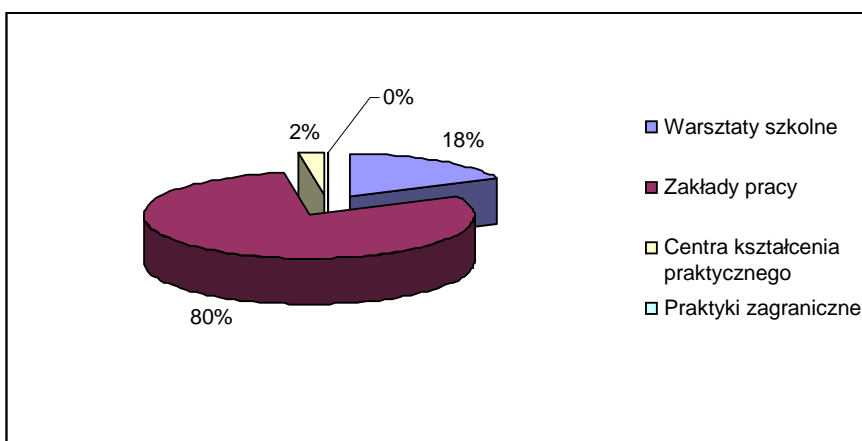
Wykres 4. Miejsce realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w technikach województwa podkarpackiego (dla N = 98 zespołów szkół zawodowych).

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

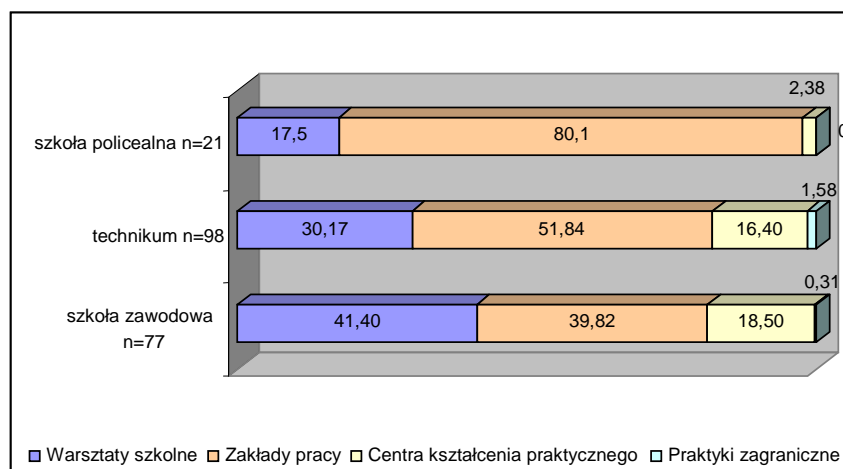
Realizacja praktyk zawodowych w szkołach policealnych przebiega głównie w zakładach pracy (80%) co wynika z obligatoryjnych ramowych planów i programów nauczania. Z uwagi na krótki okres kształcenia w ramach tego rodzaju placówek, szczególnie wartościowe dla słuchaczy jest odbywanie praktyk w zakładzie. Stanowi ono bowiem możliwość wykazania się i uzyskania ewentualnej propozycji zatrudnienia. W kilku szkołach dyrektorzy stosują rozkład odbywania praktyk w zakładach, CKP i warsztacie szkolnym.

Wykres 5. Miejsce realizacji praktyk zawodowych w szkołach policealnych województwa podkarpackiego (dla N = 21 zespołów szkół zawodowych).

Zbiorcze zestawienie procentowe dla trzech typów szkół przedstawia Wykres 6.

Wykres 6 Zestawienie porównawcze realizacji praktyk i zajęć praktycznych w zespołach szkół zawodowych województwa podkarpackiego.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

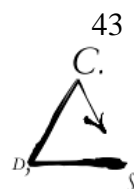
Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Interesującym elementem porównawczym w odniesienia do miejsca realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w zasadniczych szkołach zawodowych jest Wykres 7. Ujęcie powiatowe skłania do refleksji nad sposobem przygotowania uczniów do wykonywania przyszłego zawodu, doświadczeń na stanowisku pracy jak również do szeroko rozumianej umiejętności poruszania się na rynku pracy. Zestawienie powinno stanowić materiał źródłowy dla dyrektorów i organu prowadzącego szkołę dla modernizacji kształcenia zawodowego w powiecie.

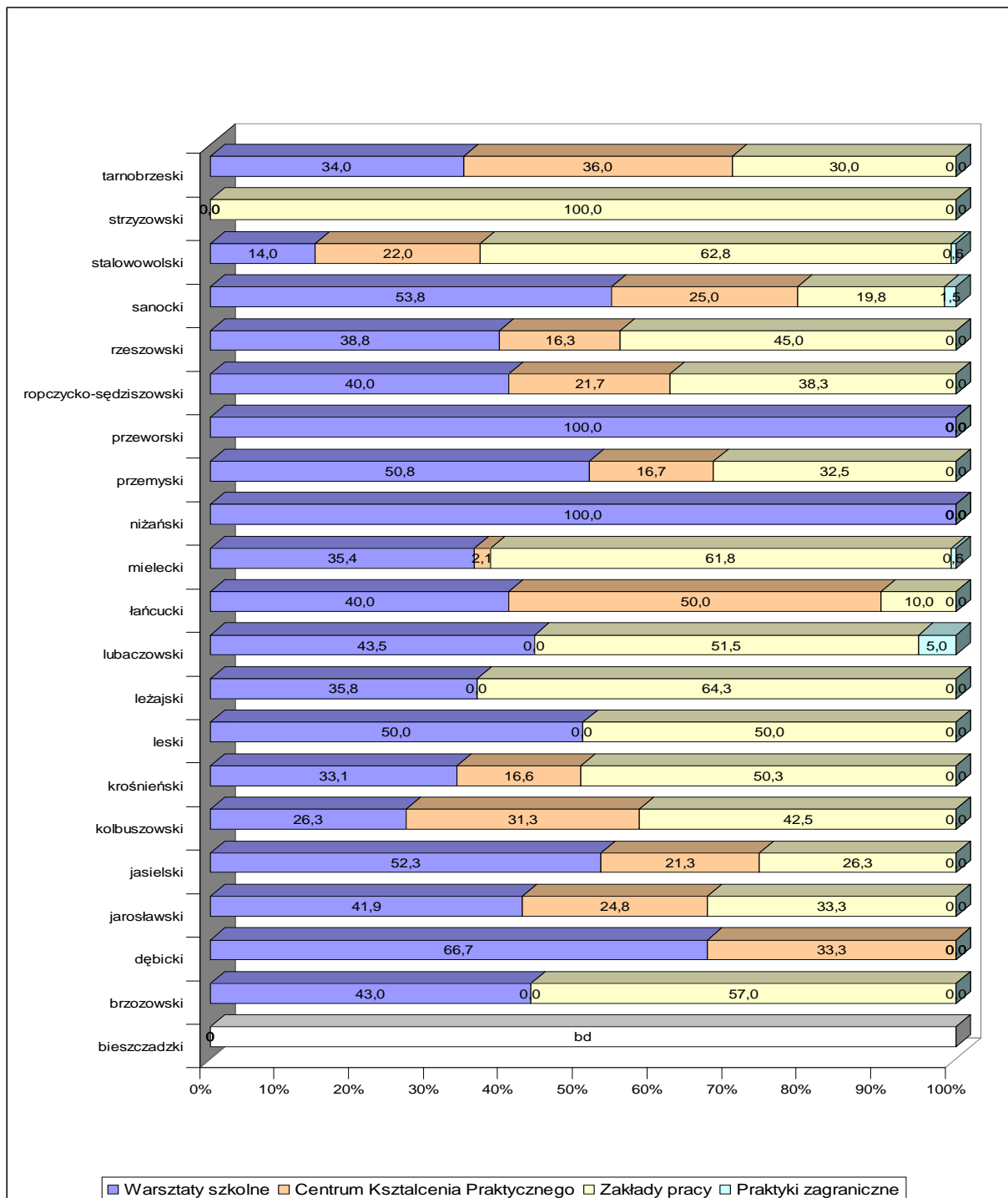
Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR nr Z/2.18/II/2.1/136/05)” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Wykres 7. Realizacja zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w zasadniczych szkołach zawodowych województwa podkarpackiego w ujęciu powiatowym²³.

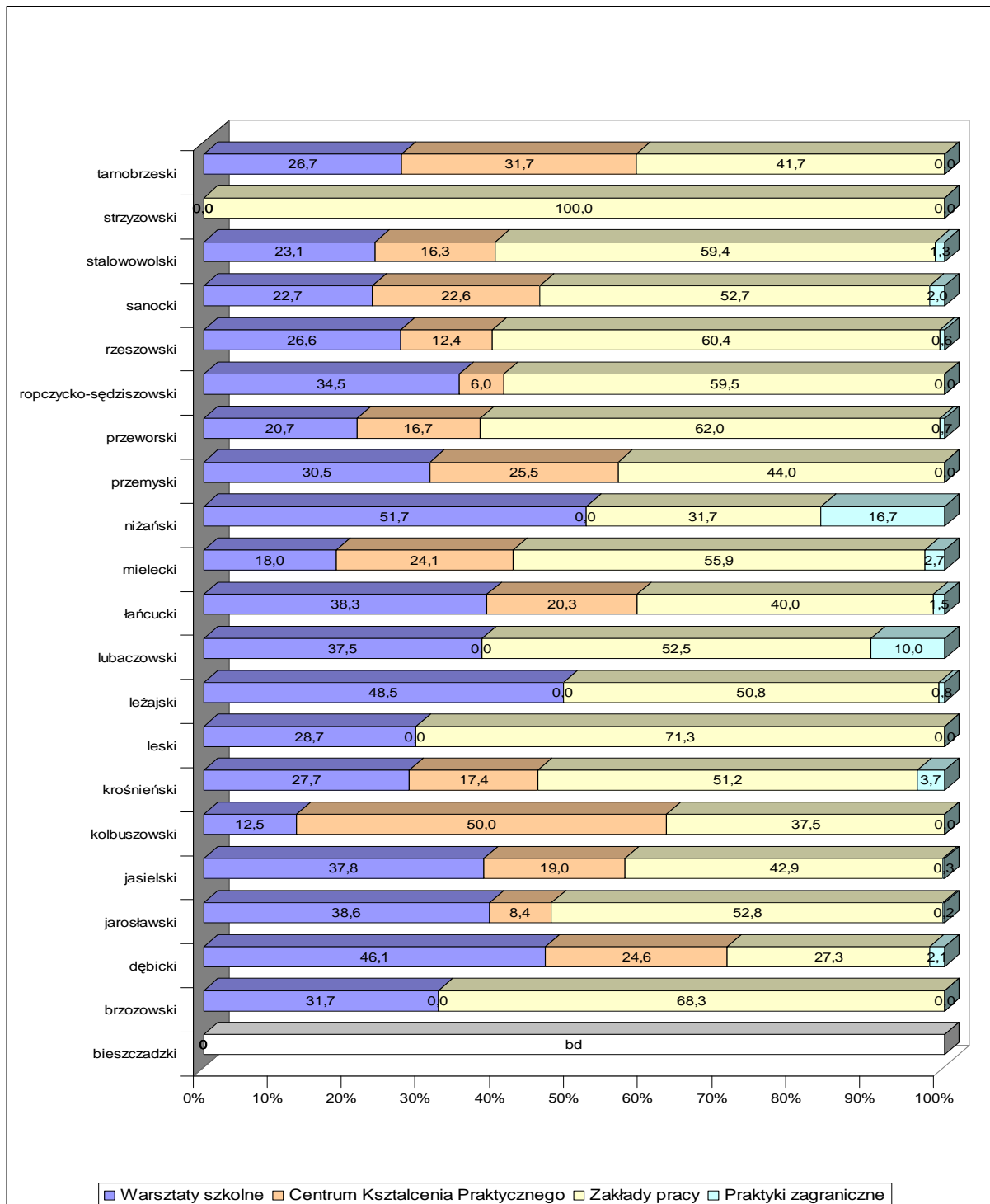

Połączono dane z powiatów grodzkich i ziemskich dla Rzeszowa, Krosna, Przemysła i Tarnobrzega.

²³ Brak danych dla powiatu bieszczadzkiego jest konsekwencją niemożności uzyskania informacji o realizacji praktyk zawodowych w znajdujących się tam dwóch szkołach.

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Wykres 8. Realizacja zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w technikach województwa podkarpackiego w ujęciu powiatowym²⁴.

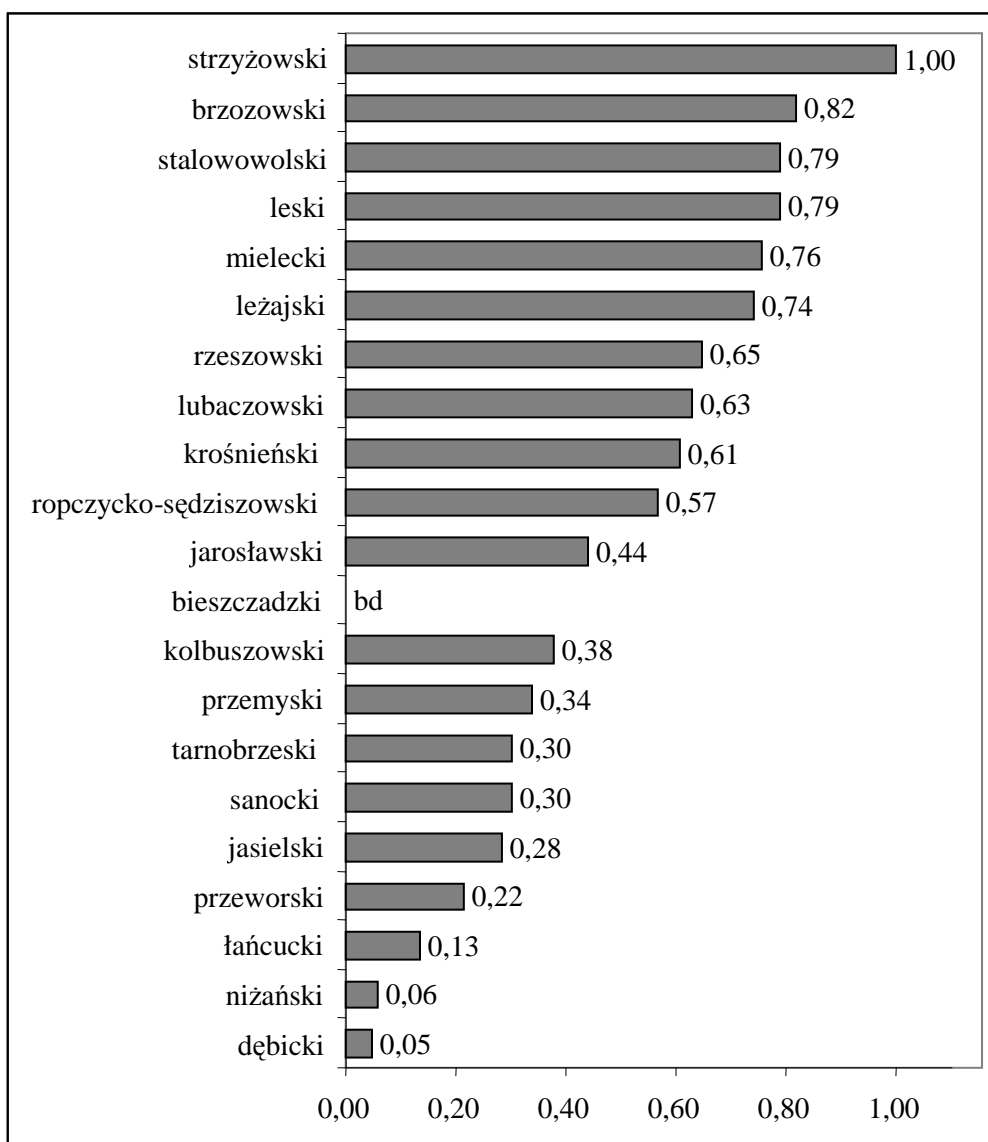
Połączono dane z powiatów grodzkich i ziemskich dla Rzeszowa, Krosna, Przemysła i Tarnobrzega.

²⁴ Brak danych dla powiatu bieszczadzkiego jest konsekwencją niemożności uzyskania informacji o realizacji praktyk zawodowych w znajdujących się tam dwóch szkołach.

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR nr Z/2.18/II/2.1/136/05)” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Działania szkół w zakresie zdobywania doświadczenia przez uczniów w kontakcie z rynkiem pracy opisano – zgodnie z opisem metodologicznym zamieszczonym w rozdziale 3.4 – za pomocą parametru D_r . Standaryzowane wyniki dla poszczególnych powiatów przedstawia Wykres 9.

Wykres 9. Standaryzowana wartość D_r - doświadczenia ucznia w kontakcie z rynkiem pracy w poszczególnych powiatach województwa podkarpackiego dla $n=123$ zespołów szkół zawodowych²⁵.

Połączono dane z powiatów grodzkich i ziemskich dla Rzeszowa, Krosna, Przemysła i Tarnobrzega.

²⁵ Brak danych dla powiatu bieszczadzkiego jest konsekwencją niemożności uzyskania informacji o realizacji praktyk zawodowych w znajdujących się tam dwóch szkołach.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Najmniejszą wartość parametru osiągnęły szkoły powiatu dębickiego i niżańskiego. Największą zaś - strzyżowskiego W powiecie tym uczniowie nabywają umiejętności praktyczne wyłącznie w przedsiębiorstwach, w oparciu o co można wnioskować, iż poruszanie się na rynku pracy w pierwszych miesiącach po ukończeniu szkoły nie powinno być dla nich przyczyną kłopotów i poczucia bezradności.

Wyniki te w sposób ciekawy korespondują z rezultatami dotyczącymi tych samych zagadnień, ale uzyskanymi od samych uczestników zajęć praktycznych czyli uczniów²⁶. Częściej niż o praktykach w zakładach pracy, pamiętają oni bowiem o zajęciach praktycznych odbywanych w szkole. I tak, jeśli mowa o technikach, zdaniem dyrektorów praktyki w zakładach pracy stanowią blisko 52% wszystkich zajęć praktycznych, w jakich biorą udział uczniowie tych szkół, podczas gdy warsztaty szkolne plasują się w tym zestawieniu na drugim miejscu z wynikiem niewiele przekraczającym 30%. Sami uczniowie techników natomiast twierdzą, że częściej brali udział w praktykach odbywających się w szkole (81% - wartość uśredniona dla techników 4 letnich i uzupełniających) niż u pracodawcy (odpowiednio 77,8%). Mimo, że – jak można zauważyć – wartości te były obliczane według innych zasad²⁷, widać wyraźnie, że praktyczne zajęcia szkolne lepiej zapadają uczniom w pamięci. Różnice te mogą być też tłumaczone faktem, iż badaniem zostali objęci wyłącznie uczniowie ostatnich oddziałów, podczas gdy dyrektorzy odnosili się do wszystkich poziomów nauczania w ramach danego typu szkoły.

Podsumowanie

Realizacja zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w szkołach zawodowych jest głównie zdeterminowana przez:

1. Lokalizację Centrum Kształcenia Praktycznego w powiecie. W powiatach: strzyżowskim, lubaczowskim, leżajskim, brzozowskim, niżańskim, przeworskim, leskim, rzeszowskim ziemskim, uczniowie nie realizują kształcenia praktycznego w CKP z uwagi na brak placówek w tych powiatach. Fakt braku powołania placówki w powiecie nie determinuje

²⁶ Mowa o wynikach z badań przeprowadzonych przez Centrum Doradztwa Strategicznego w 2006 roku na grupie ponad 7000 uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego.

²⁷ Dyrektorzy przyporządkowywali udział uczniów w poszczególnych formach praktyk tak aby suma tego udziału wynosiła 100, uczniowie natomiast odpowiadali na proste pytanie: „czy brałeś udział w zorganizowanych przez szkołę zajęciach praktycznych lub praktykach zawodowych?/w jakich?”.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

możliwości kształcenia uczniów w tej formie. Możliwe jest podpisanie umów o świadczenie pomocy publicznej w tym zakresie między powiatami.

2. Istnienie w powiecie zakładów zbliżonych branżowo z kierunkami kształcenia zawodowego. W powiatach niżańskim i przeworskim (wg danych przekazanych przez dyrektorów) kształcenie praktyczne w zasadniczych szkołach zawodowych oparte jest jedynie o formy realizowane w warsztacie szkolnym.
3. Posiadanie przez szkołę odpowiednio wyposażonego warsztatu szkolnego. W powiecie strzyżowskim (wg danych przekazanych przez dyrektorów) kształcenie odbywa się tylko w oparciu o zakłady pracy.

Praktyki zawodowe uczyniono także przedmiotem ankiety skierowanej do szkolnych koordynatorów prac badawczych. Jakościowy charakter materiału badawczego zebranego przy jej użyciu oraz liczne konsultacje z ekspertami szkolnictwa zawodowego i rynku pracy pozwoliły na stworzenie listy uwarunkowań realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w ponadgimnazjalnych szkołach zawodowych. Przedstawia się ona następująco:

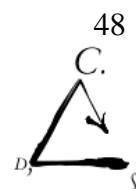
- zakład pracy często traktuje praktykantów jako zło konieczne;
- zakłady bardzo niechętnie przyjmują praktykantów;
- czas pracy praktykanta to bardzo często ok. 2 godzin „nic nie robienia”, co jest demoralizujące dla uczniów;
- zakład pracy wystawia zwykle oceny bardzo dobre lub celujące za brak jakiegokolwiek aktywności praktykanta;
- opiekunowie praktyk z ramienia zakładu nie mają kwalifikacji pedagogicznych;
- opiekunowie nie potrafią zorganizować uczniom pracy zgodnej z programem praktyki;
- uczniowie po odbyciu praktyk mają wypaczony pogląd na pracę w konkretnych zakładach.

Proponowane kierunki zmian mogących przyczynić się do eliminacji lub ograniczenia części z zasygnalizowanych komplikacji, ogniskują się wokół:

- zmiany świadomości pracodawców na temat istoty praktyk zawodowych – promocja umiejętności absolwentów przez szkołę (zakład pracy przygotowujący kadry);
- obligatoryjnego warunku posiadania kwalifikacji pedagogicznych przez opiekunów praktyk w zakładzie;

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

— systematycznego nadzoru nad praktykami zawodowymi zmierzającego do wyeliminowania nieuczciwych pracodawców.

4.3. Realizacja programów zewnętrznych finansowanych ze środków Unii Europejskiej jako wsparcie dla rozwoju ucznia

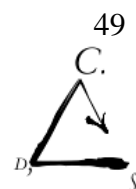
Udział szkół w zewnętrznych projektach i programach adresowanych do młodzieży jest dobrowolny. Wiąże się zazwyczaj z dużym dodatkowym społecznym zaangażowaniem dyrekcji szkoły i nauczycieli. W województwie podkarpackim istnieją szkoły aplikujące samodzielnie do różnych funduszy, tworząc różnorodne projekty z zakresu dydaktyki, wychowania, wymiany zagranicznej uczniów i nauczycieli. Młodzież uczestnicząc w tego typu przedsięwzięciach zdobywa nowe doświadczenia, w tym umiejętność poruszania się na krajowym i zagranicznym rynku pracy przejawiającą się nierzadko chęcią – żeby nie powiedzieć odwagą – do samozatrudnienia.

Zagadnienie samozatrudnienia staje się coraz silniej obecne na polskim rynku pracy. Określenie tego zjawiska oznacza w języku polskim „pracę na własny rachunek”, „działalność na własny rachunek”, „samodzielną działalność zarobkową”, „działalność gospodarczą osób fizycznych”. Samozatrudnienie w krajach wysokorozwiniętych traktowane jest jako przejaw indywidualnej przedsiębiorczości nakierowanej na działalność gospodarczą, zapewniającej jednostce pracę przynoszącą dochód. Samozatrudnienie wyzwala przedsiębiorczość, inwencję i wynikającą z niej aktywność gospodarowania, która jest z kolei treścią ożywienia gospodarczego.

Przedsiębiorczość jako przedmiot nauczania jest obligatoryjna na podstawie ramowych planów nauczania. Ponadto funkcjonuje wiele projektów i programów dających możliwość realizacji w szkołach zajęć z zakresu przedsiębiorczości. Są to głównie inicjatywy umożliwiające naukę na pozalekcyjnych zajęciach szkolnych. Nie są one jednak obowiązkowe - bierze w nich udział tylko młodzież zainteresowana tą tematyką.

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju RegionalnegoWojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Tabela 5. Realizacja programów promocji przedsiębiorczości w szkołach ponadgimnazjalnych województwa podkarpackiego.

Programy / Uczestnicy	Krajowe	Wojewódzkie	Szkolne
Realizacja programów rozwijania przedsiębiorczości	87	30	70
Liczba uczniów uczestniczących w programach	6367	1601	7149
Konkursy i olimpiady z zakresu przedsiębiorczości	36	22	25
Liczba uczniów uczestniczących w konkursach i olimpiadach	1267	847	1941

Tabela 5 przedstawia zasięg realizacji programów promocji przedsiębiorczości wśród uczniów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego²⁸. Najczęściej realizowaną formą programów rozwijania przedsiębiorczości są programy ogólnokrajowe (87) i szkolne (70). Programów o zasięgu wojewódzkim jest relatywnie niewiele - są realizowane w 31 szkołach. Konkursy i olimpiady, w których uczestniczą uczniowie szkół zawodowych są realizowane w niewielu szkołach. Krajowych - 36, wojewódzkich - 22, natomiast szkolnych - 25. Pomimo określonych priorytetów w zakresie samozatrudnienia absolwentów, przedstawione fakty wskazują na duże trudności w realizacji zagadnień przygotowania uczniów do podejmowania własnej działalności gospodarczej.

W ramach przeprowadzonych dyrektorów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego zapytano o udział ich szkół w projektach i programach finansowanych ze środków Unii Europejskiej. Informacje zebrane tą drogą pokategoryzowano w następujący sposób:

- PHARE Rozwój Zasobów Ludzkich (RZL) 2001, 2002, 2003;
- Sokrates;
- Leonardo da Vinci;
- Comenius;
- Szkoła Marzeń;
- Młodzież;

²⁸ Realizacje podejmowane przez największą liczbę badanych szkół to: „Dzień Przedsiębiorczości”, „Z klasy do kasy”, „Praktyczna Szkoła Przedsiębiorczości” (I i II edycja), „Własny biznes szansą dla przedsiębiorczych i kreatywnych”, Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej, Ogólnopolski Konkurs z Rachunkowości, Olimpiada z Przedsiębiorczości.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

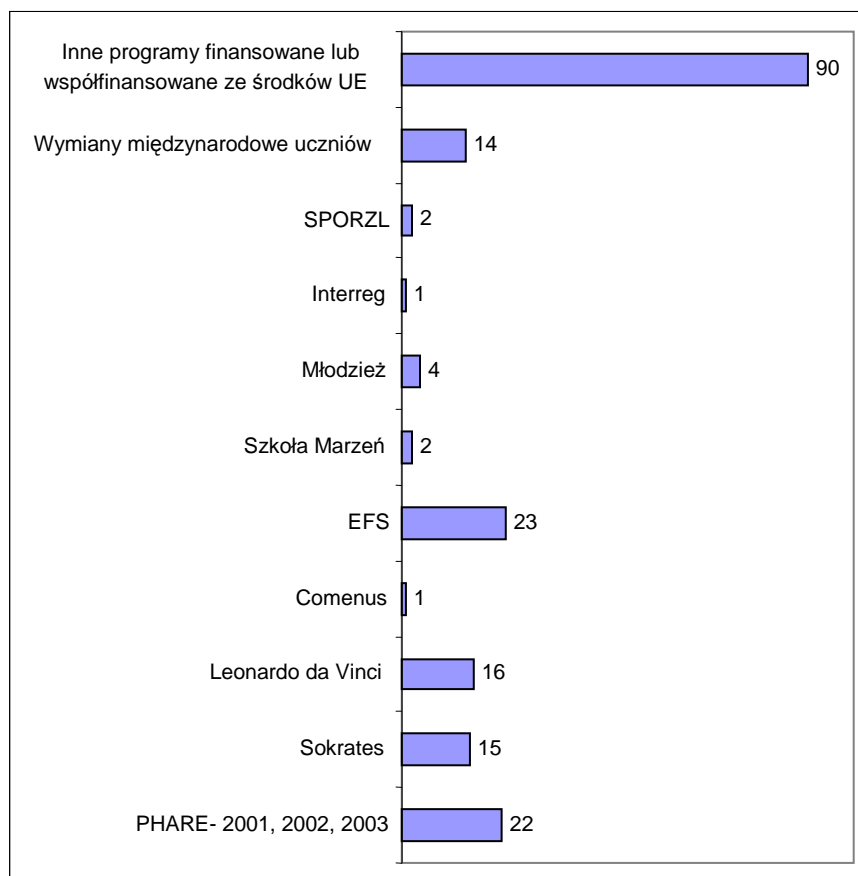
Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

- Interreg 3C;
- SPO RZL;
- wymiany międzynarodowe uczniów;
- inne programy finansowane lub współfinansowane ze środków UE.

Udział szkół i uczniów w realizacji programów i projektów przedstawia Wykres 10 i 11.

Wykres 10. Realizacja programów zewnętrznych wspierających uczniów i szkoły - w ponadgimnazjalnych szkołach zawodowych województwa podkarpackiego w okresie od 2002 do 2006 r.²⁹.

²⁹ W wykresie w kategorii ‘EFS’ zostały ujęte wszystkie projekty realizowane z Europejskiego Funduszu Społecznego za wyjątkiem tych, które zostały wdrożone w ramach SPO RZL.

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

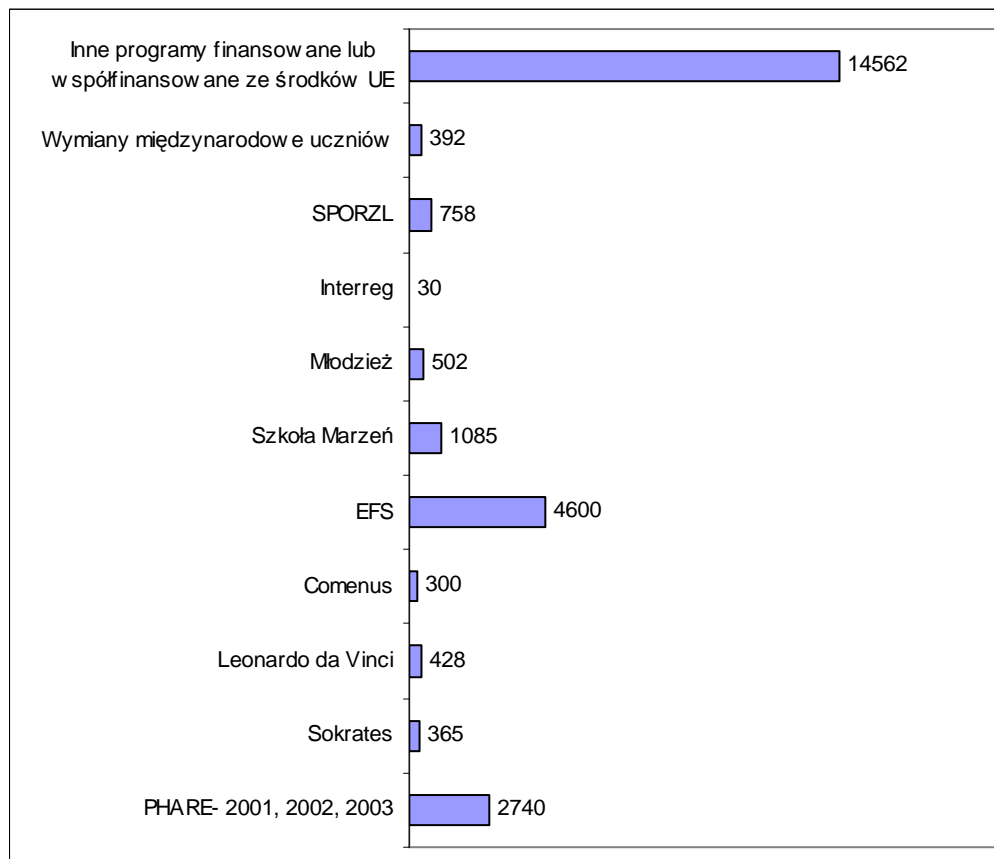
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Wykres 11. Udział uczniów w programach zewnętrznych wspierających szkoły i młodzież - w ponadgimnazjalnych szkołach zawodowych województwa podkarpackiego w okresie od 2002 do 2006 r.

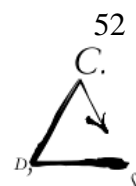

W kategorii „inne” znalazły się różne projekty finansowane lub współfinansowane przez UE. Środki finansowe na te przedsięwzięcia były rozdzielane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, Kuratorium Oświaty bądź Kancelarię Prezydenta w ramach programów krajowych. Pod uwagę wzięto między innymi. „Pracownię Internetową w każdej szkole” - patronat Prezydenta RP, „Multimedialne Centrum Informacyjne” – biblioteki szkolne, wyposażanie CKP, CKU i szkół zawodowych w pracownie egzaminacyjne.

W oparciu o przyjętą metodologię określono S_f - parametr aktywności szkoły w pozyskiwaniu środków finansowych na realizację projektów rozwijających uczniów. Ponieważ pozyskiwanie środków finansowych nie jest w wypadku omawianych przedsięwzięć celem samym w sobie, wymiarem najistotniejszym staje się ilość realizacji. W związku z tym parametr S_f obliczono właśnie w oparciu o tę wartość (sposób jego obliczania został przedstawiony w Rozdziale 3.4.).

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

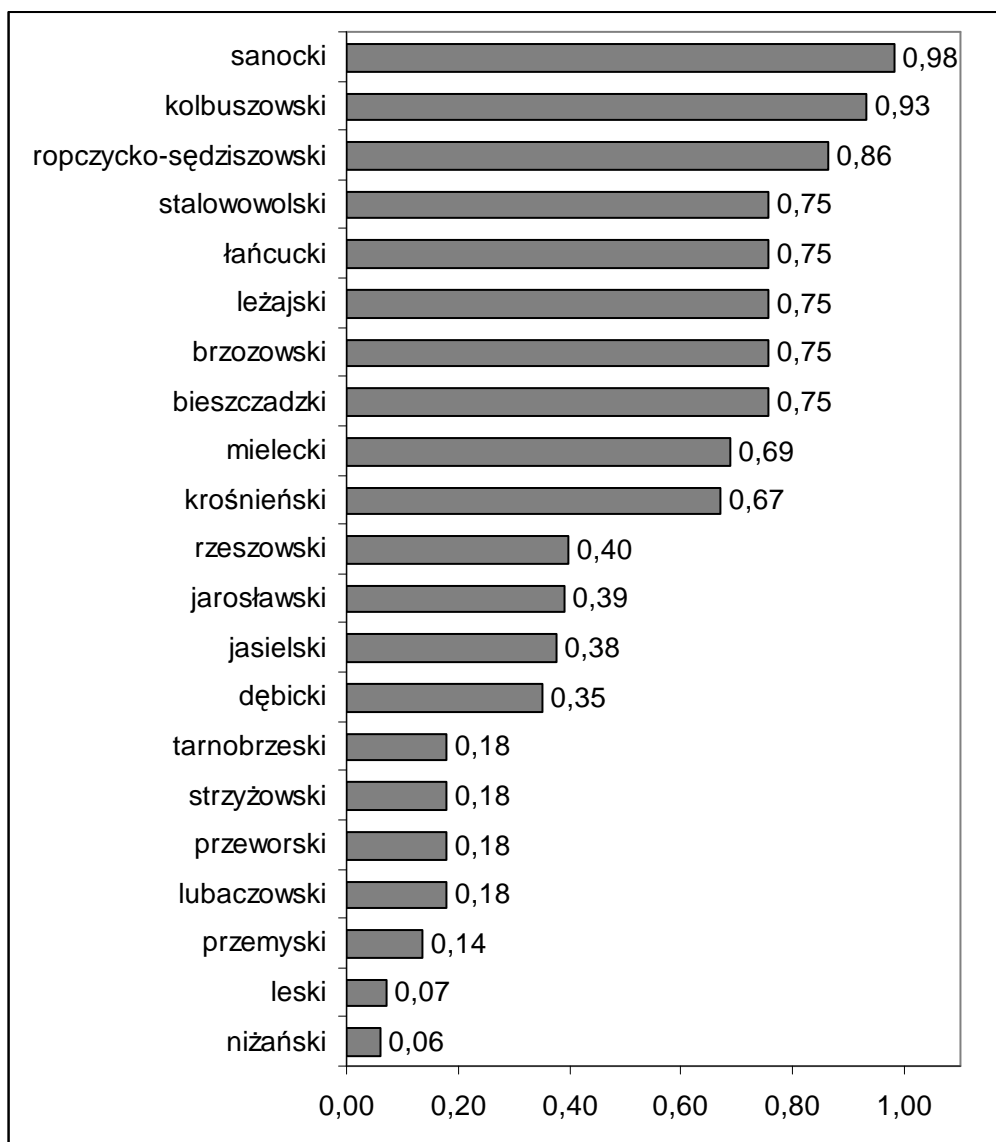
Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Wykres 12. Standaryzowana wartość Sf - parametru aktywności szkoły w pozyskiwaniu środków finansowych na realizację projektów rozwijających uczniów w poszczególnych powiatach województwa podkarpackiego dla n= 123 zespołów szkół zawodowych formatowanie.

Połączono dane z powiatów grodzkich i ziemskich dla Rzeszowa, Krosna, Przemysła i Tarnobrzega.

Największe wartości parametru osiągnęły ponadgimnazjalne szkoły zawodowe w powiecie sanockim. Kolejnym powiatem okazał się kolbuszowski. Na średnim poziomie utrzymują się powiaty: bieszczadzki, brzozowski, leżajski, łańcucki, stalowowolski. Najmniejsze wartości osiągnęły powiaty: nizański i leski - odpowiednio.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Podsumowanie

Realizacja dodatkowych, nieobligatoryjnych programów zewnętrznych korzystnie stymuluje rozwój uczniów. Niejednokrotnie zdarza się jednak, iż działania nauczycielskich zespołów projektowych kończą się niepowodzeniem na poziomie pisania wniosku – brakuje bowiem odpowiednich dokumentów, podpisów itp. Dlatego, aby zwiększyć skuteczność pozyskiwanych na realizację projektów skierowanych do uczniów środków potrzebne jest wsparcie merytoryczne nauczycielskich zespołów projektowych. Przykładem może być Szczecin, gdzie w Wydziale Oświaty Urzędu Miasta zatrudniono 4 osoby zajmujące się pisaniem projektów dla szkół oraz wsparciem dla nauczycielskich zespołów rozliczających projekty.

Widać zatem potrzebę szkoleń doskonalących dla szkolnych zespołów projektowych oraz jasnego, klarownego systemu wynagradzania za tę pracę. W większości organy prowadzące szkoły unikają tych niewygodnych tematów ze względu na potrzebę wniesienia udziału finansowego lub gwarancji finansowych do wielu projektów. Taka postawa nie może być utrwalana. Środki finansowe, które zostaną udostępnione w nowym okresie programowania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (lata 2007 – 2013), mogą stanowić znaczące wsparcie procesu dydaktycznego i zawodowego uczniów, o ile organy prowadzące dobrze przygotują się do ich absorpcji.

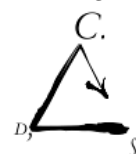
4.4. Aktywność szkoły w organizacji imprez promujących umiejętności zawodowe absolwentów szkoły wśród pracodawców

Formy i zakres współpracy szkoły z pracodawcami mogą być różne, tak jak różne bywają związki formalne i nieformalne między tymi instytucjami. Dyrektorów badanych szkół poproszono o wyszczególnienie form współpracy ich placówek z przedsiębiorcami oraz o sprecyzowanie jej zakresu.

Okazuje się, że nie wszystkie szkoły współpracują z przedsiębiorstwami (25 szkół nie podjęło takiej współpracy). W zależności od rodzaju kształcenia zawodowego oferowanego przez szkołę, współpracowano z jednym, kilkoma lub nawet kilkudziesięcioma przedsiębiorstwami. Liczba przedsiębiorstw, z którymi współpracowały szkoły, uzależniona była przede

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

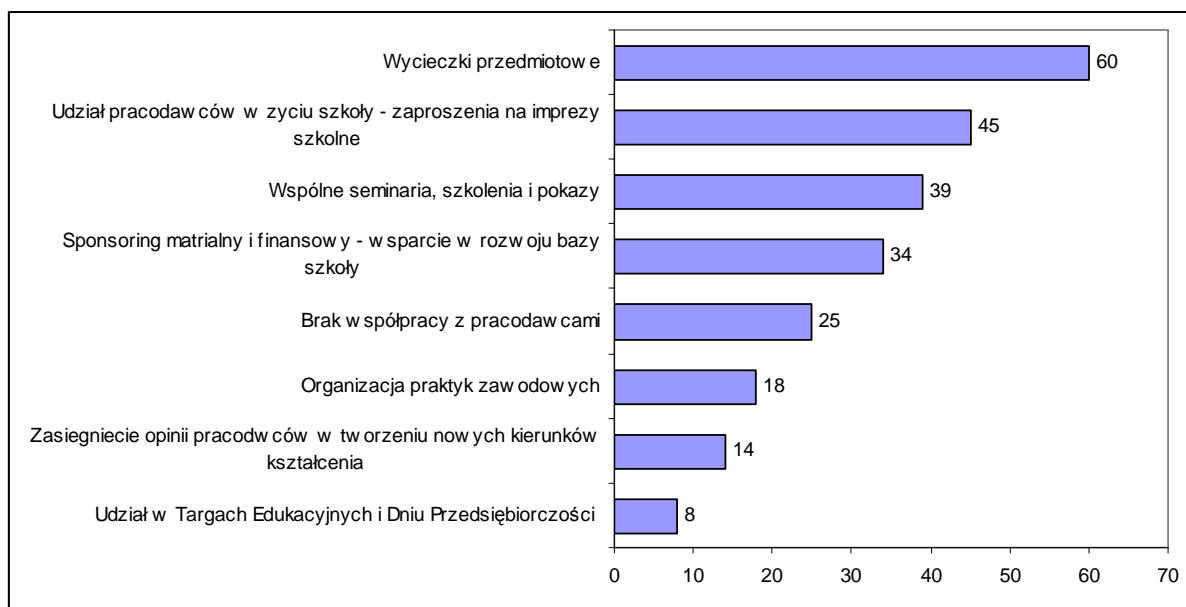
Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

wszystkim od tego, czy w zespole szkół funkcjonowały klasy wielozawodowe, czy też ich nie było. W klasach wielozawodowych wiedzę teoretyczną zdobywają bowiem uczniowie, którzy zawarli umowę o pracę z przedsiębiorstwem lub zakładem rzemieślniczym w celu nauki zawodu.

Podstawa formalno-prawna współpracy szkół zawodowych z przedsiębiorstwami może być uznana za cechę charakteryzującą stan prowadzonej współpracy. W szkołach dominują najczęściej dwustronne umowy szkoły z przedsiębiorstwem i współpraca bez formalnej podstawy. Przedmiotem współpracy bywa najczęściej zadanie realizacji praktycznej nauki zawodu i praktyk zawodowych w przedsiębiorstwie w danym roku szkolnym. W przypadku 60 szkół współpraca dotyczy organizacji wycieczek zawodoznawczych i przedmiotowych. Grupa 45 szkół zaprasza pracodawców na różnego rodzaju imprezy i uroczystości szkolne. Inne formy współpracy z pracodawcami wskazywane są przez mniejszą ilość szkół i dotyczą organizowania wspólnych seminariów, szkoleń lub pokazów, a także sponsoringu materialnego i finansowanego ze strony przedsiębiorcy. Wiele szkół bierze udział w różnego rodzaju formach współpracy równocześnie. Wyniki dotyczące kooperacji przedstawia Wykres 13.

Wykres 13. Formy współpracy szkół zawodowych z pracodawcami.

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

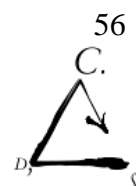
„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Znaczącym elementem współpracy szkół zawodowych z pracodawcami, podkreślana przez dyrektorów szkół jest wsparcie materialne szkoły w zakresie wyposażenia bazy do nauki zawodu, materiałów budowlanych, biurowych. Często warsztatom szkolnym zlecana jest produkcja dla zakładu w ramach kooperacji. W 18 szkołach województwa za formę współpracy z firmami uznano również organizację praktyk zawodowych, mimo że organizacja ta jest obligatoryjna na mocy podstawy programowej kształcenia w zawodzie i faktycznie realizowana przez wszystkie zasadnicze szkoły zawodowe, technika i szkoły policealne. Niezmiernie istotnym dla kreowania odpowiedniej oferty edukacyjnej jest zasięgnięcie opinii pracodawców w sprawie tworzenia nowych kierunków kształcenia (14 wskazań). Udział pracodawców w organizacji targów edukacyjnych i dnia przedsiębiorczości wymienia 8 szkół.

Niepokojący jest brak współpracy z przedsiębiorstwem w zakresie doskonalenia nauczycieli. Brak zainteresowania przedsiębiorstwa doskonaleniem nauczycieli przedmiotów zawodowych i zajęć praktycznych utrudnia tej grupie zawodowej nadążanie za rozwojem techniki i technologii. Natomiast brak udziału wielu przedsiębiorstw w kształceniu uczniów może wynikać z - i tak już trudnej - sytuacji polskich pracodawców, znacznie obciążonych kosztami pracy.

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

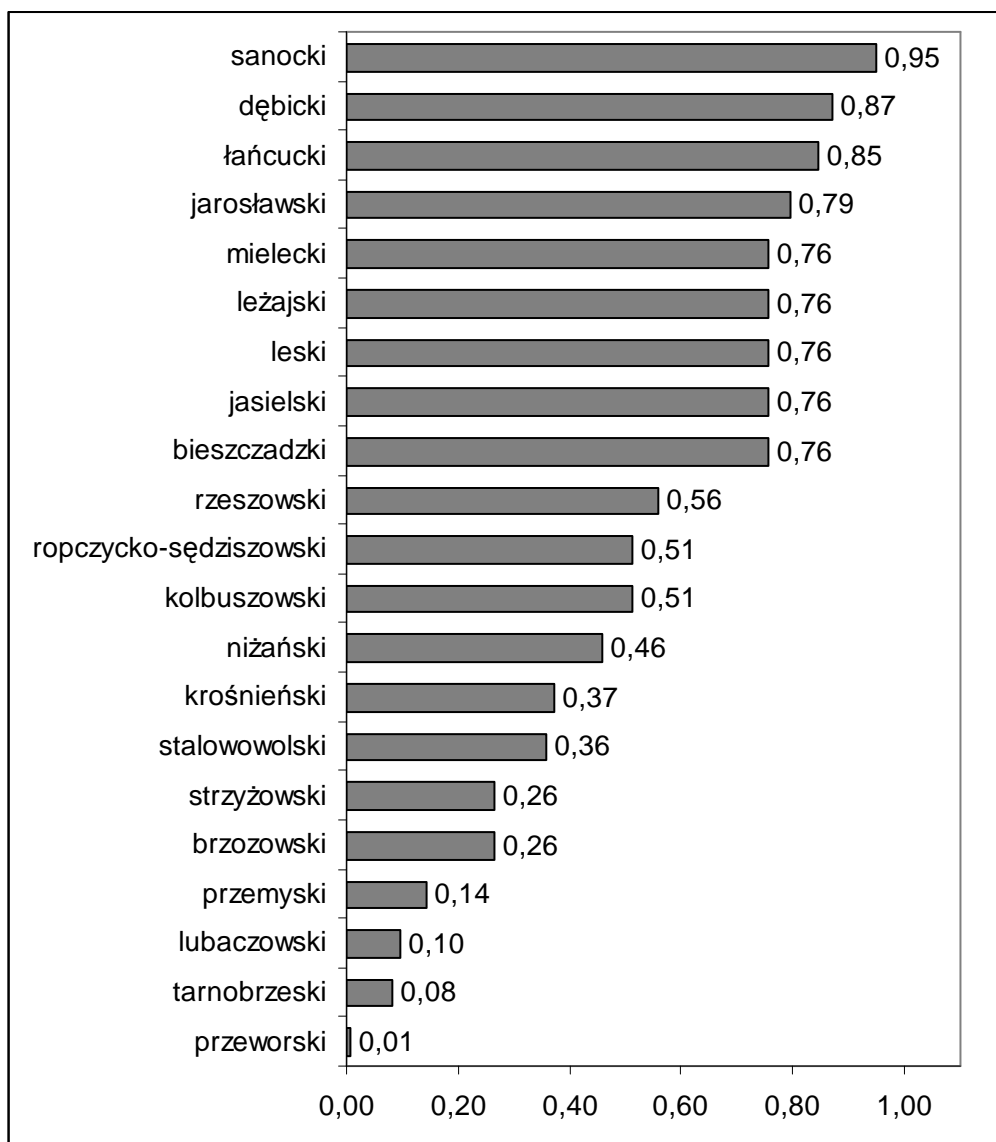
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR nr Z/2.18/II/2.1/136/05)” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Wykres 14. Standaryzowana wartość Pp - parametru aktywności szkoły w organizacji imprez promujących umiejętności zawodowe absolwentów szkoły wśród pracodawców w poszczególnych powiatach województwa podkarpackiego dla n= 123 zespołów szkół zawodowych.

Połączono dane z powiatów grodzkich i ziemskich dla Rzeszowa, Krosna, Przemysła i Tarnobrzega.

Szkoły najaktywniejsze na płaszczyźnie promowania swoich absolwentów poprzez intensyfikowanie i różnorodność formalnej i nieformalnej współpracy z przedsiębiorcami znajdują się w powiecie sanockim, łańcuckim i dębickim. Na drugi biegunie tego parametru plasują się natomiast szkoły z powiatu przeworskiego.

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

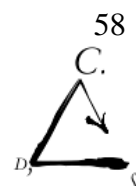
„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Podsumowanie

Realizacja kształcenia praktycznego (praktycznej nauki zawodu, która może być organizowana jako zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe) w rzeczywistych warunkach pracy wpływa nie tylko na kształtowanie określonych umiejętności zawodowych, ale też na umiejętność znalezienia się w grupie pracowników, poznanie relacji międzyludzkich, układu stosunków podwładny-przełożony, warunków pracy pod względem bhp itp. Po doświadczeniu zdobytym w czasie praktyk uczeń ma rzeczywisty obraz pracy w zawodzie. Praktyka w przedsiębiorstwie dostosowuje i uzupełnia szkolne przygotowanie zawodowe zarówno w sferze umiejętnościowej (produkcyjnej czy usługowej), jak i poznawczo-adaptacyjnej, i motywacyjnej. Stanowi szczególnie efektywny sposób wyposażenia młodzieży w odpowiednie kwalifikacje. Nauka w przedsiębiorstwie umożliwia bezpośrednie uczestniczenie w procesie pracy na stanowisku (stanowiskach), które absolwent może obecnie zajmować. Podobne funkcje spełniają wszelkie inne formy kontaktu ucznia z pracodawcą, jakie są udziałem podkarpackich szkół. Oswajają młodzież z rynkiem pracy, pozwalają nawiązać pierwsze kontakty z przedsiębiorcami, budują wyobrażenie młodego człowieka o realiach przyszłego zawodowego życia.

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju RegionalnegoWojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

V. PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADAŃ

5.1. Obliczenie wskaźnika R - poziomu przygotowania absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego do poruszania się na rynku pracy

Odpowiedzi na zasadnicze pytanie postawione na początku niniejszego raportu:

— *w jakim stopniu szkoła przygotowuje absolwentów do poruszania się na rynku pracy?*

udzielono, badając podstawowe, zdaniem Wykonawcy, elementy funkcjonowania współczesnej szkoły zawodowej. Odpowiedź to wypadkowa elementów badań opisana czterema zmiennymi – parametrami składowymi (Tabela 6).

Tabela 6. Parametry składowe opisu stopnia przygotowania absolwentów do poruszania się na rynku pracy w ponadgimnazjalnych szkołach zawodowych województwa podkarpackiego.

Symbol	Nazwa wskaźnika składowego	Zakres wartości
S_f	Aktywność szkoły w pozyskiwaniu środków finansowych na realizację projektów rozwijających uczniów	0 - 1
A_r	Wskaźnik przygotowania absolwenta do wejścia na rynek pracy,	0 - 1
D_r	Doświadczenie ucznia w kontakcie z rynkiem pracy	0 - 1
P_p	Aktywność szkoły w organizacji imprez promujących umiejętności zawodowe absolwentów szkoły wśród pracodawców	0 - 1

Dysponując wartościami parametrów składowych określono wartość wskaźnika głównego **R - poziomu przygotowania absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych w województwie podkarpackim do poruszania się na rynku pracy** jako funkcji wymienionych wcześniej zmiennych (parametrów składowych):

Wzór 2.

$$R = a_{13} * S_f + a_{14} * A_r + a_{15} * D_r + a_{16} * P_p$$

W tabeli 7 zamieszczono zestawienie wszystkich wartości parametrów składowych.

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Tabela 7. Zestawienie wartości parametrów elementarnych dla powiatów, określonych na podstawie badań 123 zespołów szkół województwa podkarpackiego.

Lp	Powiat	S _f	A _r	D _r	P _p
1.	bieszczadzki	0,75	0,28	0,42 ³⁰	0,76
2.	brzozowski	0,75	0,16	0,82	0,26
3.	dębicki	0,35	0,64	0,05	0,87
4.	jarosławski	0,39	0,33	0,44	0,79
5.	jasielski	0,38	0,59	0,28	0,76
6.	kolbuszowski	0,93	0,59	0,38	0,51
7.	krośnieński	0,67	0,25	0,61	0,37
8.	leski	0,07	0,05	0,79	0,76
9.	leżajski	0,75	0,99	0,74	0,76
10.	lubaczowski	0,18	0,21	0,63	0,10
11.	łańcucki	0,75	0,24	0,13	0,85
12.	mielecki	0,69	0,68	0,76	0,76
13.	nizański	0,06	0,29	0,06	0,46
14.	przemyski	0,14	0,37	0,34	0,14
15.	przeworski	0,18	0,26	0,22	0,01
16.	ropczycko-sędziszowski	0,86	0,87	0,57	0,51
17.	rzeszowski	0,40	0,57	0,65	0,56
18.	sanocki	0,98	0,39	0,30	0,95
19.	stalowowolski	0,75	0,77	0,79	0,36
20.	strzyżowski	0,18	0,99	1,00	0,26
21.	tarnobrzeski	0,18	0,33	0,30	0,08

Połączono dane z powiatów grodzkich i ziemskich dla Rzeszowa, Krosna, Przemysła i Tarnobrzega.

Wartości wag dla poszczególnych parametrów składowych zamieszczono w tabeli 8.

³⁰ Mimo iż – jak pokazano w rozdziale 4.2 – w związku z brakiem danych odnośnie praktyk zawodowych w szkołach powiatu bieszczadzkiego wartość parametru **D_r** wyniosła 0, przy obliczaniu wskaźnika głównego **R** dla powiatu bieszczadzkiego parametrowi temu przypisano wartość 0,42 (jest to wartość uśredniona tego parametru dla całego województwa). Na krok taki zdecydowano się aby – w obliczu braku danych, który nie musi być jednoznaczny z brakiem realizacji zajęć praktycznych w omawianych szkołach – nie zaniżyć wyniku całościowego (parametru **R**) dla powiatu bieszczadzkiego.

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Tabela 8. Zestawienie wartości wag dla parametrów składowych.

Symbol wskaźnika składowego	Symbol wagi wskaźnika	Wartość wagi wskaźnika składowego
S_f	a_{13}	0,0947
A_r	a_{14}	0,2976
D_r	a_{15}	0,3465
P_p	a_{16}	0,2612

Tabela 9 przedstawia wartości iloczynów parametrów składowych oraz odpowiadających im wag. Ostatnia kolumna to wartość wskaźnika R obliczona na podstawie zależności Wykresu 2 jako suma iloczynów parametrów i wag.

Tabela 9. Wartości iloczynów wag i standaryzowanych parametrów składowych oraz wartości wskaźnika R dla poszczególnych powiatów.

Lp	Powiat	$S_f * a_{13}$	$A_r * a_{14}$	$D_r * a_{15}$	$P_p * a_{16}$	R
1.	bieszczadzki	0,071	0,083	0,146	0,197	0,50
2.	brzozowski	0,071	0,047	0,283	0,069	0,47
3.	dębicki	0,033	0,191	0,016	0,228	0,47
4.	jarosławski	0,037	0,100	0,152	0,208	0,50
5.	jasielski	0,036	0,175	0,098	0,197	0,51
6.	kolbuszowski	0,088	0,175	0,131	0,134	0,53
7.	krośnieński	0,063	0,075	0,210	0,097	0,45
8.	leski	0,007	0,016	0,273	0,197	0,49
9.	leżajski	0,071	0,293	0,256	0,197	0,82
10.	lubaczowski	0,017	0,064	0,217	0,026	0,32
11.	łańcucki	0,071	0,073	0,047	0,221	0,41
12.	mielecki	0,065	0,204	0,262	0,197	0,73
13.	niżański	0,006	0,087	0,020	0,120	0,23
14.	przemyski	0,013	0,109	0,117	0,037	0,28
15.	przeworski	0,017	0,079	0,075	0,002	0,17
16.	ropczycko-sędziszowski	0,082	0,260	0,196	0,134	0,67
17.	rzeszowski	0,038	0,168	0,224	0,146	0,58
18.	sanocki	0,093	0,117	0,104	0,248	0,56
19.	stałowowolski	0,071	0,231	0,273	0,093	0,67
20.	strzyżowski	0,017	0,296	0,346	0,069	0,73
21.	tarnobrzeski	0,017	0,098	0,104	0,022	0,24

Połączono dane z powiatów grodzkich i ziemskich dla Rzeszowa, Krosna, Przemyśla i Tarnobrzega.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORRZintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju RegionalnegoWojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

5.2. Ranking powiatów wg wartości wskaźnika R – poziomu przygotowania absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego do poruszania się na rynku pracy

Przedstawione w powyższych rozdziałach analizy wielu kierunków działań i aktywności ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego pozwoliły, zgodnie z przyjętą metodologią, na określenie listy rankingowej powiatów województwa podkarpackiego w zakresie poziomu przygotowania absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych do poruszania się na rynku pracy. Tabela 10 i Wykres 15 obrazują kolejność poszczególnych powiatów wg wskaźnika R.

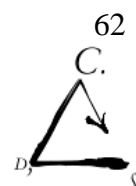
Tabela 10. Ranking powiatów wg wartości wskaźnika R – poziomu przygotowania absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego do poruszania się na rynku pracy.

Lp	Powiat	Wartość wskaźnika R
1.	leżajski	0,82
2.	mielecki	0,73
3.	strzyżowski	0,73
4.	ropczycko-sędziszowski	0,67
5.	stalowowolski	0,67
6.	rzeszowski	0,58
7.	sanocki	0,56
8.	kolbuszowski	0,53
9.	jasielski	0,51
10.	jarosławski	0,50
11.	bieszczadzki	0,50
12.	leski	0,49
13.	brzozowski	0,47
14.	dębicki	0,47
15.	krośnieński	0,45
16.	łańcucki	0,41
17.	lubaczowski	0,32
18.	przemyski	0,28
19.	tarnobrzeski	0,24
20.	nizański	0,23
21.	przeworski	0,17

Połączono dane z powiatów grodzkich i ziemskich dla Rzeszowa, Krosna, Przemysła i Tarnobrzega.

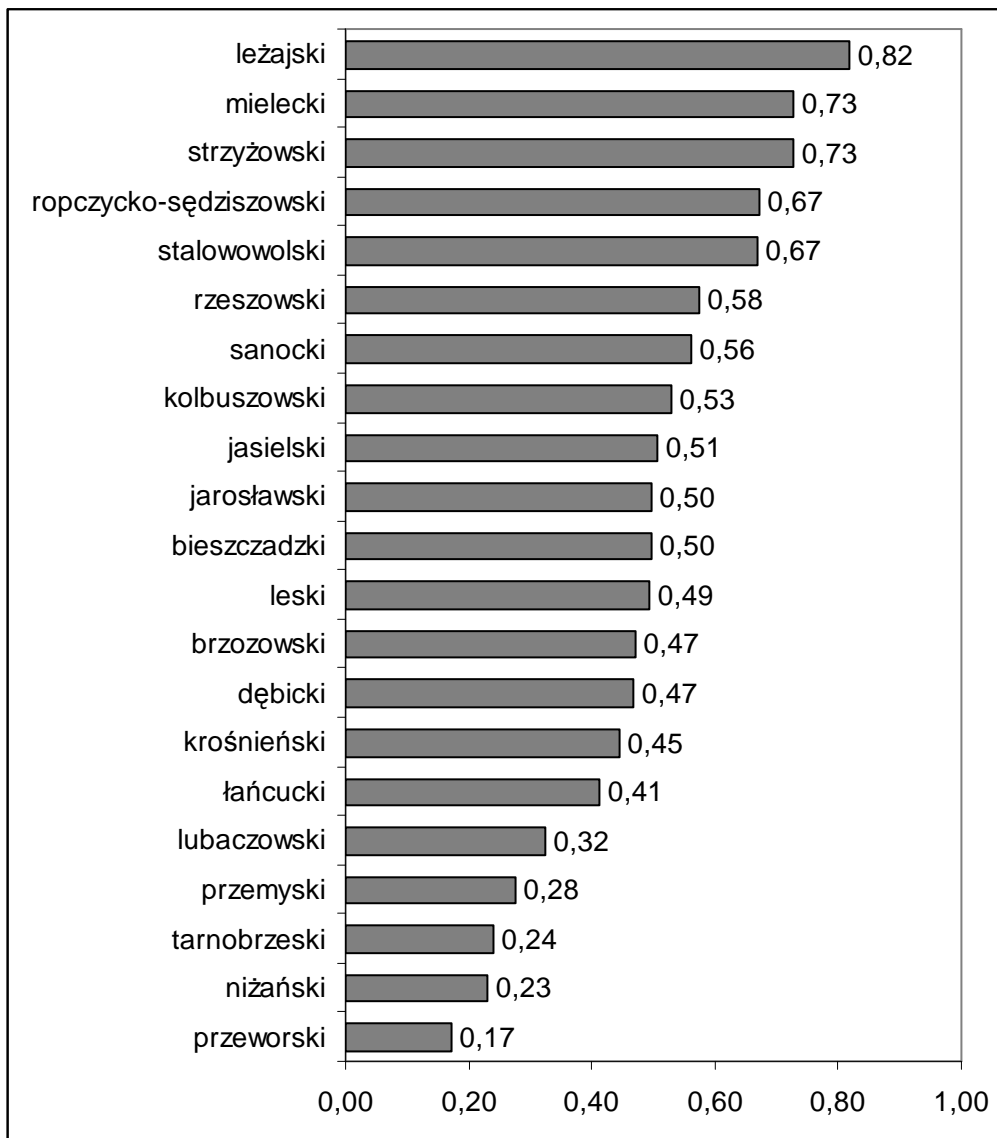
Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Wykres 15. Ranking powiatów wg wartości wskaźnika R – poziomu przygotowania absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego do poruszania się na rynku pracy.

Połączono dane z powiatów grodzkich i ziemskich dla Rzeszowa, Krosna, Przemyśla i Tarnobrzega.

Najwyższe wartości osiągnęły powiaty leżajski oraz mielecki i strzyżowski. Najniższe natomiast wartości wskaźnika R uzyskały powiaty nizański i przeworski.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

VI. CZYNNIKI WPLYWAJĄCE NA PRZYGOTOWANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ ZAWODOWYCH DO PORUSZANIA SIĘ NA RYNKU PRACY - OPINIE DYREKTORÓW SZKÓŁ

Obok ilościowego materiału badawczego dotyczącego elementów kształcenia zawodowego, który pozwolił skonstruować parametry składowe a w konsekwencji obliczyć wskaźnik główny **R**, odnoszący się do poziomu przygotowania absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych w województwie podkarpackim do poruszania się na rynku pracy, kwestionariusz ankiety, umożliwił także poznanie opinii na temat wielu kwestii związanych z szeroko pojętym rynkiem pracy. W rozdziale tym przedstawione zostaną wyniki badań opinii 123 dyrektorów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego na wybrane tematy, ogniskujące się wokół kształcenia dla potrzeb rynku pracy.

6.1. Sposoby przygotowania absolwentów szkół zawodowych do wejścia na rynek pracy

Jedną z kwestii, w sprawie której zwrócono się do dyrektorów o opinię była ocena szeregu propozycji realizacji przygotowania absolwentów szkół zawodowych do wejścia na rynek pracy. Respondentów zapytano o to czy powinno być ono realizowane:

- w ramach osobnego przedmiotu w szkole;
- w ramach różnych przedmiotów w szkole;
- poprzez porady pedagogów szkolnych i doradców zawodowych zatrudnionych w szkole;
- poprzez porady oferowane przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne;
- poprzez wykorzystywanie służb poradnictwa zawodowego znajdujących się w urzędach pracy;
- poprzez informacje oferowane przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w „otoczeniu” szkoły;
- poprzez inne programy realizowane w ramach działalności pozalekcyjnej.

Rozkład opinii dyrektorów przedstawia się następująco:

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

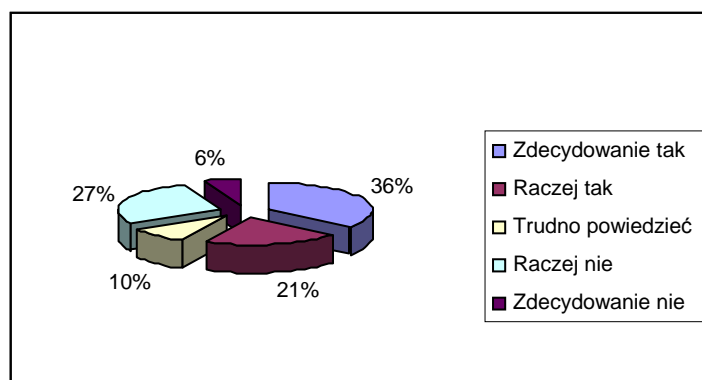

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Zdaniem około połowy badanych, przygotowanie absolwentów do wejścia na rynek pracy powinno odbywać się **w ramach osobnego przedmiotu w szkole** („zdecydowanie tak” powiedziało 36%, a „raczej tak” 21% dyrektorów). Zdaniem 33% badanych nie powinno się tym zagadnieniom poświęcać odrębnego przedmiotu. 10% nie ma w tej kwestii zdania.

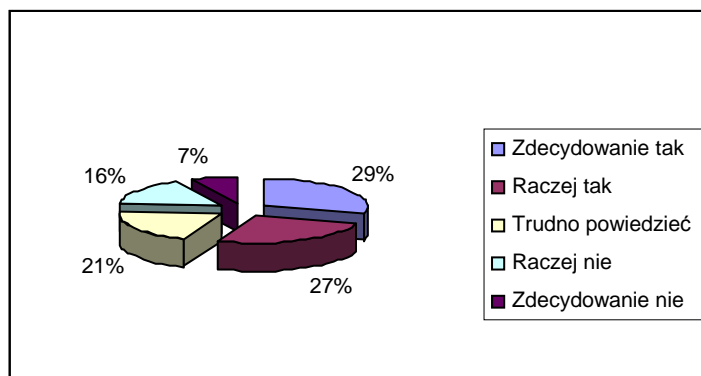
Wykres 16. Rozkład odpowiedzi – „W ramach osobnego przedmiotu w szkole”.

Znacząca liczba odpowiedzi negatywnych wynikać może z faktu, iż dyrektorzy nie widzą możliwości wygospodarowania dodatkowej godziny na tego typu zajęcia. Godziny z puli dyrektora przyznawane są zazwyczaj na przedmioty, których zdawanie na maturze lub egzaminie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe deklaruje młodzież. Nie widzą też możliwości dodania dodatkowej godziny w siatce planu nauczania z powodu i tak bardzo dużego obciążenia uczniów szkół zawodowych. Prowadzi to do wniosku, że przygotowanie absolwentów do wejścia, a następnie sprawnego poruszania się na rynku pracy, nie stanowi w opinii badanych zadania na tyle istotnego, aby poświęcać mu osobny a przede wszystkim dodatkowy czas.

Podobnie wypowiadają się respondenci na temat realizacji powyższych zagadnień **w ramach różnych przedmiotów**. 29% badanych zdecydowanie wybiera takie rozwiązanie a 27% wybiera odpowiedź „raczej tak”. Przeciwnych realizacji przygotowania w ramach różnych zajęć lekcyjnych jest 23% (7% odpowiedziało „zdecydowanie nie” i 16% „raczej nie”). Duża grupa badanych (21%) nie ma zdania.

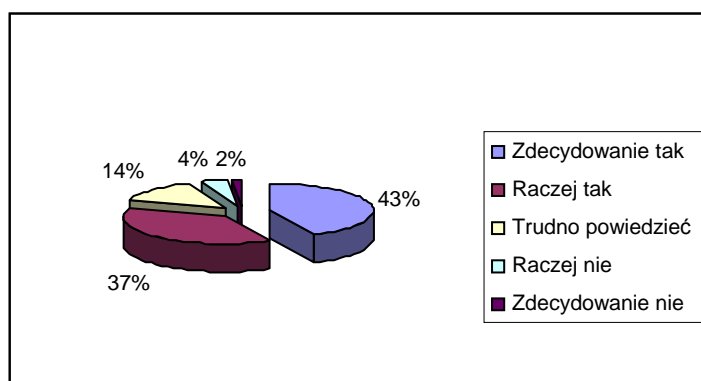
Wykres 17. Rozkład odpowiedzi – „W ramach różnych przedmiotów w szkole”.

Być może takie wypowiedzi badanych wynikają z faktu, iż nauczyciele uczący różnych przedmiotów nie mają wystarczającej wiedzy co do efektywnej realizacji powyższych zagadnień. Istnieje również niebezpieczeństwo, że niektórzy nauczyciele nie zrealizują tych tematów.

Badani są zwolennikami (80%) scedowania obowiązku przygotowania absolwentów do wejścia na rynek pracy **na pedagogów szkolnych i doradców zawodowych zatrudnionych w szkołach** (zdecydowanie za takim rozwiązaniem opowiedziało się 43% badanych, raczej za - 37%).

Wykres 18. Rozkład odpowiedzi – „Poprzez porady pedagogów szkolnych i doradców zawodowych zatrudnionych w szkole”.

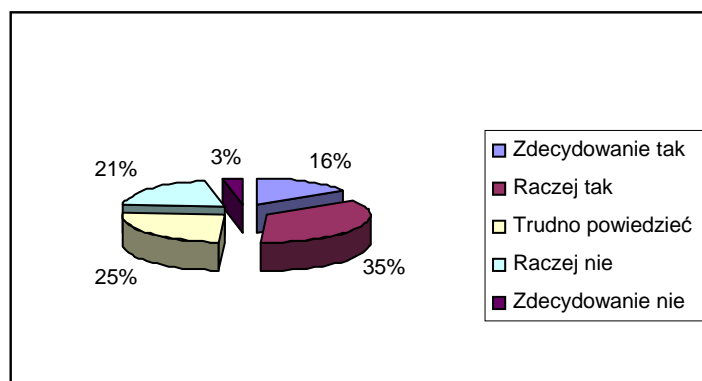

Niestety w niewielu szkołach funkcjonują Szkolne Ośrodki Kariery zatrudniające doradców. Natomiast pedagodzy szkolni zaabsorbowani coraz licznymi trudnościami wychowawczymi i problemami uczniów traktują to zadanie jako drugorzędne. Przeciwnikami rozwiązania, którego rozkład został zaprezentowany na powyższym wykresie jest 6%

badanych („zdecydowanie nie” powiedziało 2%, a „raczej nie” 4%). Być może są to dyrektorzy, w których placówkach nie ma doradców, a ich rolę nieefektywnie pełnią pedagodzy. Zastanawiająca jest ilość 14% badanych nie mających zdania. W obliczu powyższych wyników (80% odpowiedzi pozytywnych) nasuwa się wniosek, iż odpowiadając w ten sposób, badani - antycypując taką możliwość - unikają odpowiedzialności za przyjmowanie na siebie kolejnego zobowiązania, nie dostrzegając jednocześnie jego wagi i możliwych korzyści, jakie może przynieść ich podopiecznym.

Analizując odpowiedzi badanych dyrektorów szkół można zauważyć, iż 51% z nich jako dobre rozwiązanie wskazuje scedowanie obowiązku przygotowania absolwentów do wejścia na rynek pracy **na poradnie psychologiczno-pedagogiczne**. Ci dyrektorzy zapewne zakładają, że w poradniach zatrudnione są osoby kompetentne do realizacji tych ważnych zagadnień.

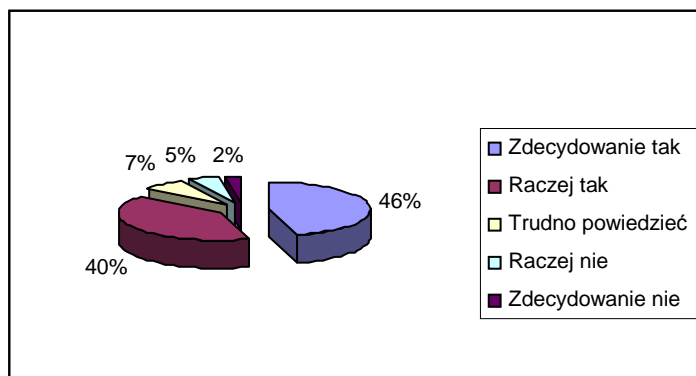
Wykres 19. Rozkład odpowiedzi – „Poprzez porady oferowane przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne”.

Widoczna jest duża grupa odpowiadających przeciwnych takiemu rozwiązaniu lub nie mających zdania na ten temat. Prawdopodobnie do tej grupy należą dyrektorzy, którzy nie wierzą, iż młodzież zechce odwiedzić poradnię. W związku z tym uważają, że nie jest to dobre wyjście.

Zdecydowana większość badanych respondentów (86%) uważa, że przygotowaniem uczniów do wejścia na rynek pracy powinny się zająć **służby poradnictwa zawodowego znajdujące się w urzędach pracy**. Ich zdaniem dobrze prowadzone Kluby Pracy w PUP, zatrudniające profesjonalistów najlepiej zrealizują to zadanie.

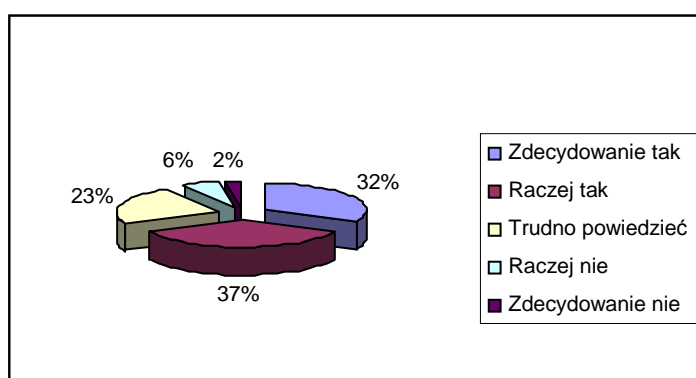
Wykres 20. Rozkład odpowiedzi – „Poprzez wykorzystywanie służb poradnictwa zawodowego znajdujących się w urzędach pracy”.

Pytanie, czy rzeczywiście tylko na tych służbach powinien spoczywać obowiązek realizacji powyższego zadania? W czasie edukacji szkolnej młodzież odbywa spotkania w Klubach Pracy 1 lub 2 razy. Czy to wystarczy? A może kluby powinny jedynie wspomagać szkołę zawodową w przygotowaniu absolwentów do poruszania się na rynku pracy? Takiego zdania jest 7% dyrektorów szkół. Kolejnych 7% nie ma na ten temat zdania.

Znacząca ilość dyrektorów szkół (69%) jest zdania, że przygotowując młodzież do wejścia na rynek pracy należy skorzystać przede wszystkim z informacji **oferowanych przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w „otoczeniu” szkoły**. Nie podziela tego zdania 8% badanych, a 23% nie ma zdania w tej kwestii.

Wykres 21. Rozkład odpowiedzi – „Poprzez informacje oferowane przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w ‘otoczeniu’ szkoły”.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

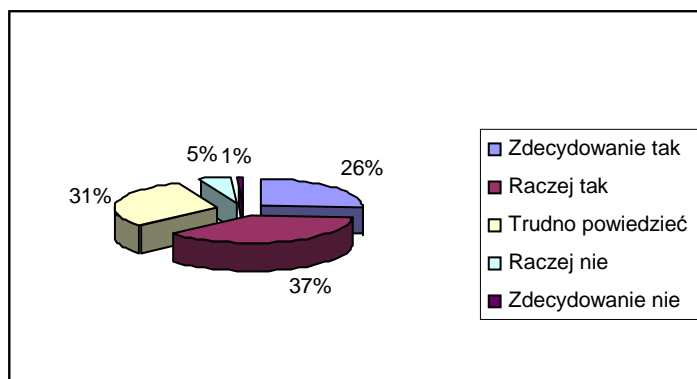

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Niemal 2/3 dyrektorów (63%) jest zdania, iż zagadnienia związane z poruszonym problemem powinny być realizowane **poprzez inne programy w ramach działalności pozalekcyjnej**. Wielu badanych (31%) jest w tej sprawie niezdecydowanych.

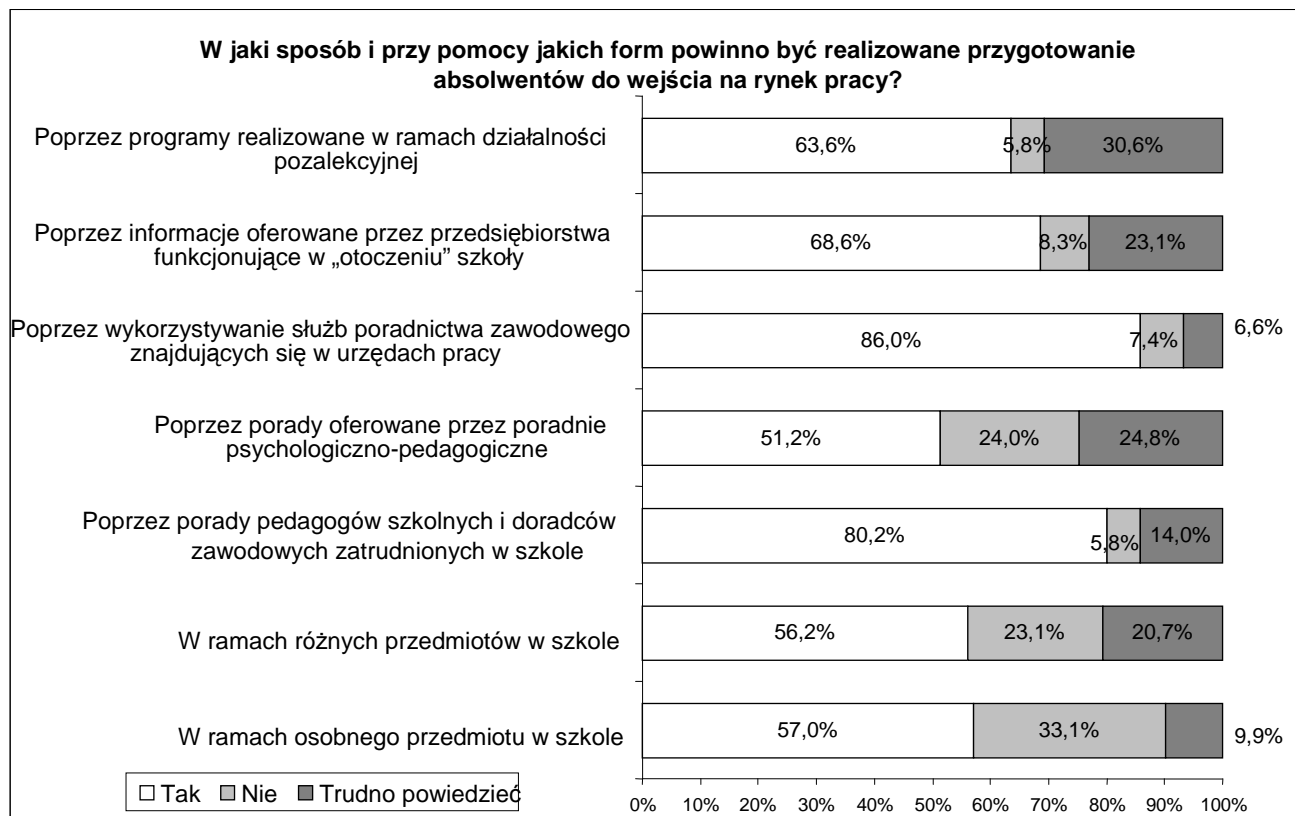
Wykres 22. Rozkład odpowiedzi – „Poprzez inne programy realizowane w ramach działalności pozalekcyjnej”.

Analizując odpowiedzi dyrektorów, można stwierdzić, iż w zdecydowanej większości są oni przeciwni realizowaniu zajęć związanych z przygotowaniem absolwentów do wejścia na rynek pracy na dodatkowych przedmiotach lub w ramach wydzielonych godzin na różnych przedmiotach, (choćby zawodowych). Zakładając realizację powyższych zajęć na terenie szkoły, jako optymalne wskazują scedowanie powyższego zadania na pedagogów szkolnych, doradców zawodowych zatrudnionych w Szkolnych Ośrodkach Kariery lub realizowanie go na zajęciach pozalekcyjnych. Zachodzi w związku z tym podejrzenie, iż odpowiadając w ten sposób, dyrektorzy postępują w myśl jednego z następujących scenariuszy:

- nie mają świadomości doniosłości zagadnienia przygotowania uczniów do wejścia na rynek pracy;
- nie potrafią wyjść z inicjatywą organizacji tego rodzaju zajęć; nie wiedzą jak je zorganizować;
- z bliżej nieokreślonych powodów nie chcą realizować dla uczniów dodatkowych zajęć, które w perspektywie, życia zawodowego ułatwiłyby im poruszanie się na rynku pracy.

Wykres 23. Rozkład odpowiedzi na pytanie o sposoby i formy przygotowania absolwentów do wejścia na rynek pracy.

Zdaniem badanych, do poruszania się na rynku pracy najlepiej przygotowują absolwentów odpowiednie służby w urzędach pracy, przedsiębiorstwa działające „w otoczeniu” szkoły, ewentualnie poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

6.2. Przedsiębiorstwo jako miejsce realizacji kształcenia praktycznego

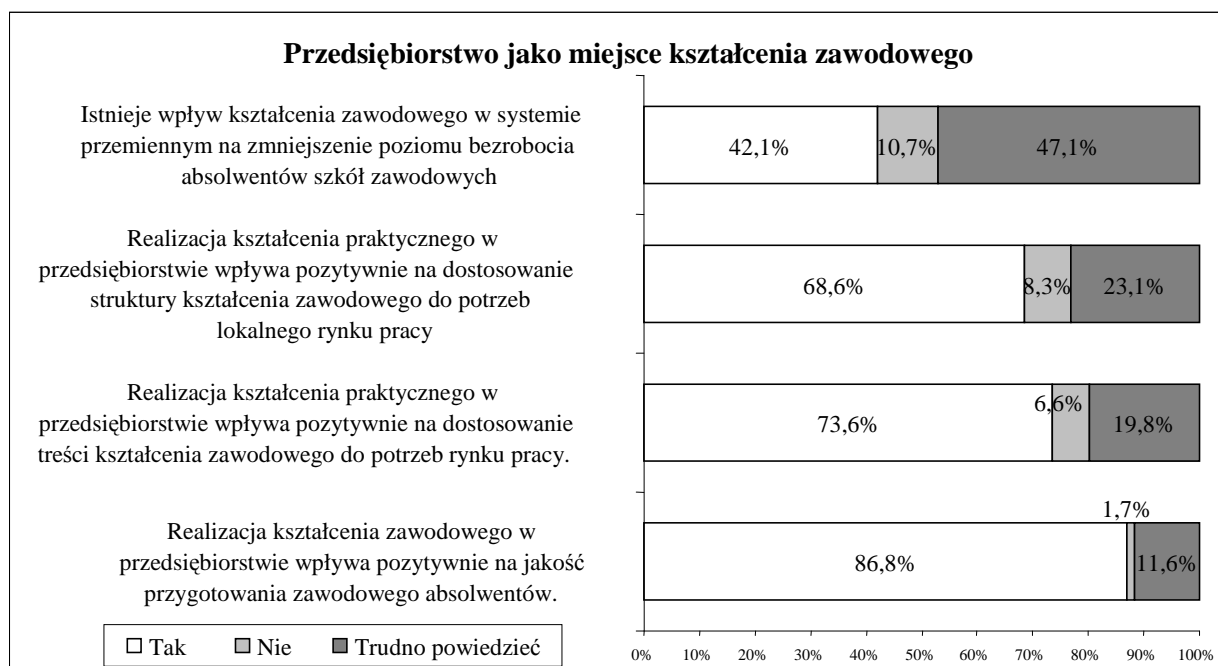
W celu poszerzenia wiedzy dotyczącej poziomu przygotowania absolwentów do poruszania się na rynku pracy, zdecydowano się zapytać dyrektorów o czynnik będący z tym przygotowaniem nierozłącznie związany, a mianowicie realizację kształcenia praktycznego w potencjalnym, przyszłym miejscu pracy, a zatem u przedsiębiorcy. Respondentów poproszono o ocenę 4 następujących twierdzeń dotyczących owego zagadnienia:

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

- realizacja kształcenia zawodowego w przedsiębiorstwie wpływa pozytywnie na jakość przygotowania zawodowego absolwentów;
- realizacja kształcenia praktycznego w przedsiębiorstwie wpływa pozytywnie na dostosowanie treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy;
- realizacja kształcenia praktycznego w przedsiębiorstwie wpływa pozytywnie na dostosowanie struktury kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy;
- czy istnieje wpływ kształcenia zawodowego w systemie przemiennym na zmniejszenie poziomu bezrobocia absolwentów szkół zawodowych.

Rozkład odpowiedzi przedstawia się następująco:

Wykres 24. Rozkład odpowiedzi na pytanie o przedsiębiorstwo jako miejsce kształcenia praktycznego.

Respondenci cenią przedsiębiorstwa jako miejsce kształcenia praktycznego i dostrzegają ich wpływ na jakość przygotowania zawodowego uczniów, na dostosowanie treści i struktury kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy. Są zapewne świadomi, iż nauka w przedsiębiorstwie umożliwia bezpośrednie uczestniczenie w procesie pracy na stanowisku (stanowiskach), które absolwent może później zajmować. Warto jednak zauważyć, że – w stosunku do innych stwierdzeń – mniej niż połowa respondentów twierdzi, iż kształcenie

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

przemienne przyczynia się do zmniejszenia bezrobocia. Dzieje się tak, mimo iż dyrektorzy w sposób jednoznacznie pozytywny oceniają tę formę kształcenia. Takie podejście jest zapewne pochodną przekonania o głębszych i bardziej złożonych przyczynach bezrobocia, na które wpływu nie mają słuszne, choć selektywne rozwiązania.

Niepokojąca jest duża ilość dyrektorów szkół zawodowych nie mających zdania na poruszane w badaniach zagadnienia. Należy zastanowić się, z czego to wynika, czy z postawy zachowawczej, niechęci do zmian, braku pomysłu na szkołę, którą kierują, a może po prostu uważają, że to nie jest problem dyrektora.

6.3. Formy współdziałania Powiatowych Urzędów Pracy ze szkołami zawodowymi

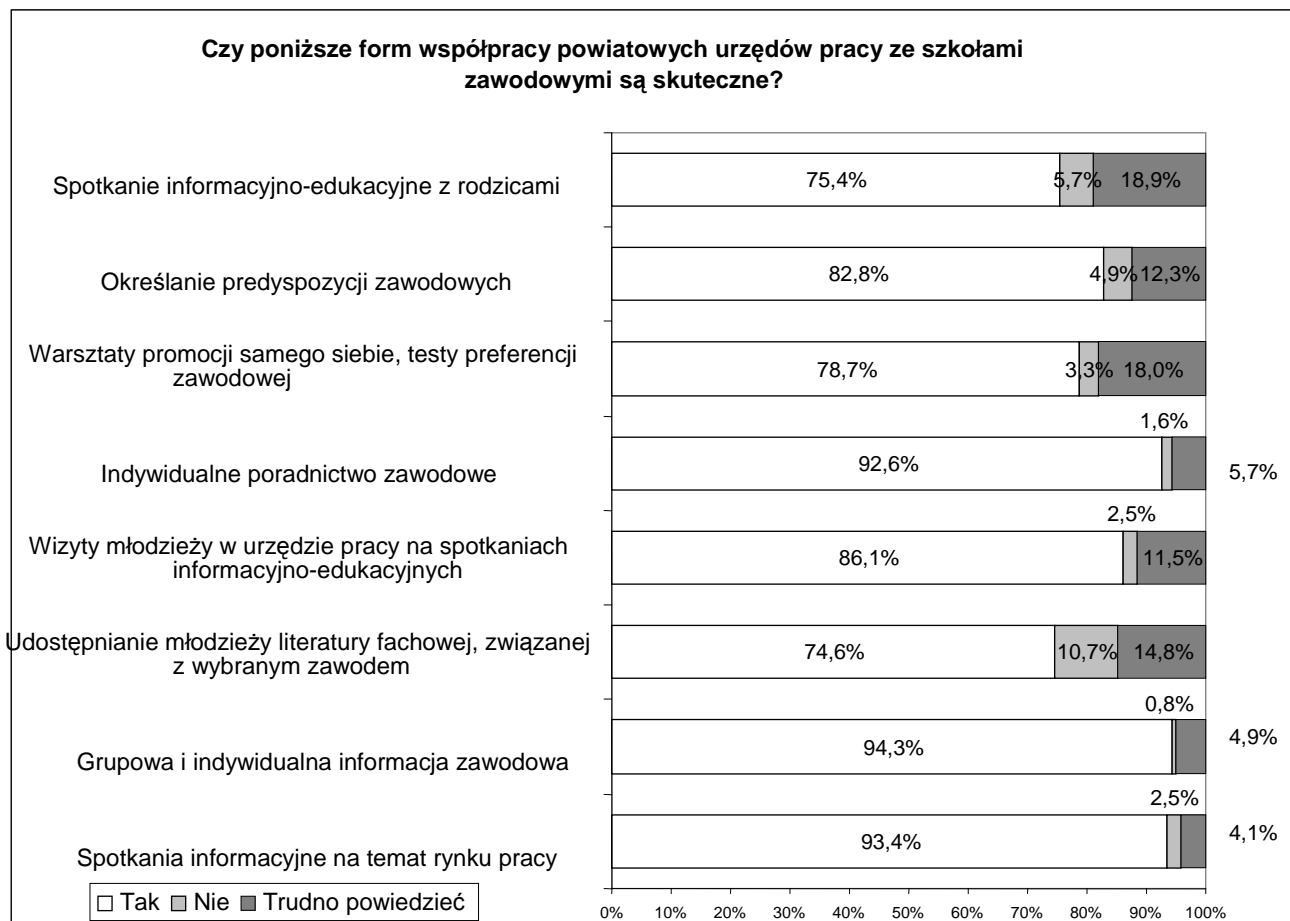
Poruszanie się uczniów na rynku pracy może zostać usprawnione przez skuteczną współpracę szkół z urzędami pracy. Aby poznać doniosłość tego rodzaju kooperacji i określić ważność jej poszczególnych form, dyrektorów szkół poproszono o ocenę jej następujących aspektów:

- spotkania informacyjne na temat rynku pracy;
- grupowa i indywidualna informacja zawodowa;
- udostępnianie młodzieży literatury fachowej, związanej z wybranym zawodem;
- wizyty młodzieży w urzędzie pracy na spotkaniach informacyjno-edukacyjnych;
- indywidualne poradnictwo zawodowe;
- warsztaty promocji samego siebie, testy preferencji zawodowej;
- określanie predyspozycji zawodowych;
- spotkanie informacyjno-edukacyjne z rodzicami.

Rozkład odpowiedzi przedstawia się następująco:

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Wykres 25. Ocena skuteczności form współpracy powiatowych urzędów pracy ze szkołami zawodowymi.

Praktycznie wszystkie zaproponowane formy współpracy znalazły uznanie większości dyrektorów. Respondenci jako najistotniejsze działania w zakresie współpracy powiatowych urzędów pracy ze szkołami, mającej na celu przygotowanie uczniów do wejścia na rynek pracy, wymieniają indywidualne poradnictwo zawodowe, organizację grupowych i indywidualnych sesji informacji zawodowej (najwięcej wskazań pozytywnych) i spotkania informacyjne na temat rynku pracy. Taki rozkład odpowiedzi jest świadectwem świadomości dyrektorów o ograniczonych zasobach kadrowych, jakie posiadają, aby wykonywać te zadania we własnym zakresie. Kadra szkolna bywa często nieprzygotowana do realizacji tak szerokiego i specjalistycznego spektrum działań.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

6.4. Formy współpracy przedsiębiorstw ze szkołami zawodowymi

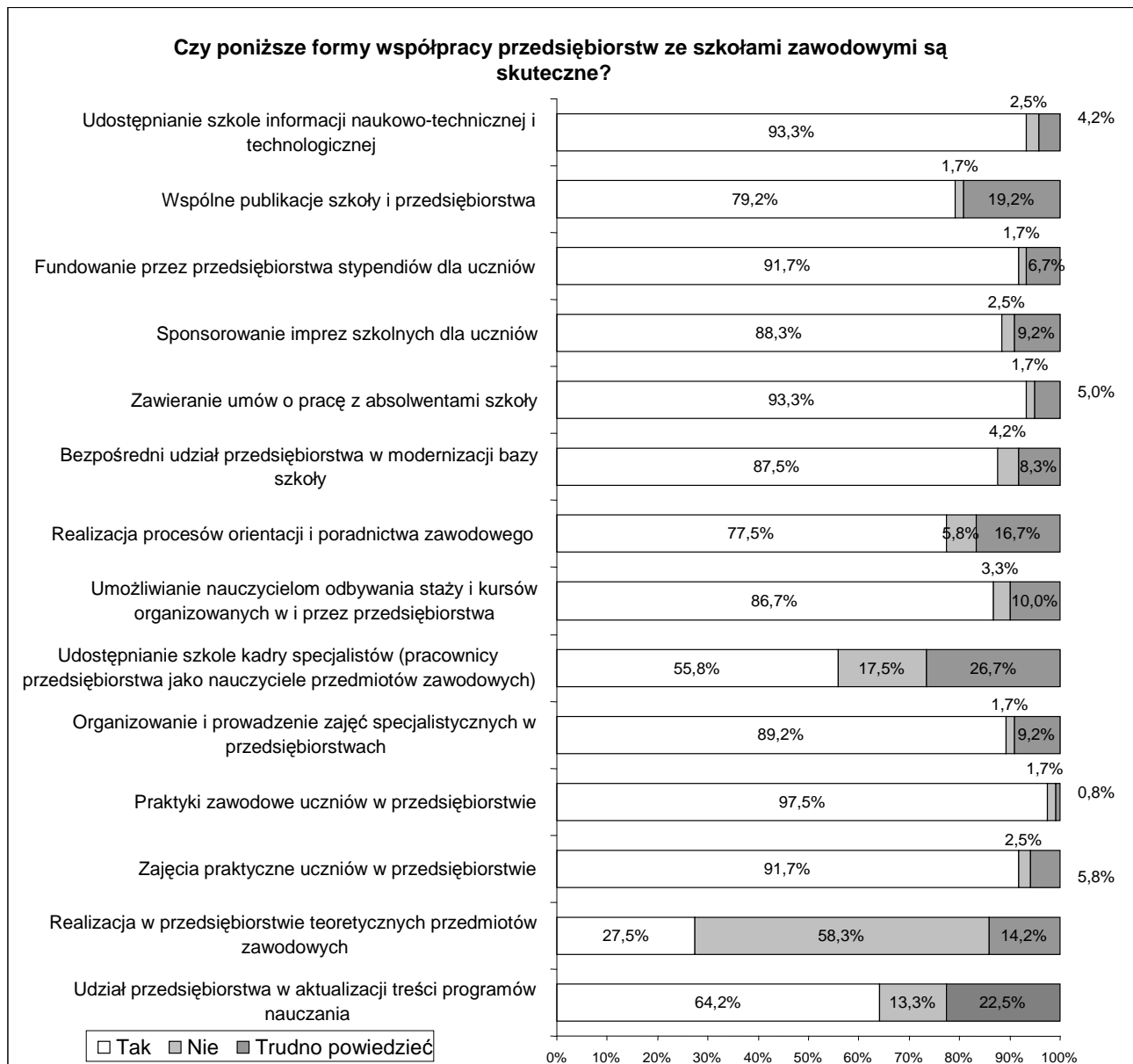
Aby poznać opinie dyrektorów o skuteczności form współpracy szkół z przedsiębiorcami, przedstawiono im kilkanaście możliwych wariantów tego typu kooperacji i poproszono o ocenę każdego z nich. Rozwiązanie to pozwoliło pokazać, jakie aktywności uczniów, podejmowane przed wejściem na rynek pracy, mogą przyczynić się do usprawnienia ich poruszania się na tym rynku po zakończeniu edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym. Przedstawiono dyrektorom do oceny następujące warianty:

- udział przedsiębiorstwa w aktualizacji treści programów nauczania;
- realizacja w przedsiębiorstwie teoretycznych przedmiotów zawodowych;
- zajęcia praktyczne uczniów w przedsiębiorstwie;
- praktyki zawodowe uczniów w przedsiębiorstwie;
- organizowanie i prowadzenie zajęć specjalistycznych w przedsiębiorstwach;
- udostępnianie szkole kadry specjalistów (pracownicy przedsiębiorstwa jako nauczyciele przedmiotów zawodowych);
- umożliwianie nauczycielom odbywania staży i kursów organizowanych przez przedsiębiorstwa;
- realizacja procesów orientacji i poradnictwa zawodowego;
- bezpośredni udział przedsiębiorstwa w modernizacji bazy szkoły;
- zawieranie umów o pracę z absolwentami szkoły;
- sponsorowanie imprez szkolnych dla uczniów;
- fundowanie przez przedsiębiorstwa stypendiów dla uczniów;
- wspólne publikacje szkoły i przedsiębiorstwa;
- udostępnianie szkole informacji naukowo-technicznej i technologicznej.

Przedstawione na Wykresie 26 rozkłady odpowiedzi należy traktować jako zbiór doświadczeń dyrektorów, związanych ze współpracą z pracodawcami. Analizując je, można zauważyć, że niektórzy z respondentów potraktowali swoje wybory na zasadzie próby dążenia do takiego modelu współpracy. Świadczą o tym np. wybory odpowiedzi pozytywnych na stwierdzenie udziału przedsiębiorstwa w modernizacji bazy dydaktycznej szkoły, fundowania uczniom stypendium, zawierania umów o pracę z absolwentami, realizacji procesów orientacji zawodowej uczniów.

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Wykres 26. Rozkład odpowiedzi na pytanie o skuteczność form współpracy przedsiębiorstw ze szkołami zawodowymi.

Można przyjąć, iż dyrektorzy jako pracodawcy, chroniąc swoich nauczycieli, nie widzą potrzeby zatrudniania pracowników zakładu do realizacji zajęć specjalistycznych oraz realizacji teoretycznych przedmiotów zawodowych w zakładach. Realizację zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w oparciu o zakłady pracy rekomenduje zdecydowana większość dyrektorów. Ta forma współpracy występuje zazwyczaj w realnych działaniach szkoły.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

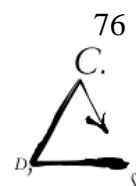
Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Wybory dyrektorów szkół zawodowych świadczą o potrzebie włączenia pracodawców w organizację i realizację kształcenia zawodowego uczniów. Rozkład odpowiedzi rysuje potrzebę wprowadzania modelu regularnej i zacieśnionej współpracy z tymi instytucjami. Opowiadając się za takim rozwiązaniem, dyrektorami nierzadko kieruje zapewne nostalgia za popularnymi jeszcze w latach 90 szkołami przykładowymi. Ponieważ kształciły one zazwyczaj w bardzo wąskim zakresie, dostosowującym kwalifikacje uczniów do konkretnych, pojedynczych stanowisk pracy, ewentualny powrót do tego pomysłu musiałby wiązać się z redefinicją funkcjonowania takich placówek.

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

VII. PRZESŁANKI DO TWORZENIA OPTYMALNYCH WARUNKÓW PRZYGOTOWANIA UCZNIÓW DO WEJŚCIA NA RYNEK PRACY

7.1. Wnioski i rekomendacje

Wyniki badań nad pracodawcami³¹ wskazują, że oprócz silnej motywacji i kwalifikacji zawodowych, oczekują oni od absolwentów także podstawowego doświadczenia zawodowego. Tego niestety absolwenci najczęściej nie posiadają. Przyczynami pozostawania bez pracy młodych ludzi są także niedostosowane do potrzeb rynku pracy kwalifikacje, niechęć do podjęcia pracy poniżej oczekiwań finansowych, bierność oczekiwania na propozycje pracy oraz liczenie na „kontakty i znajomości” mogące ułatwić otrzymanie zatrudnienia. Nie wszyscy absolwenci dostrzegają także potrzebę podjęcia pracy, zgłaszając się do powiatowych urzędów pracy nie oczekują pomocy w znalezieniu zatrudnienia, lecz interesują ich jedynie zabezpieczenia socjalne. Trudności z podjęciem pierwszej pracy mogą wynikać także z miejsca zamieszkania młodych ludzi. Na przestrzeni lat widoczna stała się lepsza pozycja osób mieszkających w miastach a także w pobliżu większych aglomeracji miejskich. Osoby mieszkające na terenach wiejskich mają zdecydowanie trudniejszą sytuację na rynku pracy. Często są one gorzej wykształcone, mniej mobilne, mają mniejsze doświadczenie zawodowe, przez co trudniej jest im zaistnieć na wymagającym rynku pracy. Dodatkowym czynnikiem defaworyzacji tej grupy jest często niskie wykształcenie rodziców, a to – jak wskazują badania nad uczniami ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego przeprowadzone w ramach projektu Indeks Gotowości Rynkowej (IGR)” – powoduje znaczne obniżenie aspiracji życiowych i zawodowych.

Dla osób kończących edukację, poważne problemy ze znalezieniem zatrudnienia, zgodnego z profilem wykształcenia, stanowią następujące bariery:

³¹ Badania telefoniczne przeprowadzone przez Wykonawcę w ramach projektu „Indeks Gotowości Rynkowej (IGR)”.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

- brakuje im informacji dotyczących sposobów poszukiwania zatrudnienia, przygotowania do procesu rekrutacji oraz umiejętności zaprezentowania się potencjalnemu pracodawcy;
- brakuje im rozeznania, jakie stanowiska mogą obejmować posiadając określone wykształcenie i kwalifikacje zawodowe;
- brakuje im chęci i odwagi do przekwalifikowania się. Sytuacja ta stopniowo się poprawia, dzięki pojawieniu się na rynku coraz większej ilości publikacji dotyczących reguł poruszania się na rynku pracy oraz istnieniu instytucji doradczych, gdzie młodzi ludzie mogą liczyć na konsultacje z doradcami zawodowymi.

Jednym z głównych powodów trudności młodych ludzi w znalezieniu pierwszej pracy jest brak umiejętności poruszania się po rynku pracy. Sprowadzając to zagadnienie do szczegółów, należy wspomnieć o następujących powodach:

- absolwenci nie posiadają wiedzy dotyczącej sposobów poszukiwania pracy, przebiegu procesów rekrutacyjnych, brak im także umiejętności odpowiedniego zaprezentowania się pracodawcy. Konieczne jest ukierunkowanie na młodych ludzi instytucji rynku pracy takich jak: Biura Karier, Szkolne Ośrodki Kariery, Gminne Centra Informacji, Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej oraz Ochotnicze Hufce Pracy. W chwili obecnej coraz ważniejsze staje się tworzenie nowych ośrodków tego typu, szczególnie w mniejszych miejscowościach, a także promowanie działalności istniejących;
- wskazane byłoby, aby przedstawiciele instytucji rynku pracy docierali do uczniów w czasie bezpośrednich spotkań;
- przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy powinno stać się priorytetem szczególnie w szkołach zawodowych ale - jak wskazują analizy szkół poczynione przez Wykonawcę na potrzeby przedmiotowego projektu - nie jest to traktowane pierwszoplanowo przez dyrektorów szkół;
- zwiększenie umiejętności poruszania się po rynku pracy jest możliwe także poprzez rozszerzenie oferty instytucji rynku pracy dla uczniów i absolwentów. Należy powiększyć ofertę bezpłatnych szkoleń, na bieżąco aktualizować programy prowadzonych warsztatów, umożliwiać coraz większej liczbie młodych ludzi

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

- korzystanie z indywidualnych spotkań z doradcami zawodowymi, opracowywać informatory z aktualnymi informacjami na temat lokalnego rynku pracy;
- zwiększenie mobilności zawodowej absolwentów. Rzeczywistość zmusza młodych ludzi do jak największego zaangażowania w poszukiwanie pracy, do zwiększonej mobilności. Dużą rolę do spełnienia mają tu same szkoły zawodowe i instytucje związane z rynkiem pracy i promujące zatrudnienie;
 - szkoły zawodowe powinny rozwijać kształcenie szerokoprofilowe oraz szerzej wprowadzać do programów nauczania zagadnienia dotyczące życia gospodarczego, przedsiębiorczości i aktywnego wejścia na rynek pracy. W programach nauczania stałe miejsce powinny więc znaleźć zagadnienia związane z funkcjonowaniem gospodarki, charakterystyką rynku pracy i podejmowaniem zatrudnienia;
 - młodzież powinna mieć możliwość przyswojenia sobie umiejętności, których posiadanie wymagane jest obecnie przez niemal każdego pracodawcę, takich jak obsługa komputera i znajomość języków obcych;
 - należy dążyć do dokonania zmian w programach kształcenia na wszystkich poziomach systemu edukacji rozwoju działań kompensacyjnych, adresowanych do absolwentów, umożliwiających im uzupełnianie, poszerzanie lub zmianę kwalifikacji nabytych w systemie kształcenia zawodowego w celu zwiększenia szans na zatrudnienie. Należy zapewnić, aby uwzględniały one potrzeby rynku pracy;
 - wskazane jest włączenie pracodawców do dyskusji dotyczącej przebiegu i kształtu programów nauczania kształcenia zawodowego. Jak wskazują przeprowadzone przez Wykonawcę analizy szkół, opinie pracodawców w tym względzie są brane pod uwagę tylko w niewielkim stopniu.

Szkoła zawodowa musi zajmować się kształtowaniem wśród uczniów postaw kreatywności i innowacyjności. W warunkach utrzymującego się wysokiego bezrobocia, widoczne są znaczne rozbieżności między oczekiwaniami pracodawców a możliwościami i preferencjami poszukujących pracy.³²

³² Rekomendacje poczynione w powyższym rozdziale są w dużym stopniu zbieżne z wnioskami poczynionymi w analizach ponadgimnazjalnego szkolnictwa zawodowego województwa wielkopolskiego.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

7.2. Rola organów prowadzących szkoły

Wsparciem dla szkół i organów prowadzących szkoły w zdobyciu potrzebnych informacji o rynku pracy powinny być porozumienia zawierane na osi Wojewódzki Urząd Pracy, Kuratorium Oświaty, organy prowadzące szkoły, dotyczące współpracy na rzecz przeciwdziałania bezrobociu i łagodzenia jego skutków na terenie województwa podkarpackiego. Celem porozumień powinno być określenie zasad i poszerzenie obszarów współdziałania między Wojewódzkim Urzędem Pracy a Kuratorium Oświaty.

Porozumienie winno obejmować współdziałanie w zakresie:

1. rozpoznawania potrzeb wojewódzkiego rynku pracy, dotyczących kierunków kształcenia, zawodów i specjalności;
2. opracowywania analiz struktury rozmieszczania szkolnictwa ponadgimnazjalnego i policealnego;
3. prowadzenia orientacji i poradnictwa zawodowego wśród uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych;
4. przygotowania uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych do wejścia na rynek pracy;
5. opracowywania programów działań, mających na celu aktywizowanie oraz zatrudnianie absolwentów i młodzieży zagrożonej bezrobociem;
6. podejmowania wspólnych przedsięwzięć w zakresie gromadzenia, aktualizowania i upowszechnienia informacji zawodowej;
7. opracowywania bazy informacyjnej służącej absolwentom zamierzającym podjąć szkolenie w celu podniesienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych.
8. organizowania wspólnych przedsięwzięć na rzecz młodzieży, między innymi giełd zawodów i targów pracy;
9. wymiany informacji i publikacji, będących przedmiotem obustronnego zainteresowania.

Organy prowadzące szkoły powinny stymulować wszelkie działania szkół w zakresie organizacji szkolnych i pozaszkolnych form, sprzyjających przygotowaniu uczniów do poruszania się na rynku pracy oraz kreowaniu postaw przedsiębiorczych wśród uczniów szkół zawodowych.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

7.3. Standaryzacja usług doradztwa szkolnego i zawodowego

7.3.1. Podstawowe problemy orientacji i poradnictwa zawodowego

System orientacji i poradnictwa zawodowego w Polsce jest w fazie transformacji w kierunku zintegrowanego modelu poradnictwa zawodowego. Na obecnym etapie zmian możemy ocenić, że system ten dopiero się krystalizuje. Pomimo istniejących uregulowań prawnych, o których wspominaliśmy wcześniej, które nakładają na szkoły zadanie organizowania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa oraz tworzą możliwość powoływania przez dyrektorów szkół szkolnych doradców zawodu, istnieją poważne ograniczenia i problemy we wdrażaniu tych rozwiązań do praktyki szkolnej. Jakże są przyczyny takiego stanu rzeczy?

Pierwszą podstawową przyczyną są kwestie finansowe. Założenia reformy kształcenia zawodowego w swych dokumentach programowych zakładały objęcie systemem poradnictwa zawodowego uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, jednak w Rozporządzeniu Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie zasad podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, nie przewidziano dla tych zadań żadnej wagi. Zadania dla jednostek samorządu, a konkretnie dla szkół prowadzonych przez te organy pozostały, ale bez żadnego wsparcia finansowego. Początkowe plany zakładały stworzenie na poziomie gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych odpowiednich części etatów dla nauczycieli doradców zawodowych, jednak większość organów prowadzących nie przekazało na ten cel własnych środków finansowych. Realizacja zadania w konsekwencji pozostała w gestii:

- dyrektorów szkół jako zadanie szkoły;
- poradni psychologiczno - pedagogicznych;
- powiatowych urzędów pracy (jako instytucji prowadzonych również przez ten sam samorząd);
- organizacji pozarządowych oferujących różne rozwiązania, m.in. finansowane ze środków pomocowych jakimi są np. Szkolne Ośrodki Kariery tworzone na wzór Akademickich Biur Kariery.

W tej sytuacji w nielicznych tylko szkołach zawodowych na terenie całej Polski są zatrudnieni wykwalifikowani doradcy zawodowi, a według stanu na styczeń 2003 roku w szkołach w ogóle nie było zatrudnionych doradców zawodowych; nie było też osób

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

jakkolwiek odpowiedzialnych formalnie za edukację w zakresie kariery i za poradnictwo. Obecnie według stanu na marzec 2005 w szkołach profilowanych zawodowo jest zatrudnionych 42 doradców zawodowych na pełnym etacie³³. Znamienny jest też fakt, że dane na ten temat nie są zbierane w skali całego kraju przez żadną instytucję centralną. Prawdopodobnie minie trochę czasu, zanim funkcja doradcy zawodowego pojawi się w każdej szkole. Ta niewielka liczba szkolnych doradców zawodowych lub nauczycieli mających kierunkowe kwalifikacje ogranicza możliwości świadczenia usług orientacji i poradnictwa zawodowego w sposób systematyczny i planowy.

W ocenie ekspertów, inną słabością obowiązujących przepisów jest też i to, że zatrudnienie doradców zawodowych w szkołach nie jest obligatoryjne – na każdym poziomie kształcenia każda szkoła może (ale nie musi) zatrudnić doradcę zawodowego. W mniejszych szkołach doradca może obejmować więcej niż jedną szkołę lub funkcja ta może być łączona z innymi, np. z nauką przedsiębiorczości. W praktyce, na dzień dzisiejszy wygląda to tak, że zadania doradcy realizują pedagodzy szkolni oraz nauczyciele-wychowawcy, którzy z kolei posiadają słabe przygotowanie teoretyczne z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego. Za zadania te nie otrzymują oni dodatkowego wynagrodzenia. Stwarza to sytuację pewnej przypadkowości i fragmentaryczności w oddziaływaniu doradców.

Sytuację doradców dodatkowo pogarszają ograniczone możliwości świadczenia usług orientacji i poradnictwa zawodowego przy wykorzystaniu nowoczesnych, dostosowanych do aktualnych potrzeb rynku pracy materiałów edukacyjnych, środków audiowizualnych i elektronicznych (mały zasób niezbędnej literatury zawodoznawczej w szkolnej bibliotece). Szczególnie chodzi tutaj o brak rzetelnych informacji w zakresie zapotrzebowania na specjalistów zawodowych w określonych dyscyplinach, co ogranicza możliwość dostosowania do aktualnych potrzeb rynku pracy usług orientacji i poradnictwa zawodowego w szkołach.

Inną słabością w pracy doradców zawodowych jest poświęcanie zbyt małej uwagi na współpracę z otoczeniem zewnętrznym szkoły, przede wszystkim z pracodawcami oraz urzędami pracy, co powinno stanowić przecież część ich warsztatu pracy. Kolejnym

³³ Są to dane wstępne uzyskane z Centrum Obliczeniowego MEN.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

przejawem niskiej de facto rangi, jaką posiada orientacja i poradnictwo zawodowe w systemie szkolnym jest mała liczba godzin lekcyjnych poświęconych orientacji zawodowej uczniów.

Z kolei istotnym brakiem systemowym w tym obszarze jest rozproszenie zadań i odpowiedzialności pomiędzy różne instytucje. Brakuje natomiast jednej konkretnej instytucji, która w pełni by prowadziła i realizowała zadania z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego.

Efektem takiej sytuacji jest słabe przygotowanie młodzieży do podjęcia decyzji zawodowej. Praca orientacyjna szkoły jest niewystarczająca, a informacje, które przekazuje uczniom na temat wyboru szkoły czy zawodu są powierzchowne i niepełne. Szkoła daje uczniom możliwość poznania różnych zawodów, organizuje wycieczki na targi edukacyjne, jednak te działania nie są wystarczające do podjęcia właściwej decyzji co do dalszego kierunku kształcenia.

7.3.2. Konieczne zmiany w obszarze doradztwa zawodowego

W naszej ocenie, obecnie funkcjonujący system orientacji i poradnictwa zawodowego w szkołach, wymaga następujących zmian (zarówno w filozofii działania, jak i w praktykach poradnictwa), które mogą wpłynąć na zwiększenie skuteczności jego oddziaływania:

- **krystalizacja statusu doradców zawodowych i profesjonalizacja świadczonych przez nich usług;** usługi doradcze powinny być świadczone przez odpowiednio wykwalifikowaną kadre, najlepiej przygotowaną w systemie studiów podyplomowych z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego;
- **wprowadzenie do szkół ponadgimnazjalnych specjalisty z dziedziny orientacji i poradnictwa zawodowego.** Specjalista - doradca zawodowy powinien być dla uczniów źródłem informacji niezbędnych przy podejmowaniu decyzji zawodowych;
- **organizacja spotkań z pracodawcami,** którzy przedstawiliby problemy i sukcesy wykonywanego przez nich zawodu;
- **wprowadzenie do programów kształcenia dodatkowego przedmiotu - Orientacja zawodowa.** Wprowadzenie tego przedmiotu ułatwiłoby uczniom podjęcie właściwej i przemyślanej decyzji zawodowej. Przedmiot ten powinien prowadzić doradca zawodowy lub nauczyciele przedmiotowi przygotowani teoretycznie, metodycznie jak i praktycznie do prowadzenia zajęć z zakresu orientacji zawodowej.

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

- Realizacja tych propozycji wymaga także objęcia specjalnym oddziaływaniem rodziców:
- **Szkoła powinna służyć poradą nie tylko uczniowi, ale także rodzicom.** To szkoła powinna informować rodziców nie tylko o postępach w nauce ich dzieci, ale także o własnych obserwacjach dzieci pod kątem określenia predyspozycji zawodowych, uzdolnień, temperamentu, zainteresowań, mocnych i słabych stronach w aspekcie wyboru zawodowego uczniów.
- **Szkoła powinna się starać podnosić poziom wiedzy rodziców z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego,** aby tym samym przygotować rodziców do efektywnego wspierania swoich dzieci w wyborze dalszego kierunku kształcenia czy przyszłego zawodu.
- **Rodzina jako pierwsze środowisko rozwojowe dziecka, środowisko, które ma największy wpływ na dziecko, powinno stwarzać uczniowi takie warunki rozwojowe, aby czuł, iż nic mu nie jest narzucane.** Od uwarunkowań rodzinnych zależy start życiowy młodzieży. To rodzina oddziałuje na kształtowanie się osobowości młodego człowieka. Dlatego ważna jest współpraca szkoły z rodzicami w zakresie pomocy uczniom w planowaniu kariery szkolnej i zawodowej.
- **Rodzicom należy uświadamiać potrzebę jak najwcześniejszego uświadamiania dziecka, co do wyboru zawodu, który by chciał wykonywać w przyszłości.** Należy również uświadomić rodzicom, aby dziecku nic nie narzucali, ale aby byli obiektywni i wyrozumieli, co do wyborów dzieci.

7.3.3. Programy i inicjatywy rządowe w zakresie poradnictwa zawodowego

Polityka państwa w zakresie poradnictwa zawodowego zawarta jest w szeregu strategicznych dokumentów rządowych takich jak: Program Gospodarczy Rządu „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca”, Narodowy Plan Rozwoju 2004 – 2006, a także średnio i długookresowych dokumentach rządowych, w tym Narodowej Strategii Wzrostu Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w latach 2002-2006 oraz Wspólnej Ocenie Założeń Polskiej Polityki Zatrudnienia (JAP), przyjętej przez Rząd i Komisję Europejską.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Najnowszym dokumentem strategicznym jest opracowana przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu „Strategia Rozwoju Edukacji na lata 2007-2013”, która w zakresie problematyki rozwoju przedsiębiorczości i realizacji poradnictwa zawodowego będzie realizowana poprzez *Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do doradztwa i poradnictwa wychowawczo-zawodowego*. Działanie to zakłada, że:

„Wszyscy uczniowie powinni mieć dostęp do darmowego poradnictwa wychowawczo-zawodowego, które powinno zapewnić pomoc przy wyborze ścieżki edukacyjnej i przyszłej kariery zawodowej odpowiednio do potrzeb i możliwości uczniów.

W szkolnictwie ogólnokształcącym wszystkich szczebli system doradztwa i poradnictwa powinien być rozbudowany, m.in. w oparciu o odpowiednio przeszkolonych wychowawców oraz nauczycieli pełniących funkcję doradcy.

Planuje się także rozbudowanie funkcji doradczych poradni psychologiczno-pedagogicznych. Niezbędne jest skorelowanie poradnictwa i doradztwa funkcjonującego w systemie edukacji z poradnictwem zawodowym prowadzonym przez instytucje rynku pracy. Wskazana jest również budowa sieci informacji młodzieżowej, która ułatwi młodym ludziom podejmowanie decyzji dotyczących wyboru ich ścieżki zawodowej”³⁴.

Innym ważnym dokumentem rządowym, który zawiera istotne rekomendacje w zakresie rozwoju poradnictwa zawodowego jest „Strategia rozwoju kształcenia ustawicznego”. Priorytet 5; „Tworzenie zasobów informacyjnych w zakresie kształcenia ustawicznego i rozwój usług doradczych” obejmuje różnorodne kierunki działań, które zmierzają w kierunku systemowego traktowania poradnictwa zawodowego w systemie oświaty i rynku pracy. Najważniejsze z nich z punktu widzenia tematyki naszego projektu to:

- tworzenie i rozpowszechnianie materiałów dla różnych grup odbiorców takich jak nauczyciele, uczniowie, bezrobotni, osoby dorosłe, doradcy zawodowi;
- przygotowanie doradców zawodowych dla systemu oświaty i rynku pracy;
- opracowanie i upowszechnienie prognoz dotyczących rynku pracy i popytu na pracę;
- poszerzanie bazy informacyjnej Narodowego Centrum Zasobów Poradnictwa.

³⁴ Ministerstwo Edukacji Narodowej „Strategia Rozwoju Edukacji na lata 2007-2013”.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Stosunkowo nową inicjatywą resortu pracy, która szybko zyskała duże uznanie szkół i ogólnie samorządowych władz oświatowych, było wprowadzenie tzw. Szkolnych Ośrodków Kariery (tzw. SZOK-ów). W ramach Programu „Pierwsza Praca” Ministerstwo Gospodarki i Pracy w 2003 roku ogłosiło konkurs grantowy na tworzenie szkolnych ośrodków kariery w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Ideą konkursu było upowszechnienie tworzenia w szkołach ośrodków, które pomagałyby w wyrównywaniu szans edukacyjnych i zapewniałyby możliwość korzystania z technologii informacyjnej w uczeniu się i rozwiązywaniu problemów edukacyjnych i zawodowych młodzieży szkolnej. Szkolny ośrodek kariery może stanowić uzupełnienie istniejącej już sieci (akademickie biura karier, centra informacji i planowania kariery zawodowej). Zgodnie z założeniami – SzOK to miejsce w szkole (pracownia komputerowa, biblioteka, gabinet pedagoga lub dowolna klasa), gdzie uczniowie będą mogli zdobywać wiedzę i umiejętności, a także kształtować postawy i zachowania niezbędne do realizowania swojej drogi zawodowej, poznawać reguły rządzące rynkiem pracy, uzyskać informacje o ścieżkach edukacyjnych, o lokalnym rynku pracy, zapoznać się z podstawowymi informacjami z zakresu prawa pracy. Ośrodki powinny być wyposażone w materiały zawodoznawcze, narzędzia i metody do planowania kariery zawodowej, zbiory informacji edukacyjno-zawodowych, multimedialne programy komputerowe, scenariusze zajęć z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego. Aktualnie działają 254 Szkolne Ośrodki Kariery.

Jeszcze inną, interesującą inicjatywą realizowaną tym razem wspólnie przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej oraz Krajowym Ośrodkiem Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej jest, finansowany z funduszy UE już od dziesięciu lat, projekt o nazwie „Narodowe Centra Zasobów Poradnictwa Zawodowego” w ramach programu Leonardo da Vinci. Misją Narodowych Centrów Zasobów Poradnictwa Zawodowego jest ułatwianie dostępu do kształcenia i szkolenia zawodowego oraz popieranie przepływu osób uczących się w krajach członkowskich UE. W ramach współpracy międzynarodowej Centra te, poprzez sieć, gromadzą, wymieniają i popularyzują informacje na temat kształcenia i szkolenia zawodowego we wszystkich krajach członkowskich.

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

7.3.4. Możliwości wsparcia szkolnego systemu doradztwa w ramach EFS

Istotne możliwości dla rozwoju szkolnego doradztwa zawodowego stworzone zostały w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich, finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Przewidziano tam Działanie 2.2 „Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy”, wdrażane przez Biuro Wdrażania EFS w Ministerstwie Edukacji Narodowej, którego celem jest podnoszenie jakości edukacji w celu wzmocnienia zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia poprzez upowszechnienie wykorzystania ICT w procesie kształcenia, doskonalenie nauczycieli, akredytację instytucji edukacyjnych oraz budowę systemu zbierania i analizy edukacyjnych danych statystycznych. Cel ten osiągany jest poprzez realizację trzech tzw. schematów:

- Schemat „a” dotyczy zwiększania wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych w procesie kształcenia oraz w poradnictwie i doradztwie zawodowym; daje także możliwość modernizacji wyposażenia dydaktycznego. W jego ramach są realizowane projekty polegające na wyposażaniu w sprzęt komputerowy szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych i policealnych (w tym szkół specjalnych) oraz zakładów kształcenia nauczycieli, a także Centrów Kształcenia Ustawicznego i Centrów Kształcenia Praktycznego, a także na wyposażaniu poradni psychologiczno-pedagogicznych w specjalistyczny sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem;
- w Schemacie „b”, który dotyczy rozwijania u uczniów zdolności do przyszłego zatrudnienia, projekty dotyczyć mogą m.in. doradztwa i poradnictwa zawodowego dla uczniów poprzez opracowanie i upowszechnianie materiałów metodycznych i dydaktycznych do planowania kariery zawodowej uczniów;
- w Schemacie „c”, który obejmuje doskonalenie nauczycieli, osób prowadzących szkolenia i pracowników administracji oświatowej oraz rozwój innowacyjnych programów nauczania możliwe jest m.in. przygotowanie nauczycieli do roli doradcy zawodowego w ramach studiów podyplomowych.³⁵

³⁵ Powyższy podrozdział nawiązuje we fragmentach do publikacji „Orientacja i poradnictwo zawodowe we współczesnej szkole”. Źródło: <http://www.koweziu.edu.pl/edukator/print.php?sid=53>.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

VIII. RANKING PONADGIMNAZJALNYCH ZESPOŁÓW SZKÓŁ ZAWODOWYCH WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO WG WARTOŚCI WSKAŹNIKA - POZIOM PRZYGOTOWANIA ABSOLWENTÓW DO PORUSZANIA SIĘ NA RYNKU PRACY

Na podstawie przeprowadzonych badań - wg metodologii opisanej w rozdziale III - utworzono listę rankingową Ponadgimnazjalnych Szkół Zawodowych województwa podkarpackiego w zakresie poziomu przygotowania absolwenta do poruszania się na rynku pracy (wskaźnik R). Ponieważ wskaźniki cząstkowe miały rozkłady świadczące o tym, że próba szkół nie pochodzi z populacji o rozkładzie normalnym, niemożliwe było wystandaryzowanie danych poprzez normalizację (tj. przypisanie każdemu obiektowi wartości dystrybuanty rozkładu normalnego przy średniej i odchyleniu standardowym wyliczonym z danych). Ze względu na bardzo różne kształty poszczególnych rozkładów, przy standaryzacji posłużono się dystrybuantami empirycznych rozkładów poszczególnych wskaźników. Dla każdej szkoły wyliczono zatem, jaki odsetek szkół ma w ramach danego wskaźnika wartość niższą od niej. Przykładowo: jeśli wartość wskaźnika X dla szkoły Y była wyższa od wartości tego wskaźnika dla 75% pozostałych szkół, przypisywano jej wartość 0,75. Oczywiście szkoła znajdująca się na samym dole rankingu każdorazowo otrzymywała wartość 0, zaś znajdująca się na czele klasyfikacji - 1. Ostateczną wartość wskaźnika R wyliczono jako średnią ważoną ze wszystkich wskaźników cząstkowych, gdzie wagi odzwierciedlały teoretyczne znaczenie poszczególnych wskaźników cząstkowych. Wartość wskaźnika ukazuje więc zgeneralizowaną pozycję szkoły w obszarze przygotowania absolwenta do poruszania się na rynku pracy na tle innych szkół uwzględnionych w badaniu.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORRZintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju RegionalnegoWojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Tabela 11. Ranking zespołów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego w poziomie przygotowania absolwenta do poruszania się na rynku pracy.

Miejsce zespołu w rankingu	Powiat	Nazwa Zespołu Szkół	Wartość wskaźnika R - poziomu przygotowania absolwenta do poruszania się na rynku pracy
1	rzeszowski	Zespół Szkół Spożywczych w Rzeszowie	0,895
2	sanocki	Zespół Szkół Nr 1 im. Karola Adamieckiego w Sanoku	0,889
3	mielecki	Zespół Szkół Budowlanych im. Żołnierzy Armii Krajowej w Mielcu	0,883
4	mielecki	Zespół Szkół Ekonomicznych im. bł. ks. Romana Sitki w Mielcu	0,882
5	jasielski	Zespół Szkół Nr 4 w Jaśle	0,864
6	jarosławski	Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Jarosławiu	0,831
7	krośnieński	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4 im. Ignacego Łukasiewicza w Krośnie	0,795
8	rzeszowski	Zespół Szkół Nr 2 im. T. Rejtana w Rzeszowie	0,750
9	sanocki	Zespół Szkół Nr 5 im. Ignacego Łukasiewicza w Sanoku	0,736
10	leżajski	Zespół Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Nowej Sarzynie	0,735
11	krośnieński	Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Iwoniczu Zdroju	0,733
12	kolbuszowski	Zespół szkół Agrotechniczno - Ekonomicznych im. Komisji Edukacji Narodowej w Werynii	0,730
	rzeszowski	Zespół Szkół Ekonomicznych im. Marii Skłodowskiej - Curie w Rzeszowie	0,730
13	strzyżowski	Zespół Szkół w Strzyżowie	0,726
14	stalowowolski	Zespół Szkół Nr 4 im. Płk Stanisława Dąbka w Stalowej Woli	0,706
15	leżajski	Zespół Szkół Technicznych im. Tadeusza Kościuszko w Leżajsku	0,678
	krośnieński	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 im. ks. Stanisława Szpetnara w Krośnie	0,678
16	rzeszowski	Zespół Szkół Agropresiębiorczości im. Mikołaja Kopernika w Miłocinie	0,672
17	stalowowolski	Zespół Szkół Nr 3 im. Jana III Sobieskiego w Stalowej Woli	0,671
18	brzozowski	Zespół Szkół Budowlanych im. Tadeusza Kościuszki w Brzozowie	0,668
19	jasielski	Zespół Szkół Budowlanych im. Króla Kazimierza Wielkiego w Jaśle	0,668
20	ropczycko-	Zespół Szkół im. ks. dr Jana Zwierza	0,667

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

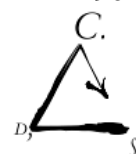
ZPORRZintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju RegionalnegoWojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

	sędziszowski	w Ropczycach	
21	przemyski	Zespół Szkół Technicznych w Przemysłu	0,666
22	dębicki	Zespół Szkół Ekonomicznych im. Janusza Korczaka w Dębicy	0,664
23	tarnobrzeski	Zespół Szkół Nr 2 im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Nowej Dębce	0,631
24	dębicki	Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Brzostku	0,630
25	rzeszowski	Zespół Szkół Mechanicznych im. gen. Władysława Andersa w Rzeszowie	0,614
26	ropczycko-sędziszowski	Zespół Szkół Agrotechnicznych im. Wincentego Witosa w Ropczycach	0,613
	rzeszowski	Zespół Szkół Zawodowych im. Kardynała Stanisława Wyszyńskiego w Dynowie	0,613
27	jasielski	Zespół Szkół Nr 2 w Jaśle	0,598
28	przemyski	Zespół Szkół im. Aleksandra Fredry w Nienadowej	0,597
29	rzeszowski	Zespół Szkół w Sokołowie Małopolskim	0,579
30	jasielski	Zespół Szkół Nr 3 im. Stanisława Pawłowskiego w Jaśle	0,573
31	mielecki	Zespół Szkół im. prof. J. Groszkowskiego w Mielcu	0,572
	rzeszowski	Zespół Szkół Gospodarczych im. M. Spytka Ligęzy w Rzeszowie	0,572
32	dębicki	Zespół Szkół Nr 2 im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Dębicy	0,570
33	łańcucki	Zespół Szkół Nr 2 im. Jana Kochanowskiego w Łąncucie	0,566
34	mielecki	Zespół Szkół Technicznych w Mielcu	0,564
35	leski	Zespół Szkół Leśnych w Lesku	0,561
	krośnieński	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 im. Jana Szczepanika w Krośnie	0,561
36	jarosławski	Zespół Szkół Budowlanych i Ogólnokształcących im. Króla Kazimierza Wielkiego w Jarosławiu	0,556
37	ropczycko-sędziszowski	Zespół Szkół Zawodowych im. prof. Karola Olszewskiego w Sędziszowie Małopolskim	0,542
38	jarosławski	Zespół Szkół Ekonomicznych im. Marii Dąbrowskiej w Jarosławiu	0,540
39	przemyski	Zespół Szkół Zawodowych Nr 1 im. I Armii Wojska Polskiego w Przemysłu	0,528
40	rzeszowski	Zespół Szkół im. św. Jadwigi Królowej w Błazowej	0,524
41	stalowowolski	Zespół Szkół Nr 2 im. Tadeusza Kościuszki w Stalowej Woli	0,512
42	leżajski	Zespół Szkół Licealnych im. Bolesława Chrobrego w Leżajsku	0,505
43	stalowowolski	Zespół Szkół Nr 5 im. Jana Pawła II w Stalowej Woli	0,502
44	przeworski	Zespół Szkół Rolniczych im. Wincentego Witosa w Zarzeczcu	0,500

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

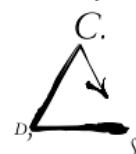
ZPORRZintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju RegionalnegoWojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

45	jarosławski	Zespół Szkół Licealnych i Technicznych im. J. Słowackiego w Jarosławiu	0,492
46	sanocki	Zespół Szkół Nr 4 im. Króla Kazimierza Wielkiego w Sanoku	0,491
47	krośnieński	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 im. Stanisława Staszica w Krośnie	0,487
48	lubaczowski	Zespół Szkół im. gen. Józefa Kustronia w Lubaczowie	0,483
	przemyski	Zespół Szkół w Birczy	0,483
	krośnieński	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 6 w Krośnie	0,483
49	jarosławski	Zespół Szkół Drogowo - Geodezyjnych i Licealnych w Jarosławiu	0,476
	jarosławski	Policealne Studium Zawodowe w Jarosławiu Stowarzyszenia Promocji Przedsiębiorczości w Rzeszowie	0,476
50	mielecki	Zespół Szkół w Radomyślu Wielkim	0,473
51	łańcucki	Zespół Szkół im Tadeusza Kościuszki w Wysokiej	0,468
52	tarnobrzeski	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Tarnobrzegu	0,464
	bieszczadzki	Bieszczadzki Zespół Szkół Zawodowych w Ustrzykach Dolnych	0,464
53	łańcucki	Zespół Szkół Technicznych CKP w Łańcucie	0,449
	stalowowolski	Zespół Szkół Nr 1 im. gen. Władysława Sikorskiego w Stalowej Woli	0,449
54	krośnieński	Zespół Szkół w Iwoniczu	0,448
55	jarosławski	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Radymnie	0,439
56	tarnobrzeski	Zespół Szkół im. Ks. S. Staszica w Tarnobrzegu	0,431
	ropczycko-sędziszowski	Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Ropczycach	0,431
57	rzeszowski	Zespół Szkół Energetycznych im. gen. Władysława Sikorskiego w Rzeszowie	0,430
58	mielecki	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Rzemieniu	0,422
59	sanocki	Zespół Szkół w Nowosielcach im. Drugiej Czechosłowackiej Samodzielnej Brygady Spadochronowej	0,421
60	dębicki	Zespół Szkół Zawodowych Nr 1 im. Jana Pawła II w Dębicy	0,420
61	lubaczowski	Zespół Szkół w Oleszycach	0,413
62	kolbuszowski	Zespół Szkół Technicznych im. Bohaterów Września 1939 r. w Kolbuszowej	0,411
63	krośnieński	Michalicki Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Miejscu Piastowym im. Bronisława Markiewicza	0,406
64	przemyski	Zespół Szkół Gastronomicznych i Przemysłu Spożywczego w Przemysłu	0,403
65	nizański	Zespół Szkół im. gen. Władysława Sikorskiego	0,401

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORRZintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju RegionalnegoWojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

		w Rudniku nad Sanem	
66	jasielski	Zespół Szkół Nr 1 im. Bohaterów Września w Jaśle	0,400
67	krośnieński	Zespół Szkół im. Armii Krajowej w Jedliczu	0,397
68	przemyski	Zespół Szkół Ekologicznych i Agrobiznesu im. prof. Władysława Szafera w Przemyśle	0,386
69	rzeszowski	Zespół Szkół Nr 1 im. A.Towarnickiego w Rzeszowie	0,378
70	jarosławski	Zespół Szkół Chemicznych, Spożywczych i Ogólnokształcących w Jarosławiu	0,376
71	tarnobrzeski	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Tarnobrzegu	0,366
	mielecki	Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Mielcu	0,366
72	tarnobrzeski	Zespół Szkół im. por. Józefa Sarny w Gorzycach	0,357
73	przeworski	Zespół Szkół w Kańczudze	0,353
74	nizański	Zespół Szkół im. Ks. Stanisława Staszica w Jeżowem	0,348
	rzeszowski	Zespół Szkół Samochodowych im. Obrońców Westerplatte w Rzeszowie	0,348
75	nizański	Regionalne Centrum Edukacji Zawodowej w Nisku	0,335
76	jasielski	Zespół Szkół im prof. Teodora Marchlewskiego w Trzciny	0,329
77	jarosławski	Zespół Szkół Technicznych i Agrobiznesu w Radymnie	0,327
78	leski	Zespół Szkół Ekonomiczno-Rolniczych w Lesku	0,326
79	łańcucki	Zespół Szkół Tekstylny - Gospodarczych im. Bolesława Żardeckiego w Rakszawie	0,324
80	leski	Zespół Szkół Drzewnych w Lesku	0,300
81	jasielski	Zespół Szkół w Nowym Żmigrodzie	0,296
82	dębicki	Zespół Szkół Zawodowych im Marii Skłodowskiej - Curie w Pustkowie Osiedlu	0,292
83	krośnieński	Zespół Szkół Kształcenia Ustawicznego w Krośnie	0,288
84	nizański	Zespół Szkół w Ulanowie	0,284
85	rzeszowski	Zespół Szkół Techniczno - Weterynaryjnych im. Bohaterów Westerplatte w Trzcianie	0,273
86	jarosławski	Zespół Szkół Ogrodniczych i Licealnych w Pawłosiowie	0,262
87	rzeszowski	Zespół Szkół Kształcenia Ustawicznego w Rzeszowie	0,254
88	brzozowski	Zespół Szkół Ekonomicznych im. KEN w Brzozowie	0,248
89	rzeszowski	Zespół Szkół Nr 3 w Rzeszowie	0,225
90	sanocki	Zespół Szkół Nr 2 im. Grzegorza z Sanoka w Sanoku	0,203
91	przeworski	Zespół Szkół Ogólnokształcących	0,191

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORRZintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju RegionalnegoWojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

		i Zawodowych im. Króla Władysława Jagiełły w Przeworsku	
92	przeworski	Zespół Szkół Zawodowych CKU w Przeworsku	0,173
93	jasielski	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Marii Skłodowskiej-Curie w Kołaczycach	0,152
94	przemyski	Zespół Szkół Elektronicznych i Ogólnokształcących im. prof. J. Groszkowskiego w Przemysłu	0,149
95	krośnieński	Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Krośnie	0,144
96	rzeszowski	Policealne Studium Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Rzeszowie	0,131
	tarnobrzeski	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Grębowie	0,131
97	sanocki	Zespół Szkół Nr 3 w Sanoku	0,115
98	krośnieński	Zespół Szkół Nr 5 w Krośnie	0,098
99	mielecki	Zespół Szkół Specjalnych im. Janusza Korczaka w Mielcu	0,097
100	bieszczadzki	Zespół Szkół Licealnych im. Józefa Piłsudskiego w Ustrzykach Dolnych	0,096
101	dębicki	Policealne Studium Zawodowe w Dębicy Stowarzyszenia Promocji Przedsiębiorczości w Rzeszowie	0,053
	przemyski	Policealne Studium w Przemysłu Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Rzeszowie	0,053
	sanocki	Policealne Studium w Sanoku Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Rzeszowie	0,053
102	przemyski	Zespół Szkół Mechanicznych i Drzewnych im. ks. Franciszka Winnickiego w Przemysłu	0,044
	przeworski	Zespół Szkół w Sieniawie	0,044
	rzeszowski	Zespół Szkół w Tyczynie	0,044
	tarnobrzeski	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 im. gen. Władysława Sikorskiego w Tarnobrzegu	0,044
103	nizański	Niepubliczne Studium Informatyczne w Nisku	0,022
104	krośnieński	Państwowe Pomaturalne Studium Kształcenia Animatorów Kultury i Bibliotekarzy w Krośnie	0,000

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

BIBLIOGRAFIA

1. Kryńska E.: Dylematy polskiego rynku pracy. IPiSS, Warszawa 2001.
2. Kwiatkowski S. M. (red.): Kwalifikacje zawodowe na współczesnym rynku pracy. IBE, Warszawa 2004.
3. Kwiatkowski S. M.: Kształcenie zawodowe – nowe wyzwania. „Edukacja” nr 3 (75). Warszawa 2001.
4. Jeruszka U. (red.): Metody badania losów i karier absolwentów szkół zawodowych. IPiSS, Warszawa 2001.
5. Jeruszka U. (red.): Efektywność kształcenia zawodowego. Kształcenie zawodowe a rynek pracy. IPiSS, Warszawa 2000.
6. Kryńska E., Suchocka J., Suchecki B.: Prognoza podaży i popytu na pracę w Polsce do roku 2010. IPiSS, Warszawa 2001.
7. Karpiński A.: Perspektywy zmian na rynku pracy w okresie do roku 2010. „Rynek Pracy” nr 7/1996.
8. Zgierska A.: Najnowsze założenia do projekcji zasobów pracy w Polsce na lata 2000-2020. GUS, Departament Pracy, Warszawa 1998.
9. Edukacja: jest w niej ukryty skarb. Raport Międzynarodowej Komisji ds. Edukacji dla XXI wieku. Stowarzyszenie Oświatowców Polskich, Warszawa 1998.
10. Kabaj M.: Strategie i programy przeciwdziałania bezrobociu. Studium porównawcze. Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 1997.
11. Kryńska E. (red.): Mobilność zasobów pracy. Analiza i metody stymulacji. IPiSS, Warszawa 2001.
12. Kapitał ludzki. Narodowa strategia spójności 2007-2013. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2006.
13. Rokicka E., Starosta P.: Mobilność zawodowa i edukacyjna, w: E. Kryńska (red.), Warszawa 2000.
14. Strategia rozwoju Polski do roku 2020. Synteza. Komitet Prognoz „Polska 2000 plus” przy Prezydium PAN, ELIPSA, Warszawa 2000.
15. Raport - Międzyresortowy Zespół ds. Prognozowania Popytu na Pracę z Rządowego Centrum Studiów Strategicznych - październik 2001r.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

16. Materiały pomocnicze Phare 2003 RZL – Modernizacja Oferty Edukacyjnej - ECORYS – Materiały pomocnicze dla nauczycieli i dyrektorów szkół zawodowych. Zawodowe Drogowskazy – 2006 r.
17. Kwiatkowski S. M.: Prognozy zmian na rynku pracy w latach 2000–2010. KOWEZiU, Warszawa 1999.
18. Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu - Strategia rozwoju kształcenia ustawicznego do roku 2010.
19. Kukła D. Orientacja i poradnictwo zawodowe we współczesnej szkole, 2004, źródło: <http://www.koweziu.edu.pl/edukator/print.php?sid=53>.

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Załącznik 1. Opis projektu pn. „Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR).”

„Indeks Gotowości Rynkowej - nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR).”

Centrum Doradztwa Strategicznego, w oparciu o umowę nr Z/2.18/II/2.1/136/05/U/28/05 zawartą z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie, realizuje projekt pt. „Indeks Gotowości Rynkowej - nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego” finansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz środków budżetu państwa, w ramach Priorytetu 2 – Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach, Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, Działanie 2.1.

Okres realizacji projektu: grudzień 2005 r. - październik 2007 r.

I Cel projektu

Głównym celem projektu jest stworzenie Indeksu Gotowości Rynkowej (IGR), który umożliwi mieszkańcom regionu zwiększenie zdolności w zakresie dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do wymogów rynku pracy oraz zapewni monitoring kluczowych czynników regionalnego rynku pracy.

II Przedmiot badań i analiz w projekcie

Projekt jest innowacyjny w podejściu systemowym obejmującym podstawowe czynniki determinujące szanse na zatrudnienie absolwentów szkół oraz w podejściu metodologicznym

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

łączącym badania świadomościowe z wielowymiarową analizą danych zastanych. W oparciu o badania socjologiczne (jakościowe i ilościowe) oraz analizy dokumentów źródłowych dokonana zostanie korelacja między czynnikami determinującymi szanse na zatrudnienie absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych w województwie podkarpackim i zbudowany Indeks Gotowości Rynkowej.

Zanalizowane i opisane zostaną cztery czynniki:

1. Ponadgimnazjalne szkoły zawodowe – zdefiniowane zostaną wskaźniki pokazujące:

- w jakim stopniu ich oferta edukacyjna jest adekwatna do wymogów rynku pracy,
- jakość kształcenia w szkołach (głównie w oparciu o dane Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie),
- stopień przygotowania absolwentów do poruszania się na rynku pracy.

W ten sposób zostaną opisane wszystkie ponadgimnazjalne szkoły zawodowe województwa podkarpackiego. Podstawowymi narzędziami badawczymi w tym obszarze będą analizy dokumentów źródłowych oraz kwestionariusz ankiety dla dyrektorów szkół.

2. Uczniowie ostatnich klas i absolwenci – zostaną zdiagnozowane następujące elementy potencjału uczniów i absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych w województwie podkarpackim:

- motywacje,
- oczekiwania,
- ocena własna możliwości i kwalifikacji,
- stosunek do otoczenia rynkowego (wzorce pracy).

Podstawowymi narzędziami badawczymi będzie ankieta audytoryjna – w badaniach wezmą udział uczniowie ostatnich oddziałów wszystkich ponadgimnazjalnych szkół zawodowych (jedna klasa w szkole). Ponadto prowadzone będą badania metodą wywiadu telefonicznego (na 700 osobowej próbie absolwentów) oraz zogniskowane wywiady grupowe (FGI).

3. Instytucje rynku pracy – analizie zostaną poddane:

- ilość instytucji rynku pracy w poszczególnych powiatach,
- różnorodności i jakości oferty,

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

- innowacje programowe zorientowane na absolwentów,
- udziału w programach skierowanych do młodzieży a w szczególności do absolwentów,
- doświadczenia i „dobre praktyki” instytucji rynku pracy w powiecie.

Badania (w oparciu o materiały źródłowe i wywiady indywidualne z lokalnymi ekspertami) zostaną przeprowadzone na próbie wyczerpującej – obejmą wszystkie powiaty województwa podkarpackiego. Analizą zostanie objęty ogół realnie funkcjonujących instytucji rynku pracy - Powiatowe Urzędy Pracy, instytucje szkoleniowe i doradcze oraz stowarzyszenia edukacyjne.

4. Oferty pracy – zdiagnozowane zostanie zapotrzebowanie na pracę we wszystkich powiatach województwa podkarpackiego (wg ofert PUP oraz deklaracji pracodawców). Zostaną przeprowadzone także badania pracodawców na 500 osobowej próbie, zmierzające do zdefiniowania oczekiwań wobec przyszłych pracowników, ich kwalifikacji i umiejętności oraz nastawienia do pracy.

Czynniki kształtujące podaż na rynku pracy, a więc szkoły, absolwenci, instytucje rynku pracy, zostaną „zderzone” z elementem popytowym - ofertami pracy.

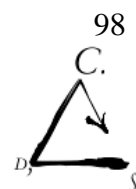
III Metody prac

1. Badania i analizy w oparciu o źródła zastane (*desk research*) dotyczące ponadgimnazjalnych szkół zawodowych i instytucji powiatowego rynku pracy oraz ofert pracy.
2. Badania terenowe z uczniami i absolwentami ponadgimnazjalnych szkół zawodowych, ekspertami lokalnymi oraz pracodawcami z terenu województwa podkarpackiego, prowadzone z użyciem technik jakościowych (zogniskowane wywiady grupowe – *Focus Group Interview* - FGI, pogłębione wywiady indywidualne) i ilościowych (wywiad telefoniczny, ankieta audytoryjna).

Zaproponowane techniki badawcze wzajemnie się uzupełniają, dając w efekcie komplementarny i wielowymiarowy obraz szans na zatrudnienie absolwentów zawodowych

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

szkół ponadgimnazjalnych w województwie podkarpackim. Zapewniają powtarzalność i standaryzację badań.

W efekcie zwieńczeniem projektu będzie Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych. Indeks Gotowości Rynkowej (IGR) będzie składał się z czterech opisanych niżej komponentów zbudowanych w oparciu o określoną liczbę składników:

1. gotowość szkół:
 - jakość kształcenia
 - dostosowanie kształcenia do wymogów rynku pracy
 - przygotowanie absolwentów do poruszania się na rynku pracy
2. gotowość instytucji rynku pracy:
 - liczba instytucji rynku pracy
 - różnorodność i jakość oferty
 - działalność w programach
 - doświadczenia „dobrych praktyk”
3. potencjał uczniów i absolwentów:
 - motywacje
 - oczekiwania
 - ocena własna możliwości i kwalifikacji
 - stosunek do otoczenia rynkowego
4. gotowość podmiotów gospodarczych:
 - oferty zatrudnienia
 - opinie pracodawców.

Każdy pojedynczy składnik stanowi o wadze danego komponentu, ten zaś decyduje o ostatecznej wartości Indeksu Gotowości Rynkowej (IGR). Wartości liczbowe poszczególnych komponentów zostaną odniesione do wartości najwyższej uzyskanej w danym – najlepiej ocenionym na pojedynczym wymiarze – powiecie. Wartość ta będzie stanowić punkt odniesienia dla wyskalowania czterech głównych komponentów i ostatecznej wartości IGR. Wagi poszczególnych składników – ich siła wpływu na wynik ostateczny, zostaną dobrane poprzez nieproporcjonalny dobór wag.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Nieproporcjonalny dobór wag każdego z elementów, tworzących dany komponent, będzie powstawał w taki sposób, aby ich „wkład” do końcowego wyniku sumarycznego odzwierciedlał „rzeczywisty” wpływ danego elementu na szanse rynkowe młodych ludzi. Takie rozwiązanie z konieczności musi mieć charakter ex post, kiedy dopiero w oparciu o wyniki badań możliwą stanie się obiektywna ocena wagi poszczególnych elementów (badanych zagadnień) w tworzeniu ostatecznej wartości IGR.

Podejście takie umożliwi nie tylko końcowe porównanie poszczególnych powiatów pod względem sumarycznej wartości IGR – i stworzenia klasyfikacji powiatów, ale również pozwoli na bardziej precyzyjne porównanie ich pod względem słabych i mocnych stron – poprzez porównanie składowych – komponentów indeksu.

Ponadto projekt przewiduje opracowanie analiz przekrojowych dla województwa podkarpackiego dotyczących uwarunkowań gospodarczych i zatrudnieniowych (m.in. Przygotowanie analiz przekrojowych dla województwa podkarpackiego :

- diagnoza regionalnego rynku pracy,
- struktura bezrobocia w przekroju kwalifikacyjno – zawodowym oraz regionalnym,
- prognoza zapotrzebowania gospodarki regionu na siłę roboczą w układzie sektorowo-branżowym oraz kwalifikacyjno-zawodowym,
- prognoza popytu na określone kwalifikacje na regionalnym rynku pracy dla perspektywy czasowej co najmniej 5-letniej.

IV Efekty /rezultaty

Projekt zapewni narzędzia do okresowego sporządzania IGR dla absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego i pozwoli optymalnie oceniać plany naboru we wszystkich szkołach na terenie województwa, wskaże dyrektorom szkół kierunki kreowania odpowiedniej oferty kształcenia dla rynku pracy.

Efektom projektu będzie także dostarczenie narzędzi, skal i instrumentów pomiarowych pozwalających opisać ponadgimnazjalne szkoły zawodowe oraz poprzez badania terenowe identyfikować potrzeby i aspiracje absolwentów oraz pracodawców.

Rezultatami projektu będą:

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

- syntetyczne określenie relacji między podażą kwalifikacji absolwentów a strukturą popytu na pracę,
- sporządzenie rekomendacji do korekty oferty kształcenia zawodowego w szkołach, dostosowujące je do potrzeb rynku pracy.

Projekt w efekcie:

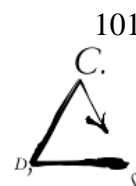
- da orientację młodzieży w zakresie wyboru szkół i kierunków kształcenia,
- pozwoli zmodernizować ofertę edukacyjną ponadgimnazjalnych szkół zawodowych w województwie podkarpackim,
- przyniesie konkretne korzyści dla formułowania polityki edukacyjnej przez Starostwa Powiatowe i pozwoli zoptymalizować finansowanie kształcenia zawodowego w powiatach,
- da precyzyjne narzędzia i wiedzę dla Powiatowych Rad Zatrudnienia w ocenie kierunków kształcenia i specjalności w ponadgimnazjalnych szkołach zawodowych w poszczególnych powiatach,
- instytucje monitorujące regionalny rynek pracy otrzymają kompleksowe rozwiązanie z możliwością analizy i oceny każdego czynnika osobno.

Geneza projektu wynika z analizy potrzeb instytucji monitorujących rynek pracy na poziomie powiatowym w województwie podkarpackim. Projekt łączy pojedyncze i wyizolowane wątki tematyczne, formułowane na różnym poziomie konkretyzacji, w wielowymiarowy projekt analityczno – badawczy.

Z doświadczenia Centrum Doradztwa Strategicznego, z projektów realizowanych w województwie podkarpackim wynika, że głównym dążeniem instytucji odpowiedzialnych za rozwój lokalny było przewyciężenie bezrobocia, a częstym w tym względzie zadaniem - zmiana w systemie edukacyjnym. Jednakże tylko w niewielu powiatach proponowano rozwiązania konkretne, łączące ofertę edukacyjną ze zdefiniowanymi potrzebami lokalnego rynku pracy. Zauważalna jest wycinkowość działań wynikająca z braku całościowej, obiektywnej oceny dotychczasowych zasobów edukacyjnych i wiedzy o oczekiwaniach pracodawców i aspiracjach młodzieży. Całościowe rozwiązanie jakie daje prezentowany projekt, odpowiada potrzebom strategicznych instytucji powiatowych i regionalnych .

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Zespół Projektowy:

Koordynator Projektu: Cezary Ułasiński

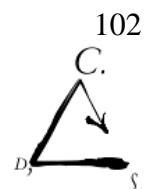
Eksperti: Dagmara Bienkowska, Justyna Szymańska,
Zbigniew Pospolitek, Marcin Kocór, Tomasz Masłyk,
Szymon Czarnik, Piotr Wolski.

Asystenci Projektu: Magdalena Kowacz, Halszka Siudak,
Tomasz Kwiatkowski, Maciej Kłaś.

Administrator Projektu: Marcin Płaziński

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORRZintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju RegionalnegoWojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Załącznik 2. Kwestionariusz ankiety dla dyrektorów szkół

Indeks Gotowości Rynkowej

– kwestionariusz ankiety dla dyrektorów szkół –

Szanowni Państwo, Dyrektorzy Zespołów Szkół Zawodowych.

Przeprowadzamy badania w ramach realizacji projektu „Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR)” w projekcie ZPORR działanie 2.1

Projektem objęte są wszystkie ponadgimnazjalne szkoły zawodowe, instytucje rynku pracy oraz pracodawcy z województwa podkarpackiego, a w jego efekcie powstanie Indeks Gotowości Rynkowej – instrument pozwalający monitorować szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego.

Przewidujemy, że projekt przyniesie szereg korzyści mających szczególną wartość dla Państwa Szkoły:

- wyniki projektu będą oparciem dla tworzenia nowych kierunków kształcenia zawodowego,
- szkoła będzie mogła korzystać z naszych badań wykorzystując je do własnych celów,
- wyniki badań stanowić będą materiał do planów perspektywicznych rozwoju szkoły.

Dodatkowo Projekt:

- da orientację młodzieży w zakresie wyboru szkół i kierunków kształcenia,
- przyniesie konkretne korzyści dla formułowania polityki edukacyjnej Starostwa,
- da precyzyjne narzędzia i wiedzę dla Powiatowych Rad Zatrudnienia w ocenie kierunków kształcenia i specjalności w ponadgimnazjalnych szkołach zawodowych w powiecie.

Realizacja badań i zakres merytoryczny został uzgodniony z organem prowadzącym Państwa Szkołę oraz Podkarpackim Kuratorem Oświaty.

Powiat

Nazwa zespołu szkół:

Adres:

Część I: OPIS ELEMENTÓW KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W SZKOLE

1. Przemienność kształcenia

W kolumnie „Nazwa zawodu” prosimy wypisać wszystkie zawody, w jakich dana szkoła organizowała nabór od roku 2000 do planowanych na rok 2006/07 (każdy zawód w nowym wierszu). Następnie przy każdym zawodzie proszę wpisać, jaka była liczba oddziałów (w naborze) dla tego zawodu w kolejnych latach. Jeżeli, któryś z wymienionych typów szkół nie wchodzi (i nie wchodził w wyszczególnionych latach) w skład Pana(i) zespołu szkół, proszę pominąć adekwatną tabelkę.

Zasadnicza Szkoła Zawodowa

Nazwa zawodu	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORRZintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju RegionalnegoWojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Technikum po szkole gimnazjalnej lub podstawowej

Nazwa zawodu	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07

Technikum uzupełniające lub po szkole zasadniczej

Nazwa zawodu	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07

Szkola Policealna dzienna

Nazwa zawodu	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07

Szkola policealna zaoczna lub wieczorowa

Nazwa zawodu	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07

Liceum profilowane

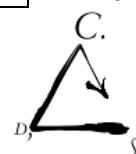
Nazwa profilu	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07

2. Czy od 2000 r. wprowadzono w zespole szkół nowe kierunki kształcenia?

1. tak → proszę je wpisać w poniższą tabelkę

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

2. nie → proszę przejść do pytania nr 3

Rok szkolny	Nazwa wprowadzonego zawodu	Przyczyny wprowadzenia nowego zawodu

3. Specjalizacje absolwentów w ramach zawodu technika

Proszę wymienić wszystkie specjalizacje z jakimi absolwenci Pana(i) szkoły ukończyli ją w latach 2004 - 2006

Nazwa zawodu (dot. Technikum)	Nazwa specjalizacji	Liczba oddziałów w r. 2003/04	Liczba oddziałów w r. 2004/05	Liczba oddziałów w r. 2005/06

4. Procedura wprowadzania nowych kierunków kształcenia w zawodzie.

Prosimy o przedstawienie kolejnych kroków (etapów) wprowadzania nowego kierunku kształcenia (zawodu) w Państwa zespole szkół:

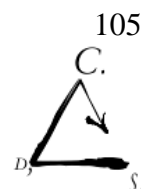
1.
2.
3.
4.

5. Organizacja zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w cyklu kształcenia zawodowego w Państwa Zespole Szkół.

Prosimy oszacować podając w % udział poniższych podmiotów w realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych dla danego zawodu (prosimy wpisać zawody zasadniczej szkoły zawodowej, technikum i szkoły policealnej).

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR nr Z/2.18/II/2.1/136/05)” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Lp.	Nazwa zawodu	Warsztaty, pracownie technologiczne [%]	Centra Kształcenia Praktycznego [%]	Zakłady pracy [%]	Praktyki i staże zagraniczne [%]

6. Formy współpracy Państwa Zespołu Szkół z zakładami pracy

Prosimy wymienić poniżej (pomijając praktyki zawodowe i zajęcia praktyczne):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Promocja przedsiębiorczości w szkole

Prosimy o określenie działań i programów z zakresu promocji przedsiębiorczości realizowanych w Państwa Zespole Szkół oraz liczbę uczniów którzy wzięli w nich udział (w okresie ostatnich 3 lat). Proszę określić w kolumnie „Rodzaj programu” K – jako krajowy, W – wojewódzki, regionalny, S - szkolny

Lp.	Nazwa programu promującego przedsiębiorczość	Liczba uczniów	Rodzaj programu

8. Udział Państwa Zespołu Szkół w programach finansowanych z funduszy Unii Europejskiej

(rodzaj wsparcia – np. pracownia komputerowa, wyjazd studyjny, wymiana uczniów)

Lp.	Nazwa programu/ tytuł projektu	Ilość uczniów	Rodzaj wsparcia

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego

Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

9. Działania Państwa Zespołu Szkół w zakresie przygotowania absolwentów do poruszania się na rynku pracy

Prosimy wymienić w poniższej tabeli

Lp.	Rodzaj działania	Kto realizuje?

Część II: OPINIA DYREKTORA SZKOŁY

JAKA JEST PANA/ PANI OPINIA DOTYCZĄCA PONIŻSZYCH ZAGADNIENI

(ODPOWIEDZI PROSIMY ZAZNACZAĆ PRZEZ WSTAWIENIE ZNAKU x W ODPOWIEDNIĄ KRATKĘ)

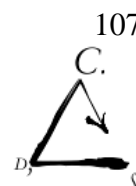
10. Proszę ocenić poniższe propozycje realizacji przygotowania absolwentów szkół zawodowych do wejścia na rynek pracy? (proszę ocenić każde stwierdzenie)

Czy powinno być ono realizowane:

	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
W ramach osobnego przedmiotu w szkole	1	2	3	4	5
W ramach różnych przedmiotów w szkole	1	2	3	4	5
Poprzez porady pedagogów szkolnych i doradców zawodowych zatrudnionych w szkole	1	2	3	4	5
Poprzez porady oferowane przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne	1	2	3	4	5
Poprzez wykorzystywanie służb poradnictwa zawodowego znajdujących się w urzędach pracy	1	2	3	4	5
Poprzez informacje oferowane przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w „otoczeniu” szkoły	1	2	3	4	5
Poprzez inne programy realizowane w ramach działalności pozalekcyjnej	1	2	3	4	5

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju RegionalnegoWojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

11. Przedsiębiorstwo jako miejsce realizacji kształcenia praktycznego

Poniższe stwierdzenia proszę ocenić na skali (proszę ocenić każde stwierdzenie):

1. Realizacja kształcenia zawodowego w przedsiębiorstwie wpływa pozytywnie na jakość przygotowania zawodowego absolwentów.	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
2. Realizacja kształcenia praktycznego w przedsiębiorstwie wpływa pozytywnie na dostosowanie treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
3. Realizacja kształcenia praktycznego w przedsiębiorstwie wpływa pozytywnie na dostosowanie struktury kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy?	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
4. Czy istnieje wpływ kształcenia zawodowego w systemie przemiennym na zmniejszenie poziomu bezrobocia absolwentów szkół zawodowych ?	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5

12. Na jakie zawody jest według Pana(i) największe zapotrzebowanie na powiatowym i wojewódzkim rynku pracy?

Proszę wpisać 6 zawodów, na które jest największe zapotrzebowanie i dodatkowo uszeregować je na subiektywnej skali percepcji zapotrzebowania gdzie 1 oznacza zawód, na który jest zdecydowanie największe zapotrzebowanie a 6 zawód, na który to zapotrzebowanie jest najmniejsze (ale wyłącznie względem pozostałych wymienionych zawodów)

Lp.	Nazwa zawodu	
	Powiatowy rynek pracy	Wojewódzki rynek pracy

13. Dla jakich zawodów nie ma według Pana(i) ofert na rynku pracy?

Proszę wpisać w kolejności, przyjmując 1 jako zawód najbardziej nadwyżkowy (dotyczy zawodów wg szkolnej klasyfikacji zawodów)

Lp.	Nazwa zawodu	
	Powiatowy rynek pracy	Wojewódzki rynek pracy

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju RegionalnegoWojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

14. Przez jakie instytucje powinny być według Pana(i) badane losy zawodowe absolwentów

Poniższe propozycję proszę ocenić na skali (proszę ocenić każdą propozycję):

	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
1. Przez szkołę, którą ukończyli absolwenci	1	2	3	4	5
2. Przez Kuratorium Oświaty	1	2	3	4	5
3. Przez Wydział Edukacji organu prowadzącego szkołę	1	2	3	4	5
4. Przez Powiatowy Urząd Pracy	1	2	3	4	5

15. Proszę ocenić skuteczność form współpracy urzędu pracy ze szkołami zawodowymi (nauczycielami, rodzicami).

Czy według Pana(i) w zakresie tej współpracy skuteczne mogą być (proszę ocenić każdą propozycję):

	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
- Spotkania informacyjne na temat rynku pracy	1	2	3	4	5
1. Grupowa i indywidualna informacja zawodowa	1	2	3	4	5
- Udostępnianie młodzieży literatury fachowej, związanej z wybranym zawodem	1	2	3	4	5
- Wizyty młodzieży w urzędzie pracy na spotkaniach informacyjno-edukacyjnych	1	2	3	4	5
2. Indywidualne poradnictwo zawodowe	1	2	3	4	5
- Warsztaty promocji samego siebie, testy preferencji zawodowej	1	2	3	4	5
3. Określanie predyspozycji zawodowych	1	2	3	4	5
- Spotkanie informacyjno-edukacyjne z rodzicami	1	2	3	4	5

16. Proszę ocenić skuteczność form współpracy przedsiębiorstw ze szkołami zawodowymi.

Czy według Pana(i) w zakresie tej współpracy skuteczne mogą być (proszę ocenić każdą propozycję):

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju RegionalnegoWojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

- Udział przedsiębiorstwa w aktualizacji treści programów nauczania	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
- Realizacja w przedsiębiorstwie teoretycznych przedmiotów zawodowych	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
- Zajęcia praktyczne uczniów w przedsiębiorstwie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
- Praktyki zawodowe uczniów w przedsiębiorstwie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
- Organizowanie i prowadzenie zajęć specjalistycznych w przedsiębiorstwach	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
- Udostępnianie szkole kadry specjalistów (pracownicy przedsiębiorstwa jako nauczyciele przedmiotów zawodowych)	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
- Umożliwianie nauczycielom odbywania staży i kursów organizowanych w i przez przedsiębiorstwa	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
- Realizacja procesów orientacji i poradnictwa zawodowego	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
- Bezpośredni udział przedsiębiorstwa w modernizacji bazy szkoły	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
- Zawieranie umów o pracę z absolwentami szkoły	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
- Sponsorowanie imprez szkolnych dla uczniów	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
- Fundowanie przez przedsiębiorstwa stypendiów dla uczniów	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
- Wspólne publikacje szkoły i przedsiębiorstwa	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
- Udostępnianie szkole informacji naukowo-technicznej i technologicznej	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5

17. Proszę ocenić czynniki, mogące utrudniać współpracę szkół zawodowych z przedsiębiorstwami.

Czy Pana(i) zdaniem poniższe czynniki mogą wpłynąć na utrudnienie takiej współpracy (proszę ocenić każdą propozycję):

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

1. Brak przedsiębiorstwa w otoczeniu szkół zawodowych	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
- Kierunki kształcenia zawodowego w szkołach funkcjonujących w otoczeniu przedsiębiorstwa są niezgodne z profilem działalności przedsiębiorstwa	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
- Brak motywacji i aktywności dyrektorów przedsiębiorstwa do współpracy z szkołami zawodowymi	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
- Brak środków finansowych wydzielonych w budżecie przedsiębiorstwa na wsparcie dla szkoły	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
- Brak środków finansowych wydzielonych w budżecie przedsiębiorstwa na prowadzenie praktycznej nauki zawodu	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
- Brak w przedsiębiorstwie wewnętrznej komórki kształcenia ze specjalnym wyposażeniem i personelem	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
- Brak instytucji pośredniczącej w nawiązywaniu kontaktów szkół z przedsiębiorstwami i odwrotnie	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
- Spadek liczby uczniów podejmujących kształcenie w szkołach zawodowych	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
2. Aktualne przepisy prawne	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5
3. Inne powody	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
	1	2	3	4	5

Dziękujemy Państwu za wypełnienie ankiety i podzielenie się opiniami!

Prosimy, o przejrzenie jeszcze raz kwestionariusza i sprawdzenie, czy nie pominęliście Państwo któregoś pytania.

Braki odpowiedzi bardzo utrudniłyby nam późniejszą analizę danych.

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

ZPORRZintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju RegionalnegoWojewódzki Urząd Pracy
w Rzeszowie

„Indeks Gotowości Rynkowej – nowy instrument monitorujący szanse na pracę absolwentów ponadgimnazjalnych szkół zawodowych województwa podkarpackiego (IGR) nr Z/2.18/II/2.1/136/05” – projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa

Załącznik 3. Surowe (niestandardyzowane) wartości parametrów składowych.

Powiat	Sf	Ar	Dr	Pp
bieszczadzki	2,00	1,75	0,42	3,00
brzozowski	2,00	1,25	0,63	2,00
dębicki	1,33	2,92	0,14	3,33
jarosławski	1,40	1,95	0,43	3,10
jasielski	1,38	2,75	0,35	3,00
kolbuszowski	2,50	2,75	0,40	2,50
krośnieński	1,85	1,65	0,51	2,23
leski	0,67	0,50	0,61	3,00
leżajski	2,00	5,17	0,58	3,00
lubaczowski	1,00	1,50	0,52	1,50
łańcucki	2,00	1,63	0,25	3,25
mielecki	1,88	3,06	0,59	3,00
niżański	0,60	1,80	0,16	2,40
przemyski	0,89	2,06	0,38	1,67
przeworski	1,00	1,70	0,31	0,60
ropczycko-sędziszowski	2,25	3,88	0,49	2,50
rzeszowski	1,41	2,68	0,53	2,59
sanocki	2,86	2,14	0,36	3,71
stalowowolski	2,00	3,40	0,61	2,20
strzyżowski	1,00	5,50	1,00	2,00
tarnobrzeski	1,00	1,93	0,36	1,43

Realizator projektu:

Centrum Doradztwa Strategicznego, 31 – 153 Kraków ul. Szlak 65 biuro 1004,
Tel. (12) 623 77 40, fax (12) 623 77 85, www.cds.krakow.pl e-mail: cds@cds.krakow.pl